

PRIMUS REGUM,

Ensimmäinen Samuelin Kirja /

josa nämät cappalet owat:

- I. **S**amuelin wanhemmist / ja syndymisest: Papin Elin ja hänen poicains suruttomu-
dest / rangastusten ilmoittamisest / ja surklast lopust / cap. 1. 2. 3. 4. Samuelin wagast
hallituksest / cap. 12. ja hänen cuolemastans / cap. 25.
- II. Cuinga Jumala cowastwidzais Philisterejä hänen Arckins tähden / sij-
henastti cuin he sen lähetit tacaperin / ja he Samuelin uhrin ja rucoupen cautta woi-
tettin Israelida / cap. 5. 6. 7.
- III. Cuningan menost / Saulist / cuinga hän Cuningari woidelcin / cap. 8. 9. 10. lyö Amorre-
rit / cap. 11. soti Philisterejä ja Amalechi wastan / ja richo kirotuus / cap. 13. mene welhowaimon tygö /
tapetan colmen poicans cansa Philisterejä wastan soteisans / cap. 31.
- IV. Dawidist / cuinga hän woidelcin Cuningari / löi Goliathin / teki lijton Jonathanin can-
sa / wainottin Saulilda / cap. 16. 17. 18. 19. Pakene ja teke toisen kerran lijton Jonathanin cansa / syö
pyhitetyist leiwist / jota Doeg Saulil ilmoitta / ja lyö 85. HERran Pappia cuoliari / cap. 20. 21. 22.
pakene corpeen / käsittä Saulin / otta Abigailin Tabalin lesten emännärens / cap. 23. 24. 25. käsittä
toisen kerran Saulin / pakene Gathijn Cuningas Achiren tygö / cap. 26. 27. Kieldän sotimast Phili-
sterein cansa Israeli wastan / lyö Amalechiterit / jotta Dielagin poldit / cap. 28. 29. 30.

Tässä kirjas on mitä Simsonist on tapahunut Saulin cuoleman asti /
nimitään 80. ajastajas.

Sillä Simsonist Elin cuolemaan olit /	40. ajastaja / 1. Sam. 4. 18.
Elist Saulin cuolemaan	40. ajastaja / Act. 13; 21.
Sillä Samuel ja Saul molemmin hallidit	40. ajastaja.
Saul yrinäns listi	10. ajastaja.

I. Lucu.

Elkana mene emändinens rucouleman ja uhraman
Siloon / v. 1. Hanna hedelmäskin / häwäistän waino.
jaldans / v. 6. Hän rucoule HERra ja teke lupauyen / v. 9.
Eli tunle hänen olewan juorin / v. 12. Mutta cuin hän cu-
le hänen astians / siuna händä / v. 15. joca sitted tule rascari /
ja synnyttä Samuelin / v. 20. ja wie hänen HERran
Tempelijn / v. 24.

Si mies oli Ramathaimin Zophi-
mist Ephraimin wnohelda / hänen
nimens oli Elkana Jerohamin

poica / Elishun posan / Zohun posan / Zu-
phin posan / joca oli Ephratist. Ja hänelä²
lä oli cari waino / yhden nimi oli Hanna /
ja toisen Peninnah. Mutta Peninnalla
oli lapsia / waan Hannalla ei ollut lasta.
Se mies meni wuosiwoudelda hänen Cau-³
pungistans rucouleman ja uhraman Siloon
HERralle Zebaothille. Ja siellä oli cari
Elin poica Hophni ja Pinehas HERran
Papit.

Elkana ja
Hanna
Samuelin
wanhim-
mat.

Hophni
nehas.

4 Ja sinä päivänä jona Elkana ubrais /
andoi hän emännällens Penninnalle ja cai-
kille hänen pojillens ja tyttärillens osat.
5 Mutta Hannalle andoi hän osan mureh-
tien: sillä hän racasti Hanna: mutta HERR-
6 ra oli sulkenut hänen cohuns. Ja hänen
wainojans wairvais händä / ja soimais hä-
nelle / että HERRa oli sulkenut hänen coh-
7 tuns. Ja nijn hän teki jocarvuosi / cosca he
menit HERRan huoneseen / ja saatti hänen
murhelligeri. Mutta hän itki / ja ei syönyt.
8 Ja Elkana hänen miehens sanoi hänelle:
Hanna / mitäs itket? ja mires syö? ja min-
gätähden sinun sydämes on nijn murhelli-
nen? engö minä sinulle parambi ole kuin
kymmenen poica?

Hannan ru-
ous ja lu-
paus.

9 **N**ijn nousi Hanna / sitteduin hän oli syö-
nyt ja juonut Silos (ja Pappi Eli
istui istuimella HERRan templin pihapielen
10 tykönä) Ja hän oli sangen cafteralla sydämel-
lä / ja rucoili HERRa / ja itki hartast. Ja
11 lupais hänelle lupauksen / sanoden: HERR-
ra Zebaoth / jos sinä cadzoisit sinun pycas
wairvaisutta / muistaisit ja et unhotais sinun
pycas / mutta andaisit sinun pycalles pojan /
nijn minä annan hänen HERRalle caifiri
hänentäpäätwires / ja partaweidzi ei pida
hänentä päähäns tuleman.

12 Ja kuin hän caurwan rucoili HERRan
13 edes / otti Eli waarin hänen suustans: Sil-
lä Hanna puhui sydämeästans / ja hänen huu-
lens lijkui ainoast / mutta hänen ämens ei
ensingän cuulumut / nijn Eli luuli hänen juo-
14 ris olevan / Ja sanoi hänelle: cuinga cau-
rwan olet juoris? anna wöynan olla sinu-
15 stas pois. Mutta Hanna wastais / ja sa-
noi: ei minun Herran / minä olen murhelli-
nen waimo / wöyna ja wäkerwitä juomia en
ole minä juonut / waan olen ruodattanut
16 minun sydämeni HERRan edes. Allä pida
pycas nijn cuin irtallista waimoa: sillä mi-
nä olen minun suuresta murhestani ja wai-
wastani tähänasti puhunut.

17 Eli wastais / ja sanoi: mene rauhan /
Israelin Jumala anda sinulle sinun rucou-
18 res / cuins olet hänelä rucoillut. Hän sa-
noi: anna sinun pycas löytä armo sinun sil-
mäis edes. Nijn waimo meni matcaans
19 ja söi / ja ei ollut sillen nijn murhellinen. Ja
he nousit warhain huomeneltain rucoileman
HERRa / sittede palasit he ja tulit cotians

Ramatthaan. Ja Elkana tumsi emändäns /
ja HERRa muisti händä.

20 Ja cosca muutamit päivät olit culunet /
tuli hän rascari / ja synnytti pojan ja cudzui
hänentä Samuel: sillä minä olen händä ru-
coillut HERRalda. Ja cosca Elkana me-
21 ni caifen hänen huonens cansa ubraman
HERRalle wuoficautista uhria ja hänen lu-
paustans. Hanna ei mennyt / waan sanoi
miehellens: cosca lapsi wieroitetan / nijn
minä otan hänen cansani / näyttäreni HERR-
22 ralle / ja sittede pitä siellä aina oleman. Elka-
na hänen miehens sanoi hänelle: tee nijn-
cuin sinulle parhaxi nähy / ole nijncaurwan
että hänen wieroitat / HERRa wahwista-
con sen cuin hän puhunut on. Nijn waimo
joi cotia / ja imeitti poicans sihenasti että hän
wieroitti hänen.

24 Ja he toit hänen cansans / sitteduin he hä-
nen wieroittanet olit / colmen calpein cansa /
Ephan jauhoja ja leilin wöyna / ja toit hänen
HERRan huoneseen Silos / ja nuorucaimen
oli wielä sangen nouri. Ja he teurastit cal-
25 pein ja toit nuorucaisen Elm eteen. Ja hän
sanoi: Ah minun Herran / nijn totta cuin
sinun sielus elä minun Herran / minä olen se
waimo cuin täsä tykönä seisoi ja rucoili
26 HERRa. Tätä nuorucaista minä anoin /
nyt on HERRa minulle andanut sen rucou-
27 ren cuin minä hänelä rucoilin. Sentähden
annan minä hänen HERRalle jällens / cai-
feri elinajarens / että hän HERRalda rucoil-
28 du on / ja he rucoilit HERRa sinä paicas.

Ensimmäinen Samuelin Kirja) Nämät cari Samuelin Kirja
cudzuttin ennen ensimmäiseri ja toiseri Cuningan Kirjari / ja ne toi-
set cari jotea seurawat / cudzuttin colmanneri ja neljänneri / ja sen
jälken owat allegationit tehdys. Mutta Hebraican Biblias
cudzutan ne nijn cuin täsä owat. v. 12. Lupauksen) lupaukesti lue
Lev. 27: 1. ja Num. 30: 3.

I I. Lucu.

Hanna ylistä Jumalata kistoswirrellä / että hän loh-
dutta murhelligia ja paina yspetit alas / v. 1. Elin pojat
rickowat cauhiait / ja käyettävät idzens ubramises curwat
tomast / v. 12. Macawat Tabernaactin palwelus waimoja /
v. 22. Eli heidän Jfäns oli ylösn hiemo heitä rangaiseman /
v. 23. Samuel caswa / ja on sekä Jumalalle että ihmisil-
le otollinen / v. 26. Jumala uhca Eliä Prophetan cautta
cowalla rangaisfuyella ja onnettomudella hänen huone-
sans / v. 27.

Mutta Hanna rucoili / ja sanoi: mi-
nun sydämen riemudze HERRa-
sa / minun sarwen on ylistetty
HERRasa. Minun suuni on le-
wiäldä auwennut minun wiholisteni ylidze:
sillä minä riemudzen sinun autuudestas.

Samuel
syndy.
A.M. 2814
A. A. C.
1157.

Samuel
wiedän
HERRan
eteen.

Hannan
kistoswirr.

2 Ei kengän nijn pyhä ole kuin HERRA/
ei yrifän ole paidzi sinua / ja ei yhtän autta-
jata ole nijn kuin meidän Jumalam.

3 Laatacat teidän suurest kerscamifestan ja
haastamifestan / pangat pois teidän suu-
stan se wanha : sillä HERRA on Jumala
joca sijtä otta waarin / ei anna sencaltai-
sijä jaturi menesthä.

4 Wäkerwitten joudzi on särjettö / ja hei-
cot owät wäkerwydellä wyötetty.

5 Jotca ennen rawitut olit / owät myhdyt
leiwän edest / ja jotca nalkä kärkeit / ei sillen
isoa.

Syhenasti että hedelmätöin seidzemen
synnytti / ja jolla monda lasta oli / tuli hei-
corti.

6 HERRA cuoletta ja wirgotta / wie hel-
wettijn ja sielä ulos.

7 HERRA teke köyhäri ja rickari / hän alen-
da ja ylendä.

8 Hän nosta tomusta köyhän / ja ylendä
waiswaisen logasta / istuttarens händä pää-
miesten secaa ja andarens hänen cunnian i-
stuimen peridä. Sillä mailman äret owät
HERRAN / ja maan pyrin on hän asettanut
sen päälle.

9 Hän warjele hänen pyhäns jalat / mut-
ta jumalattomat pitä waiskeneman pimety-
des : sillä oma suuri woima ei mitän auta.

10 Ne jotca ristelewät HERRAN cansa / pi-
tä muserrettaman ricki / hän jylise tairdas
heidän ylidzens. HERRA duomidze maan
äret / ja anda Cuningallens wallan / ja y-
lendä woideltuns sarwen.

11 Efkana meni jällens Ramathaan hu-
oneksens / waan nuorucainen palweli
HERRA Papiin Elin edes.

12 Mutta Elin pojat olit ilkiät / ja ei ensin-
13 gän totellet HERRA. Eikä myös
Pappein oikeutta Canssan edes / cosca jocu
jotain uhrais / tuli Papiin poica / cosca liha
keitettiin / ja oli colmihääräinen hango kä-
14 des. Ja pisti sen cattilaan / eli pataan / eli
cruusijn / eli pannuun / ja mitä hän otti ruo-
ca hangolla / sen Pappi otti sijtä / ja nijn teit
he caikelle Israelin Canssalle / jotca tulit
Siloon.

15 Nijn myös ennencuin he polttit libarou-
den / tuli Papiin poica / ja sanoi nijlle jotca
uhria cannoit : anna minulle liha paistareni
Papille : sillä ei hän ota keitettyä sinulda /
16 waan otta. Cosca jocu sanoi hänelle : polt-

tacat libarous tänäpäinä nijn kuin pitä / ota
sijtte sinulles mitä sydämes himoidze. Nijn
sanoi hän hänelle : ei millän muoto / mutta
sinun pitä nyt minulle andaman / jolles an-
na nija minä otan wäkisin. Ja sentähden
oli nuorucainsten ricos sangen suuri HERRAN
edes : sillä Canssa cadzoit HERRAN
ruocauhriin ylö.

17 Mutta Samuel palweli HERRAN e-
des / ja nuorucainen oli wyötetty lynnaisella
pääliswaattella. Ja hänen äitins oli teh-
nyt wähan hamen / ja wei sen hänelle joca
wuosi / cosca hän meni miehens cansa uhra-
man wuosuhria. Ja Eli sunais Efkana
andacon sinulle siemenen tästä waimosta sen
rucouren tähden cuins olet rucoillut HERRA-
ralda / ja he menit siällens. Ja HERRA
edzei Hanna / ja hän tuli rascari / ja synnytti
colme poica ja cari tytärtä / ja nuorucainen
Samuel caiswoi HERRAN edes.

22 Mutta Eli oli juuri wanha / ja ymmärsi
mitä hänen poicans teit caikelle Is-
raelille / ja että he mataisit nyden waimoin-
cansa / jotca palwelit seuracunnan majan
orwella. Ja sanoi heille : miri te teette sen-
caltaijita : sillä minä cuulen teidän pahoja
tecojan caikelda täldä Canssaldä. Ei nijn
minun poicani / ei ole se hywä sanoma kuin
minä cuulen / että te käännätte HERRAN
Canssan pois. Jos jocu ricko ihmistä
wastan / nijn Duomari sen sorwitta / mutta
jos jocu ricko HERRA wastan / cuca sen e-
dest rucoile? Ja ei he cuullet Isäns ändä :
sillä HERRA tahdoi heidän tappa. Mut-
ta nuorucainen Samuel waelsi ja caiswoi /
ja oli otollinen sekä HERRAN että ihmi-
sten edes.

27 Ja yri Jumalan mies tuli Elin tygö / ja
sanoi hänelle : näin sano HERRA : en-
gö minä ilmeifest ilmoittanut minuan si-
nun Isäns huonelle / cosca he wielä olit E-
gyptis Pharaon huones. Ja minä wa-
lidzin hänen minulleni Papiin caikesta Is-
raelin sucucunnasta uhraman minun Alla-
rilleni / ja sytyttämän suidzutusta / ja can-
daman pääliswaatetta minun edesäni / ja
minä olen andanut sinun Isäns huonelle
caikti Israelin lasten tulet. Miris siis
29 polttit minun uhriani wastan / ja minun
ruocauhriani / jonga minä olen käänteny uh-
rata seuracunnan majas / ja enäminän cun-

18 Samuel
caiswoi.

22 Elin peh-
meys.

Jumalan
sana Elin
tygö hänen
rangaisi-
rellans ja
onnetto-
mudeitans

Luc. 11:51.

Deut. 32:
39.
Tob. 13:2.
Sap. 16:15.

Pfal. 113:7.

Elin pol-
cain ricos.

niotit sinun poikias kuin minua / lihoitta-
ren teitän / kaikista minun Ganssaur Israe-
lin parhasta ruocauhrista.

30 Sentähden sano HERA Israelin Jumala:
minä olen puhunut että sinun huones ja si-
nun Isäs huone piti waeldaman minun ede-
säni tjancaikisest / mutta nyt sano HERA:
olcon se caucana minusta : Sillä jotca
minua cunnoidzewat / niistä mi-
nä myös cunnioidzen / waan
jotca minun cadzowat ylön / ne
31 pitä cadzottaman ylön. Cadzo/
se aica tule että minä murran sinun käsi-
wartes / ja sinun Isäs huonen käsivarren /
ettei yriskän wanha pida sinun huonesas o-

32 leman. Ja sinun pitä näkemän sinun wi-
holises majas caikes hywydes kuin Israelil-
le tapahetu / ja ei yriskän wanha pida oleman
33 sinun huonesas tjancaikisest. Guitengin
en minä letän peräti häwitä sinulda minun
Altarildani / että minä culutan sinun sil-
mäs / ja sinun sielus murheseen saatan / ja
caieki sinun huones palious pitä cuoleman /
cosca ne owat mieheri tullet.

34 Ja tämä pitä oleman sinulle merkiri /
kuin sinun poicais Hophnin ja Pineharen
päälle pitä tuleman / yhtenä päiwänä
35 pitä heidän molemmat cuoleman. Ja
minä herätän minulleni yhden uscollisen Pa-
pin / seteke niincuin minun sydamelleni ja
sielulleni kelwollinen on. Ja minä raken-
nan hänelle wahwan huonen / waeldarens
minun woidelduni edes hänen elinaica-
36 nans. Ja tapahetu / että se kuin jaa jälken
sinun huoneses / pitä tuleman ja cumarta-
man händä hopenningin ja leiwän cap-
palen edest / ja pitä sanoman / päästä minua
yhden Papin osaan / että minä saisin syöda
cappalen leipä.

Verf. 3. Se wanha) se on/ ältän tengän turwaco idzens
wanhaan tapaan/ Jumala woi sen tyllä muutta. v. 18. päälis-
waattella) Ephod oli Papin waate/ josta Exod. 28:6. on kir-
joitettu. v. 25. HERA tahdoi heidän tappa) Jumala saldei
olla heidän suruttomudefans ja pahudefans / ja tahdoi heitä
rangaišta/ lue selitys Iosu., 11. Exod. 4. v. 29/ Pottit) Niin-
cuin Paulus Act. 9. pottei tutcainda waстан : se on/ oler ylipä
ja poltamätoin.

III. Lucu.

SAMUEL cudzutun HERALda colmast niminomat.
tain / joca luule idzens Elidä cudzuttawan / v. 1.
Samuel wasta neljänellä erällä / v. 9. HERA ilmoit-
ta Elin ja hänen huones rangaisfuyen / v. 11. Samuel
sano wijmein Elille caieki / v. 15. HERA on Samue-
lin cansa / niin että hän piderän raikilda Prophetana /
v. 19.

S Osa nuorucaimen Samuel pal-
weli Elin alla HERA. Ja
HERAN sana oli callis sihen
aican / ja wähä ilmoituxia.

2 JA Eli macais sihen aican siällans /
Ja hänen silmäns rupeisit pimendy-
män / niin ettei hän nähnyt. Ja Samu-
3 el macais HERAN templis siinä kuin Ju-
malan Arcki oli / ennencuin Jumalan lampu
sammutettin. Ja HERA cudzui Samu-
4 eli / hän wastais : cadzo / täsä minä olen.
Ja hän suorj Elin tygö / ja sanoi : cadzo /
5 täsä minä olen / siinä cudzuit minua. Hän
sanoi : en minä cudzunut sinua / mene jällens
ja pane maata / ja hän meni ja pani maata.
Ja HERA cudzui taas Samueli / ja Sa-
6 muel nousi ja meni Elin tygö / ja sanoi : cad-
zo / täsä minä olen / siinä cudzuit minua.
Hän sanoi : en minä cudzunut sinua poi-
7 can / mene jällens ja pane maata. Mut-
ta Samuel ei tundenut silloin wielä HER-
8 ra. Ja HERAN sana ei ollut wielä il-
moitettu hänelle. Ja HERA cudzui Sa-
muelin wielä colmannen kerran / ja hän
nousi ja meni Elin tygö / ja sanoi : cadzo / täsä
9 minä olen / siinä cudzuit minua. Niin ym-
märsi Eli / että HERA cudzui nuorucai-
sta. Ja sanoi hänelle : mene jällens ja
10 pane maata / ja jos sinua wielä cudzutun /
niin sano : puhu HERA : sillä sinun pal-
weliäs cuule. Samuel meni ja pani id-
zens siällens.

11 **N**iin tuli HERA ja seisoi siellä / ja
cudzui niincuin ennengin : Samuel/
Samuel. Ja Samuel sanoi : puhu / sillä
sinun palweliäs cuule. Ja HERA sa-
noi Samuelille : cadzo / minä teen yhden
12 astian Israelis / niin että sen molemmat cor-
wat pitä soiman kuin sen cuule. Sinä päi-
wänä tuotan minä Elille caieki ne kuin mi-
nä hänen huonettans waстан puhunut olen /
13 minä alan ja päättän sen. Sillä minä olen
tehnyt hänelle tiettäwäri / että minä olen
14 Duomari hänen huonellens tjancaikisest /
sen pahan työn tähden / että hän tiesi poi-
cains häpiällisest kätänen / ja ei kertacan
15 wihaisest cadzonut heidän päällens. Sen-
tähden olen minä wannonut Elin huonelle /
että tämä Elin huonen pahateco ei pida le-
pytettämän uhrilla eikä ruocauhrilla tjan-
caikisest. Ja Samuel macais huomenen
15 asti. Ja hän arwais HERAN huonen owen.

HERA
ilmesty
Samue-
lille.Jumala
ilmoitta
Samuelil-
le Elin ran-
gaisfuyen.

16 Ja Samuel ei tohtinut ilmoittaa Elille sitä näkyä.
17 Nyn cudzui Eli hänen / ja sanoi : Samuel poican. Hän vastais : cadzo / täsä minä olen. Hän sanoi : mikä sana se on cuin sinulle sanottin? älä sala sitä minulda. Jumala tehtön sinulle sen ja sen / jos sinä jotain salat minulda / siitä cuin sinulle sanottu on.
18 Nyn Samuel sanoi hänelle caieki / ja ei häneldä mitän salannut. Waan hän sanoi : hän on H&E Xra / hän tehtön nyneuin hänelle on keltvollinen.

19 Ja Samuel castwoi / ja H&E Xra oli hä-
20 nen cansans / ja ei langennut yhtäkän caikista hänen sanoistans maahan. Ja co-
21 to Israel hamast Danist nyn BerSa-
baan / tunsu Samuelin uscollisxi H&E Xran Prophetari. Ja H&E Xra taas ilmestyi
22 hänelle Silos : sillä H&E Xra oli ilmandu-
nut Samuelille Silos / H&E Xran sanan rautta.

Verf 1. Callis) Ei silloin ilmestysriist paljo tieto ollut
eitä moos lain saarnasta lucua pidetty / mutta sijte Samuelille
da cohetin / cap. 4: 1.

IV. Lucu.

Israel soti Philisterejä wastan / ja lyöjän heist
1 Eli neliä tuhatta / v. 1. H&E Xran Arcki tuodan Si-
lost ja suurella änellä oteran wastan / v. 3. Philisterit
peliästtyvät / v. 6. He lyöväät toisen erän Israelist colme-
kymmendä tuhatta / ja ottawat Jumalan Arkin pois.
Elin pojat cuolewat / v. 9. Se ilmoitetan Elille / joca pu-
to istuimelda ja cuole / v. 18. ja myös Pineharen emän-
dä wapisturest / v. 19.

1 **S** Samuel rupeis saarnaman
coco Israelin edes. Ja Israeli
meni sotaan Philisterejä wa-
stan / ja sioitit heidäns Eben-
Ezerin tygö / mutta Philisterit asetit leirins
2 Aphechin. Ja walmistit idzens Israeli
wastan / ja sota lewitit idzens pitkälle / ja
Israel lyötin Philistereida / ja he löit sinä
tappeluxes kedolla lähes neljätuhatta mie-
stä.

3 **S** Osa Cansa tuli leirijn / sanoit Isra-
elin wanhimmat : mingätähden H&E X-
ra andoi meidän tänäpäniä lyötä Philiste-
reida? ottacam H&E Xran ljtton Arcki Si-

lost meidän tygömmen / ja andacam hänen
tulla meidän keskellemp wapastaman meitä
meidän wiholistem kädest. Ja Cansa lä-
4 hetit sanan Siloon / ja annoit sieldä tuoda
H&E Xran Zebaothin ljtton Arkin / joca istu
Cherubimin päällä. Ja cari Elin poica
Hophni ja Pinehas olit Jumalan ljtton
Arkin cansa. Ja H&E Xran ljtton Arkin tul-
5 dua leirijn / huusit caieki Israel suurella ä-
nellä / nyn että maa cajahet.

6 **C**osca Philisterit cuulit sen suuren ilo-
huudon / sanoit he : mikä suuri ilohunto
on Ebreerin leiris? Ja cosca he ymmärsit
H&E Xran Arkin tullen leirijn / Pelkäisit he
7 heitäns / ja sanoit : Jumala on tullut lei-
rijn. Ja wiela sijte sanoit : woi meitä:
sillä eise ole ennen nyn ollut. Woi meitä
8 cuca pelasta meitä näiden wakewain Ju-
malten käsisi? nämät orwat ne Jumalat / jot-
ca Egyptin löit corwes caiekinasilla ran-
gasturilla. Olcat siis rohkiat sydämeist / ja
9 olcat miehet Philisterit / ettei teidän pitäis

Israel lo-
jän Phil-
istereida.

Colmekym-
mendä tu-
hatta 106.
dän/ ja Ju-
malan Ar-
cki wredän
pois.

10 palweleman Ebreerejä niincuin he owat tei-
tä palwellet. Olcat miehet ja soticat.
11 Nijn Philisterit sodeit / ja Israel lyötin/
ja jocainen pakeni majaan / ja se oli sangen
suuri tappo / nijn että Israelit caadui col-
mekymmendä tuhatta jalcamiestä. Juma-
lan Arcki otettiin pois / ja caxi Elin poica
Hophni ja Pinehas cuolit.
12 Silloin juori sotajoucost nyri Ben Ja-
miteri / ja tuli sinä päivänä Siloon/
ja oli rewäisnyet waattens / ja wiscomut
13 mulda pääns päälle. Ja cadzo / cosca hän
sinne tuli / istui Eli istuimella / tielle cad-
zeleman : sillä hänen sydämens oli peljäs-
tis Jumalan Arkin tähden. Ja cosca mies
tuli Gaupungin / ilmoitti hän sen / ja coco
Gaupungi parguit.
14 Ja cosca Eli cuuli sen corkian huudon ja
pargun / kyysi hän : mikä capina tämä on ?
nijn tuli mies nopiast ja ilmoitti sen Elille.
15 (Ja hän oli yhderänkymmenen ja cahderan
ajastaicanen / ja hänen silmäns olit jo nijn
16 pimennet / ettei hän nähnyt) Ja mies sanoi
Elille : minä olen tullut ja paennut tänä-
pänä sotajoucosta. Mutta hän sanoi : cuin-
17 gasta käy poicain ? Silloin wastais sanan-
saattaja / ja sanoi : Israel on paennut Phi-
listerien edellä / ja suuri tappo on Ganssas ta-
pahunut / ja molemmat sinun poicas Hoph-

nija Pinehas on cuollet / ja vielä sitte Ju-
malan Arcki on otettu pois.
Ja cosca hän cuuli mainittawan Jumalan
Arckia / langeis hän maahan taapäin istui-
melda portin tykönä / ja mursi niscans ja cuo-
li : sillä hän oli wanha ja rascas mies. Ja hän
duomidzi Israeli neljäkymmendä ajastaica.
Ja hänen minians Pineharen emändä
oli wiimeisellans rascas / cosca hän sen
sanoman cuuli / että Jumalan Arcki oli otet-
tu pois / ja hänen appens ja miehens olit
cuollet : cumarsi hän idzens ja synnytti : sillä
hänen kipuns käwi hänen päällens. Ja
cosca hän oli cuolemallans / sanoit waimot
jotca seisoi hänen tykönäns : älä pelkä / sillä
sinulle on poica syndynyt. Mutta ei hän
mitän wastannut / eikä sitä mielens pannut.
Ja cudzui sen lapsen Ichabod / ja sanoi :
cunnia on tullut Israelit pois : sillä Juma-
lan Arcki otettiin pois / ja hänen appens
ja miehens olit cuollet. Ja hän taas sanoi :
Israelin cunnia on tullut pois / sillä Juma-
lan Arcki on otettu pois.

Verf. 10. Israel lyötin) Eli heillä ollut yhtän tästvä
conda Jumalan Arckia heidän edefaus sodas / waan että he oli-
sit tehnet Jumalan sanan ja lakikirjan jalten / ja ei sitä olis hau-
haillet / nijn he olisit toimelliset waeldanet / ja olisit ollet onnei-
lisset / Ios. 1: 7. Mutta jos Jumalan sana ja Sacramentit ei
pohat säädöt meidän mielem jalten pidetän / jota ei Jumala oli-
sääkänyt / on se Jumalalle cauhistus / jota rangastus ja wastoin-
käyminen seura.

V. LUCU.

Philisterit panewat Jumalan Arkin Asdodijn Da-
gonin huoneeseen / v. 1. Toisna päivänä lyötävät he
Dagonin pudonneyi Arkin eteen / nijn myös colmandena
päivänä poishacatuilla kädillä ja päällä / v. 3. HERa
lyö Asdodin Ganssan salaisella taudilla / v. 6. Arcki can-
netan Gathin ymbärins / v. 8. nijn Ekronijn / mutta her-
ra lyö heitä jocapaicas sairaudella / ja moni cuole / v. 10.

1 Philisterit otit Jumalan Ar-
2 kin / ja weit EbenEzerist
3 Asdodijn / Dagonin huoneeseen /
Ja asetit hänen Dagonin tykö.
Ja cosca Asdoditerit toisna päivänä war-
hain nousit / cadzo / löysit he Dagonin ma-

Dagonin
to Juma-
lan Arkin
eteen.

carwan

carwan suullans maasa HERRan Arkin edes. Mutta he otit Dagonin ja nostit en-
 4 diselle siällens. Cosca he toisna huomena nousit siällens / cadzo / löysit he Dagonin jäl-
 lens macarwan suullans maasa HERRan Arkin edes. Mutta hänen pääns ja mo-
 lemmat kätens olit hacatut kymmyrellä pois /
 5 ja muu ruumis macais siinä. Sentähden Dagonin papit ja caicci cuin Dagonin huo-
 neseen menewät / ei astu Dagonin kymmyrel-
 le Asdodis / tähän päiwän asti.

6 **M**utta HERRan käsi oli rascas Asdodi-
 terein päälle / ja hucutti heidän / ja löi
 Asdodin ja caiken ymbärystön peräpuolet
 7 paisella. Cosca Asdodin Ganssa sen näit nijn
 olewan / sanoit he : älkän andaco olla Is-
 raelin Jumalan Arkia meidän tykönmä :
 sillä hänen kätens on juuri rascas meitä ja
 8 meidän jumalata Dagonita vastaan. Ja
 he lähetit matcaans ja cudzuit caicci Philiste-
 rein Päämiehet tygöns cocoon / ja sanoit :
 mitä me teemme Israelin Jumalan Arkille?
 he wastaisit : andacat Israelin Jumalan
 Arki cannetta Gathin ymbärins. Ja he can-
 noit Israelin Jumalan Arkin ymbärins.

9 Ja cosca he sen cannoit / uoufi suuri capi-
 na Gaupungis HERRan käden cautta / ja
 hän löi Ganssan Gaupungis sekä pienet että
 suuret / ja he sait salaiset kirout heidän sala-
 caluins.

10 **N**ijn he lähetit HERRan Arkin Ekro-
 nin. Cosca HERRan Arki tuli E-
 kronin huusit Ekroniterit / ja sanoit : he o-
 wat wetänet Jumalan Arkin ymbärins
 minun tygöni / surmatayens minua ja mi-
 nun Ganssani.

11 Nijn lähetit he ja cudzuit caicci Philiste-
 rein Päämiehet cocoon / ja sanoit : lähettä-
 kät Israelin Jumalan Arki siällens jäl-
 lens / ettei hän surmais minua ja minun
 Ganssani : sillä caikes Gaupungis oli suuri
 12 oli siellä sängen rascas. Ja ihmiset jotca ei
 cuollet / lyötin heidän salacaluins / nijn
 että huuto meni Gaupungist tairwaseen.

Deef. 7. Sen näit nijn olewan) Cuin ihmiset ja järki wal-
 lan saawat nijn Jumalan sana ja caicci cummia cato / silloin
 oikia Papin wirca tää nurin ja hucuti / caiken sen teke Jumalan
 wiha. Mutta cuin he saawat hallita / ei ole heillä sijite yheidän
 oman tunnon lepo : sillä cosca ei Jumalan sana ole woima-
 sans / nijn ei sijtä muuta seura cuin oman tunnon lewo-
 tomus. Nijn Jumalan Arki teke täsä Philistereille / siheua-
 lti cuin he tunnuistawat heidän häppöns

VI. LUCU.

Philisterit kysywät noidillens mitä heidän HERRan Arkille tekemän pitä / v. 1. He kähsewät sen lähettä-
 siällens / ja wiissi cullaista peräpuolda wicaubhri / ja wiissi
 cullaista hürtä / v. 3. Panna vreen waunuin / jota caxi
 imettäwästä lehmä / joidenga päälle ei ollut yhtän ijestä
 pandu / piti wetämän / v. 7. Arki tule Beth Semereen /
 v. 10. Siellä he uhrawat / v. 14. Beth Semereest cir-
 le 30070. miestä / että he Arkin näit / v. 19. Lähettäwät
 Kiriat Jearimijn / että he tulisit noustaman Arkia / v. 21.

Mutta HERRan Arki oli seidzemen
 Cuucautta Philisterein maalla.
 Ja Philisterit cudzuit pappins
 ja noitans cocoon / ja sanoit : mi-
 tä meidän pitä HERRan Arkille tekemän?
 opeccat meitä millä meidän pitä lähettä-
 män hänen siällens? He wastaisit : jos te
 3 lähettäte Israelin Jumalan Arkin / nijn äl-
 kät händä lähettäkö tyhjänä / waan teidän
 pitä maxaman hänelle wicaubhri / nijn te tu-
 lette terweri / ja saatte tietä mingätähden
 hänen kätens ei teistä lacka.

4 **M**utta he sanoit : mikä on se wicaubhri
 cuin meidän hänelle andaman pitä? he wa-
 staisit : wiissi cullaista peräpuolda / ja wiissi
 cullaista hürtä Philisterein päämiesten lu-
 gun jälken / että caikilla teidän päämiehillän
 ja teillä oli nyri widzans. Tehkät siis teidän
 5 peräwiertenne cuwat ja teidän hürtenne cu-
 wat / jotca teidän maan häwittänet owat /
 cumnoitayenne Israelin Jumalata / hänen
 kätens tule joscus huokiammaxi teille / tei-
 dän jumalillen ja teidän maallen. Miri te
 6 paadutatte teidän sydämen nijn cuin Egi-
 ptiläiset ja Pharao paadutit heidän sydä-
 mens? eikö se nijn ole / sitte cuin hän idzens
 ilmoitti heille / lastit he heidän menemän / ja
 he menit matcaans.

7 **M**irin ottacat ja tehkät odet waunuit / ja
 ottacat caxi nuorta imettäwä lehmä /
 joidenga päälle ei ole yhtän ijestä wiela pan-
 du / ja pangat ne waunuin eteen / ja salpat-
 cat heidän wastekans cotia heidän jalistans.
 Ja ottacat HERRan Arki ja pangat wau-
 8 nuin / ja ne cullaisit calut cuin te hänelle an-
 noitte / teidän wicanne sorwinnoxi / pangat
 arkuun hänen sewullens / ja lähettäät hän-
 9 dä matcaan / ja andacat hänen mennä. Ja
 cadzocat menekö hän cohdaštans rajains
 cautta Beth Semeren päin / nijn hän on teh-
 nyt meille caiken tämän suuren pahans : mut-
 ta jos ei / nijn tietkät ettei hänen kätens ole
 meitä ljuccannut / waan se on meille muu-
 toin tapaturmast tapahunut.

Philisterit
 kysywät
 papeillens
 mitä hei-
 dän Arkille
 pitä teke-
 män.

Exod. 7: 13

Jumala
 lyö Philis-
 terit sair-
 audella.

Ekroniterit
 hohkawat
 Jumalan
 Arkin.

Arki lähe-
cerän taca-
perin wica-
yhrin can-
sa.

10 **C**anffa teit nijn / ja otit caru muorta imet-
tävä lehmä / ja panit waunuin eteen / ja sal-
11 paisit heidän wasicans cotia. Ja panit
HERRAN Arkin waunuin / ja arcum cul-
12 laisten hjrten ja heidän peräwiertens cu-
wain cansa. Ja lehmät menit cobdastans
tietä myöden Beth Semereen / ja käwit yh-
tä tietä ja ammut / ja ei poikennet oikialle
taicka wasemmalle puolelle / ja Philisterien
päämiehet seuraisit heitä Beth Semeren
maan arin.

Beth Se-
micerit uh-
rawat.

13 **U**utta Beth Semiterit leikaisit nisue-
loans laros / ja nostit silmäns ja näit
Arkin / ja olit iloiset / että he sait nähdä Ar-
14 kin. Mutta waunut tulit Josuan Beth-
Semiterin pellolle / ja sinä seisoi alallans /
ja siellä oli suuri kiwi / ja he waunusta puita
15 halcaisit / ja uhrasit ne lehmät HERALLE
polttouhrii. Ja Lewitat nostit HERRAN
Arkin maahan / ja arcum joca siwus oli /
josa ne cullaisit calut olit / ja panit sen suuren
kiwen päälle. Ja Beth Semiterit uhrasit
sinä päivänä HERALLE polttouhria / ja
muita uhreja. Cosca ne wisi Philisterien
päämiestä näit sen / palasit he sinä päivä-
nä Ekroniin.

17 Ja nämät owat ne cullaisit peräwierten
cawat / cuin Philisterit uhrasit HERALLE
wicauhrins edest / Asdod yhden / Gaza yh-
den / Asclon yhden / Gath yhden ja Ekron
18 yhden. Ja cullaisit hjret / caickin Philis-
terein Caupungein lugun jälken / widen
päämiehen edest sekä wahwoista Caupun-
geista ja maan kylistä / sihen suuren Abelin
asti / johonga he panit HERRAN Arkin tä-
hän päivän asti / Josuan Beth Semiterin
pellolle.

50070.
Beth Se-
micerit cuo-
le / että he
näit HER-
ran Arkin.

19 **U**muutamat Beth Semiterit lyötiin /
että he cadzoit HERRAN Arkin /
ja hän löi siitä Canffasta wiskymmendä tu-
hatta ja seidzemenkymmendä miestä. Nijn
se Canffa murhetti / että HERRA nijn suu-
20 rella widzaurella löi Canffa. Ja Beth-
Semiterit sanoit : cuca on seisowainen
HERRAN edes / taincaktaisen pyhän Ju-
malan / ja kenen tygö hän mene meidän ty-
21 löm ? Ja lähetit sanan Kiriath Jearimin
asurwaisten tygö / ja käffit heille sanoa :
Philisterit owat tuonet HERRAN Arkin
jällens / tulcat tänne ja wiekät händä teidän
tygönne jällens.

Deut. 19. he cadzoit HERRAN Arkin) Ei ollut luwallinen
tenengän nähdä HERRAN Arkin pahana ja sen Pyhän calusa/
waan Aaronin poicain ainoastans. Mut Lewitat ja Canffa
ait ne nähdä peitettyä eli kaaritynä / joca toisin teti hänen piti
cuoleman / Num. 4: 15. 19. ja 20.

VII. Lucu.

Arki wiedän Kiriath Jearimiin / josa hän on cari-
tyhymmendä ajastaica / ja Israel itte HERRAN edes /
v. 1. Samuel neuwo heitä catumyreen / ja heittämän
heidän epäjumalans pois / ja palweleman HERRA / v. 3.
ja coco heitä Mizpaan / Philisterit tulewat sinne sotiman
Israel wastan / v. 5. Samuel rucoile HERRA ja uhra /
v. 8. HERRA peljättä Philisterit jylmällä pacoon / ja
Samuel pane sihen kiwen / v. 10. Israel woitta Philis-
tereid Caupungins jällens. Samuel duomidze Isra-
eli elinaitans / v. 13.

Sin tuli Kiriath Jearimin Canff-
sa ja toit sinne HERRAN Arkin /
ja weit hänen Abmadabin hu-
neseen Giberaan / ja wihet hänen
poicans Eleazarin ottaman HERRAN Ar-
kin waari. Ja siitä päivästä cosca HER-
ran Arki oli Kiriath Jearimis / cului paljon
aica / carityhymmendä ajastaica / ja coco Is-
raelin huone itte HERRAN jällen.

Uutta Samuel sanoi coco Israelin
huonelle / jos te käännätte teitan caite-
ta sydämeistä HERRAN tygö / nijn heittä-
kät teidän wierat jumalat ja Ashtaroth
pois / ja walmistacat teidän sydämen HER-
ran tygö / ja palwelcat händä ainoata / nijn
hän pelasta teidän Philisterien käsistä. Nijn
heitit Israelin lapses heidän Baalim ja
Ashtarothin pois / ja palwelit ainoata HER-
ra. Ja Samuel sanoi : cootca Israel
Mizpaan / ja minä rucoilen teidän edestän
HERRA. Ja he tulit Mizpaan cocoon /
ammunsit wettä ja caasit HERRAN eteen /
paastoisit sen päivän ja sanoit sinä paicas :
me olem syndia tehnet HERRA wastan. Ja
Samuel duomidzi Israelin lapses Miz-
pas.

Cosca Philisterit cuulit Israelin lapses
cocondimeri Mizpaan / menit Philiste-
rein päämiehet Israeli wastan. Cosca Is-
raelin lapses sen cuulit / pelkäisit he Philiste-
reja. Ja sanoit Samuelille : älä lacka huu-
tamast meidän edestän HERRAN meidän
Jumalam tygö / että hän meidän pelastais
Philisterien käsistä. Nijn Samuel otti
imewän caridzan / ja uhrasit sen coconans
HERALLE polttouhrii / ja huusi HERRAN
tygö Israelin edest / ja HERRA cuuli hänen
rucourens. Ja cuin Samuel uhrasit polt-
toubrit / lähestyit Philisterit sotiman Israeli
wastan /

HERRAN
Arkin
Kiriath Jear-
imis cari-
tyhymmendä
ajastaica.

Deut. 6: 5
14.
March. 4: 10

Philisterit
menewat
Israeli
wastan.

Philisterit
caatuwat
Israelin e-
des.
1. Sam. 4:11.

11 vastan/ mutta HERa jylisti sinä päivä-
nä sunrella paubhinalla Philisterien ylidze/
ja peljätti heidän/ nijn että he lyötin Israelin
12 edes. Nijn Israelin miehet menit Mizpast
ja ajoit Philisterejä taca/ ja löit heidän aina
Beth Carin ala. Silloin otti Samuel ki-
13 wen/ ja pani Mizpan ja Senin wälille / ja
cudzui hänen Eben Ezer / ja sanoi: tähän a-
sti on HERa anttanut meitä. Ja nijn
Philisterit poljettiin / ja ei enämbi tullet Is-
raelin rajoille. Ja HERan käsi oli Phi-
listeriejä vastaan nijncaurwan kuin Sa-
muel eli.

14 Nijn Israelin lapset sait ne Gaupungit
jällens/ kuin Philisterit heidä olit ottanet
pois / Ekronist Gathin saacka / rajoinens.
Ne wapahiti Israel Philisterien käsistä: sil-
lä Israelilla oli rauha Amorrerein cansa.
15 Ja Samuel duomidzi Israeli caiken elinai-
cans. Ja waelsi joca wuosi ymbärins
Beth Elin asti ja Gilgalin ja Mizpan. Ja
16 cosca hän oli duominut Israeli caikisa näisä
paicoisa/ tuli hän Ramathan jällens: sillä sie-
17 lä oli hänen huonens / ja siellä hän duomidzi
Israeli / ja rakensi HERalle siellä Altarin.

Wers. 2. Jetti se on he murhetti ja walitti HERan edes
heidän wälwans Philisterien tähden.

Samuel
duomidze
Israeli.

VIII. Luca.

Samuel pane wanhettuans poicans Duomareixi/
jotca duomidzewat wäärin / v. 1. Israelin wanhim-
mat anowat Samuelidä Cuningast / v. 4. Ei se kelpa
hänelle/ mutta Jumala käski hänen cuulla heitä ja ope-
ta heille Cuningan oikenden / v. 6. ja sen cuorman kuin
sijetä seura / v. 10. Cuitengin anowat he Cuningast / jonga
Samuel wie HERan corwijn / v. 19.

1. Par. 7:28.
& 38.

Samuelin
pojateiwa-
ella hänen
teisäns.

Act. 13: 21.

Israelano
Cuningast.
Ole. 13: 17.
A.M. 2281.
A.A. Chr.
1090.

1 **S**amuel asetti wanhettuans poi-
2 cans Israelin Duomareixi. Hä-
nen esicoisens cudzuttin Joel/
ja se toinen Abia / jotca duomarit
3 olit Ber Sabas. Mutta hänen poicans
ei waeldanet hänen teisäns / waan tulit ah-
neri ja otit lahjoja / ja käänsit oikenden.

4 **N**ijn caikti Israelin wanhimmat cocoi-
5 sit idzens ja tulit Ramathijn Samue-
lin tygö. Ja sanoi hänelle: cadzo / sinä o-
let wanhennut / ja sinun poicas ei waella si-
nun teisäs / aseta sinä meille Cuningas jota
meitä duomidzis / nijncuin caikilla pacanoil-
lakin on.

6 Ja Samuel otti sen pahari / että he sa-
noit: anna meille Cuningas jota meitä duo-
midzis. Ja Samuel rucoilli HERa.
7 Ja HERa sanoi Samuelille: cuule Cans-
san andä caikis nysä kuin he orwat sinulle pu-

huret: sillä ei he ole sinua hyljännet / waan
minun / etten minä olis heidän Cuningans.
8 He tekewät sinulle nijncuin he aina tehnet o-
wat / sitä päivästä kuin minä heidän wein
Egyptist / tähän päivän asti / ja orwat minun
hyljännet / ja palwellet wieraita jumalita.
9 Cuule siis nyt heidän äänens / todista ja il-
moita heille Cuningan oikeus / joca heitä hal-
lidze.

10 **J**a Samuel sanoi caikti HERan sa-
11 nat Canssalle / joca häneldä Cuningast
anoi. Tämä on Cuningan oikeus jota teitä
wallidzewa on: teidän poican otta hän
waunu ja herwois miehirens / ja waunuins
edellä juoriari. Ja pane päämiehixi tuhän-
12 nen ja wjiden kymmenen päälle / ja kyndä-
jäxi / kuin hänen peldons kyndämän pitä / ja
elonleikäxi hänen eloons / ja hänen sota-
caluns ja waunucaluns teikäxi. Teidän
13 tyttären otta hän apotecarixi / teittäxi ja lei-
14 poixi. Hän otta myös teidän parhat pel-
don / wjnamäken ja ölyypuum / ja anda ne
palwelioillens. Sitälähin otta hän teidä
15 kymmenexet teidän ihwistän ja wjnamastan / ja
anda huorwillens ja palwelioillens. Hän
16 otta myös teidän palwelian ja piican / ja tei-
dän caunimmat nuorucaisen / ja teidän Ustin
hänen töhins. Hän otta teidän lauma-
17 stan kymmenexet / ja teidän pitä oleman hä-
nen orjans. Cosca te silloin huudatte tei-
18 dän Cuningan tähden / jonga te oletta teil-
len walinnet / silloin ei HERa teitä cuule.

Cuningan
oikeus.
Deut. 17:
16.

19 Ja ei Canssa cuullut Samuelin andä /
waan sanoi: ei millän muoto / mutta Cu-
ningas pitä meillä oleman. Että me myös
20 olisim nijncuin caikti muutkin pacanas / ja et-
tä meidän Cuningan duomidzis meitä / ja
menis meidän edelläm cosca meidän pitä so-
timan. Ja nijn Samuel cuuli caikia nijn-
21 tä kuin Canssa sanoi / ja julisti HERan
corwain edes. Nijn sanoi HERa Sa-
22 muelille: cuule heidän äänens ja aseta heille
Cuningas. Ja Samuel sanoi Israelin mie-
hille: mengät matcaan cufin hänen Gaupun-
gijns.

Wers. 11. Cuningan oikeus) Hebraicē Milchpatham lech, se
on Cuningan duomiton pitä sencaltaisen olemas/ eli: sencaltaita
plölistä on tekewä / ja sen oikeari duomidzewa. Sillä se näh-
dän tyllä sitä Cuningan oikeudest/ jonga Jumala Moseren
cautta andoi/ ettei Jumala wahwista sencaltaita hallitusta / ja
ettei Cuningalle ole luvallinen otta hänen alemmatildans oman
tähron jällen/ Deut. 17: 15. Nabothin historiast / 1. Reg. 21.
Dawidist / 2. Sam. 24: 21. Nijncuin myös Jumalan kästyxi/
Ezech. 45: 7. ja 8. & Cap. 46: 18. Ja ei pidä Nubtinan mitän
ottaman Canssaldans heidän perinnöstäns oli ajaman heitä hei-
dän omaisudestans pois / waan pitä andaman lapsille omaistans re.

Mutta Saulist ja tästä Cuningan o'cudest sano Jumala
lea 13: 11. nain: Minä annoin sinulle Cuningan wihafani
ja temman hänen pois minun julmuudestani.

IX. Lucu.

Saul edzi Afintammoja / v. 1. kysy Samuelille niistä /
v. 5. Samuel ilmoitta hänelle Afintammat löyryi /
ja tulerwan hänen Israelin hallidziayi / v. 18. Syn hänen
cansans cuclulalla / v. 22. Huomenestain menewät he ulos /
ja lähettävät palveliat edelläs / ovat cahden cahruwans /
25. v.

Sis Saul
lin Isä.

Näin oli yksi mies Ben Jaminist /
nimeldä Kis / AbiElin poica /
Serorin pojan / Bechorathin
pojan / Aphian pojan / Jeminin
miehen pojan / woimallinen mies. Nä-
nellä oli poica nimeldä Saul / hän oli cau-
nis nuori mies / ja ei ollut yriskän händä cau-
nembi Israelin lasten seas / päästä pidembi
caicea muuta Ganssa.

Saul edzi
Isäns
fintam-
moja.

Jä Kis Saulin Isä oli cadottanut
Afintammans. Ja hän sanoi posjal-
lens Saulille: ota yksi palvelioista cansas
ja walmista / mene matcaas / ja edzi Afin-
tammat. Ja hän käwi Ephraimin wuo-
ren ylidze / ja Salisan maan läpidze / ja ei
löytänet / niin he käwit Salimin maan lä-
pidze / ja ei he ollet siellä / ja he käwit Jemi-
nin maan läpidze / ja ei löytänet.

Ein he tulit Zuphin maalle / sanoi
Saul palvelialle cuin hänen cansans
oli: tule / käykäm cotia jällens / minun Isän
unhotta Afintammans / ja murhetti meitä.

Mutta hän sanoi: tässä Gaupungis on cu-
luisa Jumalan mies / caicek cuin hän sano /
se tapahtu. Käykämme sinne / cuca tietä /
hän sano meidän rekkem jota me waellam.

Saul sanoi palveliallens: waicea me me-
nemme sinne / mitä me wiemme miehelle:
sillä leipä on caicek loppunut meidän säki-
stäm: ei ole meillä yhtän lahja wietäwät
sille Jumalan miehelle? Mitä meillä on?

Palvelia wastais Saulille / ja sanoi: cad-
zo / minulla on neljäs osa hopia Sieli mi-
nun tykōnani / andacam se sille Jumalan
miehelle / että hän sanois meidän rekkestäm.

Märiät.

Muinaisen aican Israelis / cosca käytiin
Jumalata edzimän / sanottin: tulcat / käy-
käm näkian tygō. Ne cuin nyt cudzutan Pro-
phetairi / ne muinen cudzuttin näkiöiri.

Saul sanoi palveliallens: sinä hywin
pubuit / tule / käykäm. Ja he menit
sihen Gaupungijn / josta se Jumalan mies

oli. Ja tulduans Gaupungijn / löysit he
pöcoja / josta olit käynet wettä ammunda-
man / niille he sanoit: ongo näkiä täällä? He

wastaisit heille / ja sanoit: ja / cadzo teiden
edesän hän on / riendäkät teitän: sillä tänä-
pänä hän on tullut Gaupungijn / että tänä-
pänä Ganssa uhrawat corkeudella. Cosca
te tulette Gaupungijn / niin te löydätte hä-
nen / ennencuin hän mene corkeudelle aeroid-
zeman: sillä ei Ganssa ennen syö / cuin hän
tule / ja sinna uhrin / suttene syöwät cuin
cudzutut owat / mengät siis sinne / juuri nyt
te hänen löydätte.

Jä cuin he tulit Gaupungijn / ja olit ke-
llä Gaupungita / cadzo / Samuel cob-
tais heidän mensesans corkeudelle. Mutta
HERa oli ilmoittanut Samuelille päivä
ennen cuin Saul tuli / sanoden: Huomena
tällä ajalla lähettän minä sinun tygōs miehen
Ben Jaminin maasta / woitele se minun
Ganssani Israelin päämieheri / wapah-
man heitä Philisterein käsistä: sillä minä olen
cadzonut minun Ganssani puoleen / ja hei-
dän huutons on tullut minun tygōni. Cosca
Samuel näki Saulin / wastais HERa /
ja sanoi: cadzo / tämä on se mies / josta mi-
nä sinulle sanonut olen / tämä hallidze mi-
nun Ganssani.

Sutte meni Saul Samuelin tygō por-
ettin / ja sanoi: ilmoita minulle cusa täällä on
näkiän huone. Samuel wastais Saulil-
le / ja sanoi: minä olen Näkiä / mene minun
edelläni corkeudelle: sillä te syötte tänäpänä
minun cansani / ja huomena päästän minä si-
nun / ja caicek mitä sinun sydämesäs on ilmoi-
tan minä sinulle. Ja Afintammoja / josta o-
wat ollet sinulda colme päivä pois / älä sil-
len murheti: sillä ne owat löyht / ja kenen
caicek himoittapa Israelis pitä olemän? eikö
ne sinulle tule ja caicelle sinun Isäs huonel-
le? Saul wastais: engō minä ole Jemi-
nin poica / ja caicekin wähimmäst Israelin
sugust / ja minun huonen on wähin caicekin
sucucundain seas Ben Jaminist? mixis
sencaltaista minulle puhut?

Mutta Samuel otti Saulin palvelio-
nens / ja weiheitä Salijn / ja istutti heitä y-
limmäiseri caikista niistä cuin cudzutut olit /
joita oli liki colmekymmendä miestä. Ja
Samuel sanoi keittäjälle: tuo tänne se cappa-
le jonga minä sinulle annoin / ja käskin tykō-
näs pitä. Niin keittäjä candoi lapaluun / ja
sen cuin sinä rippuit künni / ja hän pani sen
Saulin eteen / ja sanoi: cadzo / tämä jai /
laske etees / ja syö: sillä se on tähän hetken

asti

Samuel
cobta Saulin.14 Samuel
cobta Saulin.

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

asti sinulle tallella pidetty / silloin kuin minä
cudzuin Ganssan. Nijn Saul söi Samue-
lin cansa sinä päivänä.

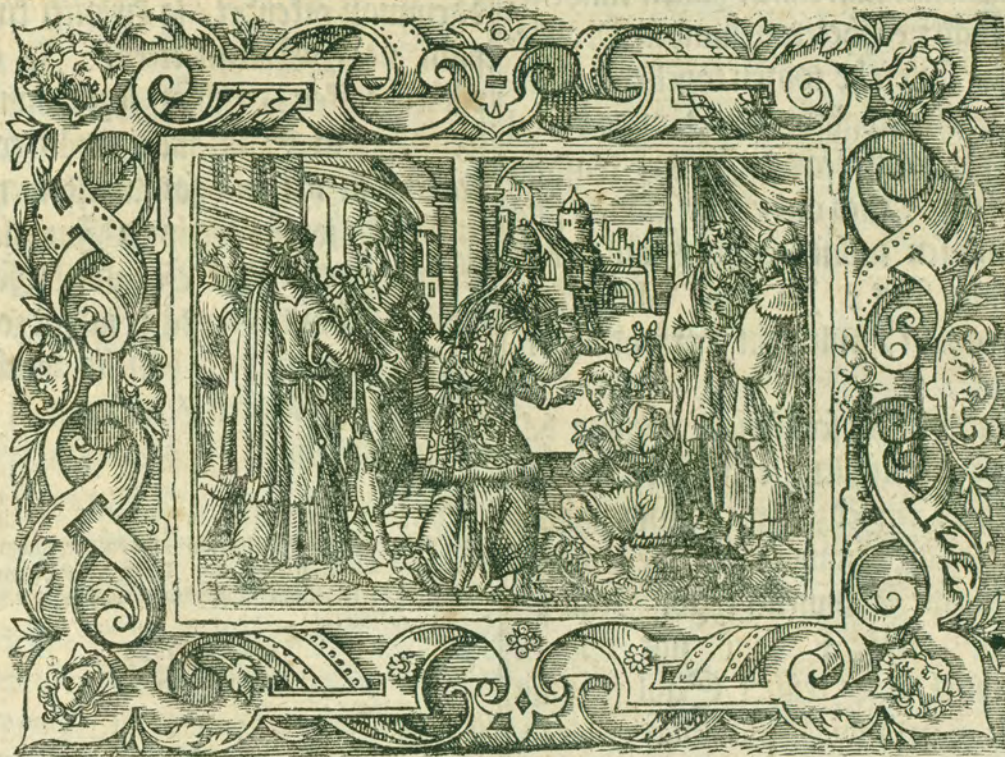
25 Ja cosca he menit corkeudelda Gaupun-
gijn / puhui hän Saulin cansa caton päällä.

26 Ja nousit warhain amulla / Nijn Samuel
cudzui Saulin amuruscon nostes caton
päälle / ja sanoi : nouse / ja minä päästän si-
nun. Ja Saul nousi / ja he molemmat me-
nit ulos / hän ja Samuel. Ja kuin he tulit

27

Gaupungin äreen / sanoi Samuel Saulille:
sano palvelialle / että hän menis meidän e-
delläm (ja hän meni edellä) mutta seisso sinä
tästä / ja minä ilmoitan sinulle mitä Juma-
la sanonut on.

Verf. 26. Caton päälle) Juuttan maalla olit tasaiset ca-
tot / sentähden tästi Jumala rateta täjipunt niiden ympärille /
ettei joku niistä putois / Deur. 22: 8. Niiden päällä täjystendel-
tin ja puheltin. Sencaltaisen caton päällä näti Dawid Orian
emännän / 2. Sam. 11: 2. Absalom tetti maijan caton päälle / 2.
Sam. 16: 22. Sinne mendin myös rucolleman / niijnein Petrus,
Act. 10: 9.

X. Lucu.

Samuel woitele Saulin Cuningari / ja wahwistu-
xyeri sano mitä hänelle oli tapahutuwa tiellä / v. 1. kã.
ste hänen mennä Gilgalijn / cusa Prophetat Sauli coh-
wat / ja hän Prophetera / v. 10. Samuel cudzu Ifraelin
lapses Mizpaan / ja nuhtelee heitä / että he anoit Cuning-
gast / v. 17. Hän heittä Arpa / ja osa Ben Jaminin / siiree
Saulin / v. 20. Hän hymyiti idzens / mutta HERRa il-
moitti hänen / ja hän tuli Cuningari / v. 22. Monicadat
cadzoit hänen ylös / v. 27.

1 **A**in otti Samuel oljastian / ja
caasi hänen pääns päälle / ja an-
doi siuta hänen / ja sanoi : näet-
kös että HERRa on sinun woi-
2 dellut päämieheri hänen perimiseens. Co-
scas menet minun työläni tänäpäni pois /
niijns löydät cari miestä Rahelin haudan
tykö Zelabs / Ben Jaminin rajas / ne sa-
norwat sinulle Asintammat löytyri / soitas
olet lähtenyt edzimän. Ja cadzo / sinun
Istas ei pidä sillen lucua Aseist / mutta mu-
rehti sinua / ja sano : mitä minä teen mi-
nun pojastani ?

3 Ja cosca sinä edemmä sittä menet / niijns
tulet Ehaborin lakeudelle / sinä cohatarwat

sinua colme miestä / jotca Jumalan tygö
Beth Elijn menewät / ensimmäinen canda
colme wöhla / toinen colme cappalda leipä /
ja colmas wijnaleiliä. Ja ne terwehtä- 4
wät sinua ystäwälistest / andarwat sinulle cari
leipä / ota ne heidän kädestäns. Sitte tu- 5
let sinä Jumalan corkeudelle / cusa Phili-
sterein leirit owat. Ja tulduas Gaupun-
gijn / cohca sinun Prophetain joueko / jotca
owat tullet corkeudelda / ja heidän edelläns
candele ja trumpu / huilut ja harput / ja tai- 6
tarwat propheterata. Ja HERRan Hen-
gi tule sinus woihallisxi / että prophetere-
rat heidän cansans / ja tulet toiseri mieheri.
Ja cosca nämät merkit tapahutuwat sinu 7
le / niijns tee caicki mitä etees tule : sillä
Jumala on sinun cansas. Mutta sinun 8
pitä menemän Gilgalijn minun edellä-
ni / cadzo / minä tulen sinne sinun
tygös uhraman polttuhria ja kytös-
uhria : seidzemen päivä pitä sinun odo-
taman / niijneauwan kuin minä tu-
len sinun tygös / ja ilmoitan sinulle

Saul woi-
dellan Cu-
ningari.
Act. 13: 27.

Saul Prophetera, 1. Sam. 19:24.

9 mitä sinun pitä tekemän. Ja cosca hän oli kääntänyt selläns Samuelin puoleen / ja meni hänen tyköns pois / andoi Jumala hänelle toisen sydämen / ja caicki nämät merkit tapahtuit sinä päivänä.

10 **J**A cosca he tulit korkeudelle / cadzo / coh-
11 tais hänen Prophetain jouko / ja Jumalan Hengi tuli voimalliseri hänen / että hän propheterais heidän cansans. Cosca hänen caicki näit kuin ennen hänen tundenet olit / että hän propheterais muiden Prophetain cansa / sanoit he toinen toisellens : mitä Kisin pojan tapahtunut on ? ongo Saul myös Prophetain seas ? Ja hyri vastais siellä / ja sanoit : cuca on heidän Isäns ? sitä on sananlascu tullut : ongo Saul myös Prophetain seas ? Ja cosca hän laekais propheteramast / tuli hän korkeudelle ylös.

14 **M**utta Saulin setä sanoit hänelle ja hänen palweliallens : cusa te kätwitte ? he vastaisit : me edzeimme Usintammoja. Mutta cosca me näimme / etten me löytänet heitä / tulim me Samuelin tygö. Nijn sanoit Saulin setä : sano siis minulle mitä Samuel sanoit teille ? Saul vastais sedällens : hän sanoit Usintammat jo löytyri. Mutta Cuningan waldacunnast ei hän mitän hänelle puhunut / kuin Samuel hänelle sanonut oli.

17 **M**utta Samuel andoi cudzua Canssan
18 Decoon HERRan tygö Mizpaan. Ja sanoit Israelin lapsille : näin sano HERRa Israelin Jumala : minä johdatin teidän Egyptin maalda / ja wapadin teidän Egyptiläisten käsist / ja caickein waldacundain käsist / jotta teitä waiwaisit. Ja te hylkäsitte tänäpänä teidän Jumalan / joca teidän caikest wastoinkäymisestän ja murhestan auttanut on / ja sanotte : pane meille Cuningas. Nyt siis / käykät HERRan eteen teidän sucun ja huonen jälken.

20 Cosca Samuel oli coonnut caicki Israelin sucucunnat / langeis arpa Ben Jaminin sucuun. Mutta cosca hän Ben Jaminin sugun cudzui langoinens edes / langeis arpa Matrin sugun päälle / ja langeis Kisin pojan Saulin päälle. Ja he edzeit häändä / mutta ei häändä löyten. Ja kyshit taas HERRalle / jos hän oli wielä sinne tulewa. HERRa vastais : cadzo / hän on ly-

Saul ensimmäinen Cuningas Israelis.

myttänyt idzens astiam ala. Nijn he juok-
23 rit sinne / ja toit hänen. Ja cosca hän meni Canssan sekaan / oli hän päättäns pideri muuta Canssa. Ja Samuel sanoit caikelle Canssalle : täsä te näette / kenengä HERRa on walinnut : sillä ei hänen wertastans ole yhtän caikes Canssas. Nijn huusi caicki Canssa / ja sanoit : oleon Cuningalle onneri.

25 **J**A Samuel sanoit Canssalle caicki waldacunnan oikeudet / ja kirjoitti kirjaan / ja pani ne HERRan eteen. Ja Samuel päästi caiken Canssan idzecungin huone-
26 seens. Ja Saul meni myös cotia Gibeaan / ja hyri osa sotawäest meni hänen cansans / joihen sydämen Jumala käänsi. Mutta monicahdat Belialin lapset sanoit : mitä tämä autta meitä ? ja cadzoit hänen ylös / ja ei tuonet hänelle mitän lahja. Mutta hän teeskeli / nijncuin ei hän sitä cuulluckan olis.

Verf. 12. Cuca on heidän Isäns) se on / salli heidän propheterata / ei se ole heidän myöriäns syndyne Isästä. waan Jumalasta / hän on oikia Isä v. 22. Lymottänyt Cuningata pitä cartettaman / ja andaman waacia idzens sihen.

XI. Lucu.

Nahas Ammoniti piyritä Zaberen Gileadis / v. 1 Zaberen asuwaiset lähettäwät Gibeaan Saulida apua saaman / v. 3. Saul coco Israelist 3 0000 miestä / ja lupa autta heitä / v. 5. toisna päivänä huomenehtam carca Saul colmella joucolla Ammoniterein päälle / työ ja hajotta heidän / v. 11. Canssa ano erä ne rangastaisin jotta cadzoit Saulin ylös / mutta ei hän tahro-
nut / v. 12. Saul wahwistetän wastudest hallitukseen / v. 14.

2 **N**ijn Nahas Ammoniti meni ja piyritä Zaberen Gileadis. Nijn caicki Zaberen miehet sanoit Nahaxelle : tee listto meidän cansam / nijn me palwelem sinua. Mutta Nahas Ammoniti vastais heitä : tällä tarwalla teen minä liston teidän cansan / että minä joca idzen teidän oikian silmän puhcaisen / ja teen teidän härwäistyreri caikes Israelis. Nijn
3 sanoit hänelle Zaberen wanhimmat / anna meille seidzemen päivä aica / että me lähetaisim sanoman caikelle Israelin maan rajoille / ja jollei yhtälän ole joca meidän wapahca / nijn me tulem sinun tygös ulos.

4 **N**ijn tulit sanansaattajat Saulin tygö Gibeaan / ja puhuit nämät Canssan corwain cuuden. Nijn caicki Canssa cor-
5 gotti änen ja itki. Ja cadzo / Saul tuli kedolda käyden härkäins jalkis / ja sanoit : mitä

Samuel sano heille waldacunnanoitewdet.

Ammonitit piyritä wät Zaberen.

ANNO Ante Chr. 1060. Saul cud. ja Israelin Ammonite reittä was stan.

6 Ganssa waiwa / että he itkewät? Nijn he juttelii hänelle Taberen miesten asian. Ja Jumalan hengi tuli Saulis woimalliseri / cosca hän oli cuullut sencaltaiset sanat. Ja hänen wihans sängen suurest julmistui.

7 Nijn otti hän parin härkiä / ja leikais cap paleiri / ja lähetti caickin Israelin rajoin sanansaattajain cautta / ja käski sanoa:

Jocainen cuin ei lähde Saulin ja Samuelin jälken / hänen härkäins pitä njn tehtämän.

Nijn HERran pelco langeis Ganssan päälle / että he caicki lärit njn cuin nyri mies.

8 Ja hän luki heitä Besekis. Ja Israelin lapsia oli colmesata tuhatta miestä: mutta Judan lapsia colmekymmendä tuhatta. Ja he sanoit sanansaattaille / cuin tullet olit: so-

9 nocat näin Taberen miehille: huomena te saatte arvon / cosca päivä on palawimmallans. Nijn sanansaattajat tulit ja ilmoitit sen Taberen miehille / ja he ihastuit. Ja sanoit: huomeneltain warhain me käym teidän tygön ulos tehdäremme meidän cansam- njn cuin teille kelpa.

10 Nijn Saul jatoi toisna päivänä huomeneltain Ganssan colmeen jouckoon / ja tuli huomen wartias leiriin / ja löi Ammonitereittä sihenasti / cuin päivä tuli palawimmari. Ja ne cuin jäit / hajotettin njn ettei cahä heistä yhteen jäänyt.

11 Nijn Ganssa sanoi Samuelille: cutcane owat cuin sanoit? pitäkö Saul meitä hallidzeman? an-

12 dacat ne tulla edes tapparem. Nijn sanoi Saul: ei tänäpänä pida yhdengän cuoleman: sillä tänäpänä on HERra tehnyt autuuden Israelis.

13 Nijn sanoi Samuel Ganssalle: tulcat / käykäm Gilgalijn / ja odistacam siellä Cuningan waldacunda. Nijn caicki Ganssa meni Gilgalijn / ja Saul tehtiin siellä HERran edes Cuningari. Ja ubraistit kytos ubria HERran edes. Nijn Saul ja caicki Israelin miehet iloidzit sängen suurest.

XII. Lucu.

SAmuel tunnusta Jumalan ja Cuningan edes hä nens hywin hallinnen / ja ei kenengän wäärnyttä teh nen / v. 1. jota ei he taida fieldä / v. 4. luettele mitkä hy wät työt Jumala on heille osotannut / v. 7. muistutta heille heidän ricorens / siinä cuin he anoit Cuningast / v. 12. Rucoile HERra / ja HERra anda jylstä ja sa ca / jota Ganssa pelkä suurest / v. 18. Samuel lohdutta ja neuwo heitä HERran pelcoon ja palweluxeen / v. 20.

S Samuel sanoi silloin caickelle Israelille: cadzos / minä olen cuullut teidän änen caickis cuin te minulle puhumet olette / ja olen asettanut teille Cuningan. Ja cadzo / nyt Cuningas käy teidän edellän. Minä olen harmari ja wanhari tullut / ja minun poican owat teidän tykönän / ja minä olen käy nyt teidän edellän / nuorudest tähän päivän asti. Cadzo / täsä minä olen / wastatcat minua / HERran ja hänen woidelduns edes / jos minä olen kenengän härjän eli Usin ottanut / jos minä olen jolleculle ylöllist tehnyt? eli jocacuta sortanut? jos minä joutgun kädest olen lahjoja ottanut / ja andanut soaista minun silmäni? njn minä teille annan jällens.

2 He wastaisit: et sinä mitän ylöllist ja wäärnyttä ole meille tehnyt / että myös kenengän kädest ole mitän ottanut.

3 Hän sanoi heille: HERra ja hänen woidelduns olcon todistajat teille tänäpänä / ettet te ole mitän minun kädestäni löytänet. He sanoit: olcon he todistajat. Ja Samuel sanoi Ganssalle: HERra / joca Moseren ja Aaronin teli / ja johdatti teidän Isän Egyptin maalda. Astucat edes / oi-

4 leudelle käydäremi teidän cansan HERran edes / caickista HERran hywistä töistä / jotta hän teille ja teidän esijillen tehnyt on.

5 Osea Jacob oli tullut Egyptijn / huusit teidän Isän HERran tygö / ja hän lähetti Moseren ja Aaronin johdattaman teidän Isän Egyptist / ja asetti heidän tähän asuman. Mutta cuin he unhotit HERran heidän Jumalans / myi hän heidän Siferan / Hasorin sodanpäämiehen wallan ala / ja Philisterein wallan ala / ja Moabiterain Cuningan wallan ala. He sodeit heitä wastan. Ja he huusit HERran tygö jällens / ja sanoit: me olem syndiä tehnet / että me hyljäisim HERran / ja palwelim Baali ja Astharothi. Mutta wapada nyt meitä meidän wihollistem kädest / njn me sitma palwelem. Silloin lähetti HERra Jerub Baalin / Bedanin / Jephthah ja Samuelin / ja pelasti teidän wihamisten käst / ymbärildän / ja andoi teidän a sua rauhallisest.

Samuelin uscollisuus ja oikeus hallituses.

Ecd. 46:22

Israel riko to anoi sans Cuningast. Gen. 46:5

Exod. 28 23:3:9.

Jud. 4:3.

Jud. 6:7. 1. Sara. 11:8

Saul vs Ammonite rit.

1. Sam. 10: 27.

Saul wah. wifetan Cuningan waldacunda. A.M. 2832. A. A. C. 1089.

1831. M. A. 2801. J. A.

12 Kosca te näitte Nabaren Ammonin lasten
Cuningan tulowan teitä vastaan / sanoitte
te minulle : Ei / Cuningas meitä vallit-
con / waicka HERRA teidän Jumalan oli
13 teidän Cuningan. Cadzo / sinä on Cu-
ningas / jonga te olet walimmet ja anonet :
sillä cadzo / HERRA on asettanut teille Cu-
14 ningan. Jos te pelkät ja palvelet HERR-
ra / cuulet hänen anens / ja ette ole HERR-
ran suulle tottelemattomat / niin te sekä tei-
dän Cuningan / joca teitä hallidze / seura
15 HERRA teidän Jumalatan. Mutta jol-
let te HERRAN andä cuule / waan olette hä-
nen suullens tottelemattomat / niin HERRAN
käsi on sekä teitä / että teidän Isän vastaan.
16 **N**äin käykät siis tästä edes / ja cadzocat
17 kewa teidän silmään edes. Eikö nyt ole
nifun elon aica? waan minä huudan HERR-
ran tygö / että hän andais iohista ja sata ym-
märtären ja nähdären sen suuren pahuden /
jonga te olette tehnet HERRAN edes / anoi-
18 san teillen Cuningast. Ja cuin Samuel
huusi HERRAN tygö / andoi HERRA sinä
päiwänä iohista ja sata. Silloin caieki
19 Ganssa pelkäsi HERRA ja Samue-
lille : rucoile sinun palveliais edest HERR-
ra sinun Jumalatas / etten me cuolis : sillä
me olem lisännet caiken sen pahuden meidän
syhdeim tygö / että me anoim meillem Cu-
ningast.
20 Ja Samuel sanoi Ganssalle : älkät pel-
jätkö. Te tosin olet tehnet caiken tämän pa-
huden / mutta älkät cuitengan luopuco
HERRASTA / waan palvelcat HERRA
21 caikest teidän sydämeštän. Ja älkät id-
ziän kaändäkö turhan calun perän / ei se
mitän teitä hyödytä eikä auta : sillä se on
22 niin turha calu. Mutta HERRA ei hyl-
jä hänen Ganssans / hänen suuren nimens
tähden : sillä HERRA on ruwennut teitä
23 tekemän idzellens Ganssari. Olcon myös
caucana minusta / että minä syndiä tekisin
HERRA vastaan / lacaten rucoilemast
HERRA teidän edestän / ja opeettamast teil-
24 le hywä ja oikiata tietä. Ainoastans pel-
jätkä HERRA / ja palvelca händä uscollifest
caikest sydämeštän : sillä te olette nähnet
cuinga suuria tecoja hän teke teidän cansan.
15 Mutta jos te teette paha / niin sekä te / että
teidän Cuningan hukku.

Verf. 13. Teille Cuningan) Jumala wahwista Cuningan /
ja on cuitengin wihainen / että he anoit händä / se on / he teit pa-
hoim / että he luowuit Jumalast ja luotit yhden ihmisen ja idze
päällens / waicka he niin cauman ja niin usein ilman Cuningaji
Jumalalda autetria. Ja wiela / cuin heille luwacuin Cuning-
gas / ei Jumala heidän andannut händä walita / mutta hän wa-
lidzi hänen idze / siri tiedori / että mitä itänäns ei Jumala alga
ja tee / ei se hänelle teipa.

XIII. Lucu.

Saul työ Philisterein leirin Gibeas / v. 1. Philisterit
cocowat suuren sotajoucon / josta Israel peljästy / pa-
fene ja kärke idzens / v. 5. Saul uhra poltto ja kytosuh-
ria / v. 9. Samuel ilmoitta hänelle / Jumalan erottaman
hänen waldacunnast ricoyens tähden / v. 13 Philisterit
häwittrawat maan / ja ei yhrän sotaaset Iohia Israelis /
v. 16.

Saul oli vuoden ollut
Cuningasna ja hallinnut Israeli
cari ajastai. Walidzi hän id-
zellens colme tuhatta miestä Is-
raelist : ne cari tuhatta oli Saulin cansa
Michmas ja BethElin ruorella : mutta
tuhannen Jonathanin cansa Ben Jaminin
Gibeas : mutta muun joucon päästi hän me-
nemän idze cuningin majaans. Ja Jona-
than loi Philisterejä heidän leirisäns / joca
oli Gibeas. Ja Philisterit sait sen tietä.
Ja Saul andoi soitta Basunilla caikes
maacunnas / ja sanoa : anna Hebrerein se-
cuulla. Ja caieki Israel cuuli sanottawan :
Saul on lyönyt Philisterein leirin : sillä Is-
rael haifi Philisterein edes / ja caieki Ganssa
cudzuttin Saulin tygö cocoon Gilgalin.

Silloin cocoisit Philisterit myös soti-
man Israeli vastaan / colmekymmendä
tuhatta waunua / cuusi tuhatta radjas mie-
stä / ja muuta Ganssa / niincuin sanda meren
reumalla / ja he maceusit ylös päin ja asetit
leirins Michmaan itän päin BethUwenist.
Kosca Israelin miehet näit heidän abdiste-
turi (sillä Ganssa oli sangen hämmästyris)
lymyit he heitans luolijn / maan cuoppijn /
mäen rotcon / kivitruumion ja caiwon :
Ja Hebrerit waelsit Jordanin ylidze / Ga-
din ja Gileadin maacundaan / waan Saul
oli wiela Gilgalis / ja caieki Ganssa joca
oli hänen piräsäns / epäilit. Niin odotti
hän seidzemen päiwä / siihen aican asti / cuin
Samueli määrännyt oli. Waan kosca ei
Samuel tullutcan Gilgalin / rupeis Ganssa
hajoman hänelä.

Silloin sanoi Saul : tuocat minulle polt-
toubria ja kytosuhria. Ja hän uhras
polttoubria. Kosca hän oli päättänne polt-
toubrin / cadzo / Samuel tuli. Niin Saul
meni händä vastaan / sunaman händä. Niin
sanoi Samuel : mitäs tehnyt olet? Saul wa-

HERRA
anda jolia
stä ja sata.

Saul on
sotawat.

Philisterit
sotivat Is-
raeli wa-
staa.

Saul uhra
A.M. 2883
A.C. 1088.

12 stais: minä näin Ganssan minuldani hajo-
wan / et myös sinä tullut määrättyä aicaan /
ja Philisterit olit Michmas coosa. Nijn
minä sanoin: Philisterit tulevat tänne mi-
nun tygöni Gilgalin / ja en minä rucoillut
HERRAN castwon edes / njn minä rohwai-
sin idzeni / ja uhraisin polttouhria.

13 Samuel sanoi Saulille: sinä olet tyhmä-
sti tehnyt / ja et pitännyt HERRAN sinun ju-
malas käftyä / ionga hän käfti sinulle: sillä
hän oli wahrenistanut sinun waldacundas
14 Israeltin uancatitist. Waan sinun wal-
dacundas ei pidä enämbi oleman seisowai-
nen: sillä HERRA on yhden miehen oman
sydämens jälken edzinnyt / sen on HERRA käft-
stennyt olla hänen Ganssans päämiehen: sillä
15 et sinä pitännyt HERRAN käftyä. Nijn Sa-
muel hangidzi idzens ja meni Gilgalist pois
Ben Jaminin Gibeän päin: njn Saul luti
sen wäen / cuin hänen tykönäns oli / liki cuusi
sata miestä.

16 Ja Saul ja Jonathan hänen poicans /
ja se wäki cuin hänen tykönäns oli / jäit Ben-
Jaminin cuetulalle: waan Philisterit asetit
17 leirins Michmaan. Ja Philisterein leirist
läxi colme joucko maata häwittämän / yri
käänsi idzens Sphran tielle Sualin maalle.
18 Toimen käänsi idzens Beth Horonin tielle /
ja colmas käänsi idzens sille tielle / joca mene
Sebomin laxon corpeen.

19 Nijn ei löyetty yhtän seppä caifest Israelin
maacunnast: sillä Philisterit ajattelit / He-
20 brerit tekewät mieckoja ja keihäitä. Ja cai-
ken Israelin tändyi mennä Philisterein tygö
teroittaman / jos jollakin oli jocu wannas /
21 rautalapio / kirwes taicka wicatin. Ja wi-
cattimet / lapiot / hangot ja kirwet olit tul-
22 let tyksäri. Cosca tappelus päiwä joudui /
nijn ei löyetty siellä mieckä / eikä keihästä cai-
ken Ganssan kädest / joca Saulin ja Jona-
thanan cansa olit: waan Saulilla ja hänen
23 pojallans olit sotaaset. Ja Philisterein lei-
ri läxi Michman päin.

XIV. Lucu.

Jonathan Saulin poica mene mieckanscandajan
Gansa Philisterein leirijn / v. 1. ja lyö liki caytyym-
menda miestä / että suuri pelco tule heihin / v. 11. Saul
aja hettä taca / v. 16. wannotta Ganssan ettei kengän mi-
tän söis / waan luja tappelis / v. 24. Jonathan syö med-
zahunajara / v. 27. Saul tahio hänen sentähden tappa /
mutta Ganssa tiellä ja estä / v. 45.

S tapahui yhtenä päiwänä / et-
tä Jonathan Saulin poica sa-
noi palweliallens / joca cannoi
hänen asettans / tule / käykäm
Philisterein leirijn / joca siellä ylhällä owat:
ja ei hän sitä sanonut mitän Isällens. Waan
Saul wöiwyi Gibeän äres granatin puun
alla / joca oli escaupungis / ja se Ganssa joca
hänen tykönäns oli / oli liki cuusi sata miestä.
Ja Abia Abitobin poica / Scabodin welien
Pineharen poica Elin pojan / oli HERRAN
Pappi Silos / ja puki päälistwaatten pääl-
lens / mutta Ganssa ei tietännyt Jonathanin
menneri pois.

Ja tiellä cusa Jonathan hangidzi me-
nemän Philisterein leirijn / oli cari wye-
kä calliota / yri tällä puolella ja toimen
toisella puolella / yri cudzuttin Bozez /
toimen Senne. Ja yri oli Michman
päin pohjast / ja toimen eteläst Gaban
päin. Ja Jonathan sanoi palweliallens /
joca oli hänen asenscandaja / tule / käykäm
näiden ymbärinsleickamattomain leirijn /
taita tapahua / HERRA on jotakin toimitta-
wa meidän cauttam: sillä ei se ole
HERRALLE rascas autta monen
cautta / elickä harwain. Nijn hä-
nen asenscandaja wastais händä: tee caicki
mitä sinun sydämesäs on / mene matcaan /
cadzo / minä olen sinun cansas njncuin sinun
sydämes tahio.

Jonathan sanoi: cadzo / cosca me menem
njyden miesten tygö / että he saawat nähda
meidän. Jos he näin silloin sanowat: sei-
socat alallans sihenasti että me tulem teidän
tygön / njn seisocam siasam / ja älkäm mengö
heidän tygöns. Waan jos he sanowat:
tuleat tänne meidän tygöm / njn astucam
heidän tygöns / njn on HERRA andanut hei-
dän meidän käsijn / se olecon meille merkki.

Cosca Philisterin leiri näki heidän molem-
mat / sanoi Philisterit: cadzo / Hebre-
rit owat lähtenet heidän luolistans / joihin he
heidäns lymyttänet olit. Ja miehet leirist
wastaisit Jonathanin ja hänen asenscandaja-
ta / ja sanoi: tuleat tänne meidän tygöm /
me kyllä opetam teitä. Silloin sanoi Jo-
nathan asenscandajalle: astu minun jälken /
HERRA on andanut heidän Israelin käsijn.
Ja Jonathan kypeis käsilläns ja jalgoillans
ylöspäin / ja asenscandaja hänen jälisäns.

Jonathan
mene Philis-
terein lei-
rijn.

I. Sam. 48
21.

2. Par. 148
11.

Samuel
pane Sau-
lin waldas
cunnast
pois.

Act. 13:22.

1. löydä
yhtän so-
taaset Jf-
raelist.
Jud. 5:8.

Silloin langeisit ne maahan Jonathanin eteen / ja hänen asenscandaja löi heitä tuimast cuoliari jälistä.

Jonathan saatta Philisterit pacon.

14 Että ensimmäinen tappelus / ionga Jonathan ja hänen asenscandaja teki / oli liki carikymmeniä miestä / liki puolella wacomitalla peldo / kuin juhta kyndäis. Ja pelco tuli leiritin ja kedolle / ja coco Ganssan secaa leiritä / ja härwittäjät myös peljätettiin / että maa wapisi siitä : sillä se hämmästys oli Jumalalda. Ja Saulin wartiat Ben Jaminin Gibeas / sait nähä Ganssan joucot carkelewan ja hajowan / ja surmawan toinen toistans.

17 Sanoi Saul Ganssalle kuin hänen cansans oli : lukecat ja cadzocat / cuca meistä on mennyt pois : ja cosca he luit / cadzo / nijn ei ollut Jonathan ja hänen asenscandaja siellä.

18 Silloin sanoi Saul Abialle : tuo tänne Jumalan Urcki (sillä se oli siihen aican Israelin lasten tykönä) Ja cosca Saul wielä puhui Pappin cansa / enäni capina ja juoru Philisterein leiris. Ja Saul sanoi Pappille : ota sinun kates pois. Ja Saul huusi ja caicki Ganssa kuin hänen cansans olit / ja tulit soitaan. Ja cadzo / silloin karki idzecungin miecka toinen toistans wastan / ja oli sangen suuri capina.

Saul aja Philisterejä saca.

21 Ja Hebreerit / jotca ennen olit ollet Philisterein tykönä / ja olit käynet heidän cansans leirit ymbärins / annoit heidän Israelin secaa / jotca olit Saulin ja Jonathanin cansa. Ja caicki Israelin miehet / jotca heidän kätkenet olit Ephraimin wuorelle / cosca he cuulit Philisterit paennen / ajoit he myös heitä taca sodas. Ja nijn Hexra autti silloin Israeli / ja sota seisoi Beth Urwenin asti.

Saul wannonotta Ganssan ettei heidän pidä syömän.

24 Ja cosca Israelin miehet olit wäsyhet siinä päivänä / wannotti Saul caiken Ganssan / ja sanoi : kirottu olcon jocainen joca syö jotakin ehtosen asti / että minä costaisin minun wiholisilleni. Ja coco Ganssa ei syönyt mitäkän. Ja caicki se Ganssa tuli medzään / ja siellä oli hunajata kedolla. Cosca Ganssa tuli medzään / cadzo / silloin wuotti siellä hunajata / mutta ei yrikän ottanut siitä kadellans suuhuns : sillä Ganssa pelkäisi wala.

Jonathan syö hunajasta.

27 Mutta Jonathan ei cuullut Jsans wannottanexi Ganssa / oien si hän sauwans kuin hänen kadellans oli / ja satutti pään hunaja-

lajään / ja pisti kätens suuhuns / nijn hänen silmäns wäsyhet. Silloin sanoi xri Ganssasta : sinun Jsas wannotti Ganssan / ja sanoi : kirottu olcon jocainen joca jotakin syö tänäpänä. Ja Ganssa oli wäsyris. Ja Jonathan sanoi : minun Jsan on turmellut maan / cadzos / cuinga minun silmän wäsyhet / että minä tästä jotakin maistin. Jos Ganssa tänäpänä olis syönyt hänen wiholisens saalist / kuin he löytänet owat / nijn olis tappelus ollut suurempi Philisterejä wastan. Ja he löit sinä päivänä Philisterejä Michmast Uhalonin asti / ja Ganssa wäsyi sangen cowin.

Ja Ganssa jaoi saalin / ja otit lambaita / carja ja wäscioita / teurastit ja söit werinens. Nijn Saulille ilmoitettiin / cadzo / Ganssa owat syndiä tehnet HERRa wastan / ja owat syönet werta. Hän sanoi : te olet pahast tehnet / wierittäkät minulle tänne xri kivi. Ja Saul sanoi : hajotcat Ganssan secaa / ja sanocat heille : tuocan idzecutin härkän ja lambans minulle / ja teurastacan tästä / että te söisitte ja et syndiä tekis HERRa wastan weren syömisellä. Nijn caicki Ganssa toit cullin härkän kadellans yöllä / ja teurastit ne siellä. Ja Saul rakensi HERRalle Altarin / se on ensimmäinen Altari / ionga hän rakensi HERRalle.

Ganssa söi werta wäscioita. Lev. 3:17. Cap. 17:10. Deut. 12:16.

Ja Saul sanoi : kankam Philisterein jälken yöllä / ja ryöstäkäm heitä / siihen asti kuin päivä wakkene / etten me yhäkäm heitä jätäis. He wastaisit : tee caicki kuin sinulle kelpa. Silloin Pappi sanoi : kankam tänne HERRan tygö. Ja Saul kysyi Jumalalle / ja sanoi : astungo minä Philisterein perän alas / ja annackos heitä Israelin käsijn ? mutta ei hän händä silloin wästannut. Nijn sanoi Saul : tulcan wäkitänne joca culmalda / tiedustelcat ja cadzelcat / kenes tänäpä se syndi liene : Sillä / nijn totta kuin HERRa Israelin auttaja elä / ja waicka se olis minun poican Jonathan / nijn hänen pida cuoleman. Ja ei yrikän wästannut händä caikesta Ganssasta.

Saul wästenda heralle Altarin.

Ja hän sanoi coco Israelille : olcat te sillä puolella / minä ja minun poican olem tällä puolella. Ganssa sanoi Saulille : tee kuin sinulle kelpa. Ja Saul sanoi HERRalle Israelin Jumalalle : tee oikeus : nijn se osais Saulin ja Jonathanin / ja Ganssa menit wapana ulos. Saul sanoi : heittäkät

Saul heitti arpa Jonathanin.

minust

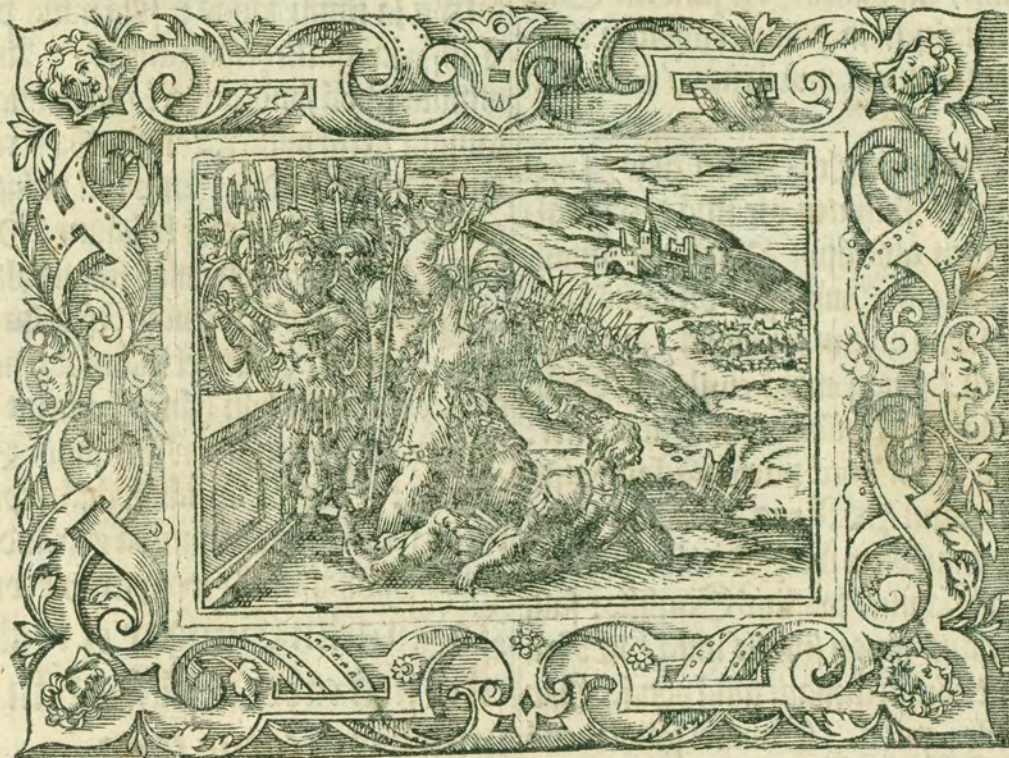
43 minust ja minun pojastan Jonathanin / nijn
se langetti Jonathanin. Ja Saul sanoi
44 Jonathanille : sanos minulle / mitäs olet
tehnyt ? Jonathan ilmoitti hänelle / ja sanoi:
45 minä maistin wähdän hujajata saurwallani /
cuiw minun kädesäni oli / ja cadzo / minun pi-
tä sentähden cuoleman ? Waan kanssa sa-
noi Saulille : pitäkö Jonathanin cuole-
man / sen joca suuren autiuden teki Israelis ?
46 pois se / nijn totta cuiw HERRA elä / ei hius-
carwacan pidä hänen päästans putoman :
sillä Jumala on sen tehnyt tänäpänä hänen
cauttans. Ja näin kanssa wapaheti Jo-
47 nathanin cuolemast. Nijn Saul meni Phi-
listerein tykö pois / ja Philisterit menit
sioillens.
47 **M**utta cosca Saul oli saanut Israelin
waldacunnan / sodei hän joca tahwolda
caictia wiholisans wasian : Moabitereitä /

Ammonitereitä / Edomereitä / Zoban Gumin-
goita / ja Philistereitä wastan / ja cunga hän
48 hänen käänsi / siellä hän rangais. Ja hän
cocois sotajoucon / ja loi Amalechiterit / ja
wapaheti Israelin njden käsiä jotta njtä
paimoit alas.

Ju Saulilla oli poikia : Jonathan / Is-
49 Iwi / Malchiswa / ja hänen cari tytär-
täns / escoinen Merob / ja nuorin Michal.
Ja Saulin emändä cudzuttin Abinoam A-
50 himazin tytär / ja hänen sotajoukons pää-
mies cudzuttin Abner / Nerin poica / Saulin
sedän. Waan Kis Saulin Isä ja Ner
51 Abnerin Isä / oli Abielin poica.

Ja sangen suuri sota oli Philistereitä wa-
52 stan njneaurwan cuiw Saul eli. Ja cusa
Saul näki jalon ja wälewän sotamiehen /
sen otti hän tygöns.

Saulin
lapset.

X V. Lucu.

Samuel julista Saulille Hedran kästyn / että hänen
5 pitä lyömän Amalechin / v. 1. Saul lyö Amalechite-
rit / ja oita heidän Cuningans Agagin kinnin / skäästä liba-
wan carjan / v. 4. Jumala lähetti Samuelin kysymän /
mijt h'n skäästi Amalechin ja ei cuullut Jumalan ändä /
v. 10. Saul unnuista ricorens / ja rucoile Samuelit ole-
man tyhjänäs. Mutta ei hän rahionut. Saul rewäi-
se hänen hamens / v. 24. Samuel hacta Agagin cappa-
leiri / v. 32. ei näe enä Sauli / v. 35.

Mutta Samuel sanoi Saulille :
1 HERRA lähetti minun woitele-
man sinua hänen Kanssans Is-
raelin Cuningari / nijn cuiw siis
2 nyt HERRAN sanain ändä. Näin sano
HERRA Zebaoth : Minä olen ajatellut
mitä Amalech teki Israelille / ja cunga hän

pani hänen siellä händä wastan / Egyptist
tullus. Nene siis nyt ja lyö Amalechiterit /
3 ja häwitä caicti mitä heillä on / älä säästä hei-
tä / mutta tapa seki waimo että mies / lap-
set ja imewäijet / carja ja lambat / Camelit
ja Astit.

Saul ilmoitti tämän Kanssalle / ja luki
4 heitä Thelaimis : carisata tuhatta jalcarwä-
le / ja kymmenen tuhatta miestä Judast. Ja
5 cosca Saul tuli liki Amalechiterin Cau-
pungita / pani hän wäijtyksen osan tygö. Ja
6 andoi sanoa Kenitereille : paectat ja eroit-
tatat idzen Amalechitereist / etten minä pe-
rätti häwitäis teitä heidän cansans : sillä te
teitte laupuiden caictille Israelin lapsille /

cosca

Hedra lä
heitä Sau-
lin häwitä
män Ama-
lechi.
Exod. 17:8.

Saul 198
Amalechite-
rit / ja otta
Agagin
kijmi.

Jumalata,
hettä Sa-
muelin
Saulin
tygö.

cosca he waelsit Egyptist. Ja nijn luovuit Keniterit Amalechitereistä.

7 **N**ijn loi Saul Amalechiterit Herwilast Surrin asti / joca on Egyptin cobdalla. Ja otti Agagin Amalechiterin Cuningan eläwänä künni / ja caiken Canssan surmais hän miecan terällä. Mutta Saul ja hänen wäkens säästi Agagin / ja mitä parast lambaist ja carjast oli / lihawita caridzoita ja syötiläitä / ja caicki mitä hywä oli / ei he härwittänet / mutta se cuin häin oli ja ei kelwanut / sen he härwittit.

10 Nijn tapahui HERRAN sana Samuelin tygö / sanoden: Minä cadun että minä olen tehnyt Saulin Cuningari: sillä hän on luopunut minusta / ja ei täyttänyt minun sanojani. Sijtä wihastui Samuel / ja huusi HERRAN tygö caiken sen yön. Ja Samuel nousi warhain huomeneldain cobhtaman Sauli / ja hänelle oli sanottu Saul tulleri Carmeljn / ja panneri woiton merkin / ja waeldaneri ymbärins / ja tulleri Gilgaljn.

13 Cosca Samuel tuli Saulin tygö / sanoi Saul hänelle: sumattu ole sinä HERRALda / minä olen täyttänyt HERRAN sanan. 14 Samuel wastais: mitä siis on tämä lamasten maäkynä minun corwoisan / ja carjan ammuminen / jonga minä cuulen? Saul sanoi: Amalechitereildä owat he ne tuonet: sillä Canssa säästi nijtä parhaita lambaista ja carjasta / sinun HERRAS Jumalas uhrin tähden / ne muut olem me härwittänet.

16 **M**utta Samuel wastais Saulille: salli että minä sanon sinulle mitä HERRA on puhunut minun cansani tänä yönä. Hän sanoi hänelle: puhu. Samuel sanoi: eikö se näin ole? coscas olit wäähäinen sinun silmäis edes / tulit sinä pääri Israelin suucunnis / ja HERRA woiteli sinun Israelin Cuningari. Ja HERRA lähetti sinun matcaan / ja sanoi: mene ja tapa ne syndiset Amalechiterit ja sodi heitä wastan / nijncauwan että härwittät heidän. Mikses cuullut HERRAN andä? mutta annoit idzes saalin puoleen / ja teit pahoin HERRAN silmäin edes.

20 Nijn sanoi Saul Samuelille: minä olen cuitengin cuullut HERRAN änen / ja olen waeldanut sitä tietä / cuin HERRA minun lähetti / minä olen tuonut tänne Agagin Amalechiterin Cuningan / ja surmannut A-

malechiterit. Mutta wäki on ottanut saalista lambaita ja carja / ne parhat kirotuista / ubratarens Gilgalis HERRALLE sinun Jumalalles. Mutta Samuel sanoi: kelpaco HERRALLE paremmin polttouhri ja uhri / cuins cuulisit HERRAN änen? Cadzo / cuuliaisuus on parempi cuin uhri / ja totella parempi cuin oinasten lihawus. Sillä cuulemattomus on noituden syndi / ja wastahacoisuus on taitaus ja epäjumalan palwelus. Ettäs siis olet hyljännyt HERRAN sanan / on hän sinun myös hyljännyt / ettei sinun sillen pida Cuningasna oleman.

24 **N**ijn sanoi Saul Samuelille: minä olen syndiä tehnyt / rickoisani HERRAN kaskyn ja sinun sanas: sillä minä pelkäisin Canssa ja cuulin heidän änen. Anna siis minulle tämä syndi anderi / ja palaja minun cansani / että minä rucoilisin HERRA. Samuel sanoi Saulille: en minä palaja sinun cansas: sillä sinä olet hyljännyt HERRAN sanan / ja HERRA on myös sinun hyljännyt / nijn ettei sinun pida oleman Israelin Cuningan. Ja cosca Samuel käänsi idzens menemän pois / otti hän hänen hamens liepestä künni / ja se repeis. Nijn sanoi Samuel hänelle: HERRA on tänäpänä repinyt Israelin waldacunnan sinulda / ja andanut sinun lähimmäiselles / joca parambi on sinua. Ja Israelin Sangar ei walehtele eikä sitä cadu: sillä ei hän ole ihmisen joca catua taita.

30 **M**utta hän sanoi: minä olen syndiä tehnyt. Tee siis minulle nyt se cunnia nyden wanhemmitten edesä minun Canssastani / ja Israelin / ja palaja minun cansani / että minä rucoilisin HERRA sinun Jumalatas. Ja Samuel käänsi idzens / ja palais hänen cansans / ja Saul rucoili HERRA.

32 **J**A Samuel sanoi: anna tulla minun tygöni Agag Amalechiterin Cuningas. Ja Agag tuli rohkiast hänen eteens / ja sanoi: totisest cuoleman catkerus on paennut. Samuel sanoi: nijncau sinun mieckas on tehnyt waimot lapsittomaxi / nijn pita myös äitis waimoin seas lapsitoim oleman.

Saulin
wastaus.

Samuel
hacca Agagin
cappu
leiri.

Nijn Samuel hækais Ugagin cappaleiri
Hæxran edes Gilgalis.

34 Ja Samuel meni Ramathaan / mutta
Saul meni huoneseens Saulin Giberaan.

35 Ja einähnyt Samuel enämbi Sauli / sihen-
asti cuin hän cuoli / cuitengin murehti Sa-
muuel Sauli / että HÆXra oli catunut
asettanens hänen Israelin Cuningari.

Verf. 21. Thracarens) Ei pidä teengän Jumalan sana
muuttaman eli täändämän / ei se salli muuttamist eli täändämist /
Pr ov. 30:6.

XVI. Luku.

Jumala lähettä Samuelin Bethlehemijn / woitele.
Dinan Dawidi Cuningari / v. 1. Isai anda hänen
poicans tulla Samuelin eteen yhden toifens peräst / v. 6.
Dawid caidye lambaita / jonga hän myös noudatta :
cuin hän tule / woitele Samuel hänen Cuningari / v. 11.
Paha hengi waiwa Sauli / anda sentähden tuoda Da-
widin soittaman eteens / josta Saul parane / v. 14. Da-
wid pysy hänen tyköns / ja tule hänen asenscandajaj-
ri / v. 21.

DA HÆXra sanoi Samuelille :
1 Cuinga caurwan sinä murhetit
Sauli jonga minä hyljännyt
olen / nijn ettei hänen pidä ole-

man Israelin Cuningasna ? täytä sinun
sarwes ölyllä ja mene / minä lähetan sinun
Isain sen Bethlehemiterin tygö : sillä hänen
poifstans olen minä walinnut minulleni Cu-

ningan. Nijn Samuel sanoi : cuinga mi-
2 nä sinne menen ? Saul saa sen tietä / ja lyö
minun cuoliari. Ja HÆXra sanoi : ota
wasicka carjast / ja sano : minä tuln ubra-

man HÆXralle. Ja sinun pitä cudzu-
3 man Isain ubrille / nijn minä osotan sinulle
mittä sinun pitä tekemän / että sen woitelisit /
jonga minä sinulle sanon.

Samuel teki nijn cuin HÆXra sanonut
4 oli / ja tuli Bethlehemijn. Nijn hämmä-

Jumala läh-
että Sa-
muelin woi-
telemän
Dawidi.

Act. 13: 22.

sthit Caupungin wanhimmat / ja menit hän-
dä wastan / ja sanoit : ongo rauha / että sinä
5 tulet ? Hän sanoi : on. Minä tuln ub-
roman HÆXralle / pyhittäkät teitän / ja tul-
cat minun cansani ubrille. Ja hän pyhitti
Isain ja hänen poicans / ja cudzui heidän
ubrille.

6 Ja cosca he tulit sisälle / cadzoi hän Elia-
bin päälle / ja ajatteli : tämäkö HÆXran

7 woidelduliene / täsä HÆXran edes. Mut-
ta HÆXra sanoi Samuelille : älä cadzo
hänen muotons elickä suurta cocons / minä
olen hyljännyt hänen : sillä ei se taphdu ih-

misen näyn jälken / Ihminen näke sen
cuin filmän edes on / mutta

HÆXra cadzo sydämen. Nijn cud-
8 zui Isai Abi Nadabin / ja andoi hänen tulla
Samuelin eteen / ja hän sanoi : ei tätäkän
ole HÆXra walinnut. Nijn andoi Isai

9 tulla Sammahn edes / mutta hän sanoi : ei
tätäkän ole HÆXra walinnut. Nijn andoi

10 Isai hänen seidzemen poicans tulla Samue-
lin eteen / mutta Samuel sanoi Isaille : ei
yhtäkän ole HÆXra näistä walinnut.

Ja Samuel sanoi Isaille : joco nyt

11 täällä caicki pojat orwat ? Hän sanoi : wiela
nuorin jäljel on / ja cadzo / hän caidye lam-
baita. Nijn sanoi Samuel Isaille : läheta
hänen peräns / ja anna nousta tänne : sillä ei
meidän pidä isunnan ennen cuin hän tule.

2. Sam. 7: 8.
Pfal. 78: 70.

Nijn

Samuel
ubra Beth-
lehemis.

Pfal. 7: 10.
Ier. 11: 20.

Dawid woidellan Cuningari.

12 Nijn hän lähetti ja andoi nouta hänen / ja hän oli werewä ja caunis castwoilda / ja ihanan muotoinen. Ja HERRa sanoi: nouse ja woitele tämä: sillä tämä se on. Nijn otti Samuel ölysarwens / ja woiteli hänen weljeins kessellä. Ja HERRan hengi tuli Dawidijn sittä päivästä ja sen perän. Nijn Samuel nousi ja meni Ramathaan.

14 Ja HERRan hengi läxi Saulista / ja paha hengi waitwais händä HERRalda. Nijn sanoi Saulin palveliat hänelle: cadzos / paha hengi waitwa sinua Jumalalda. Meidän Herram sanocan palvelioillens / totta hänen edesäns seisowat / että he edzisit miestä joca taidais soitta harppua / cosca paha hengi tule Jumalalda sinuum / että hän soittais kadelläns / njns paranet. Nijn Saul sanoi palvelioillens: cadzocat minulle jocu mies cuin taidais hywin soitta ja noutacat händä minun tygöni.

18 Nijn wastais yri hänen palvelioistans / ja sanoi: cadzos / minä näin Jsain Bethlehemiterin pojan / hän taita soitta / ja on urhollinen sotamies / ja toimellinen asiois / ja ihana. Ja HERRa on hänen cansans.

19 Nijn Saul lähetti sanan Jsaille / sanoden: läheta minun tygöni sinun poicas Dawid / joca on lamburi. Nijn otti Jsai Usin leipäin cansa / ja leilin wöjua / ja wohlen wuohista / ja lähetti Saulille poicas Dawidin myötä. Nijn Dawid tuli Saulin tygö / ja seisoi hänen edesäns / ja hän tuli hänelle juuri rackari / ja tuli hänen asenscandajari.

22 Ja Saul lähetti Jsain tygö / sanoden: anna Dawidin olla minun tykönäni: sillä hän on löytänyt armon minun edesäni. Cosca Jumalan Hengi tuli Saulijn / otti Dawid candelen ja soitti kadelläns / njn Saul wirgotettiin ja tuli paremmari / ja paha hengi läxi hänest.

Verf. 12. Jhanan muotoinen) Dawid oli silloin nuorucaainen / cahdentymmenen ja colmen ajastacainen: sillä cuin Saul cuoli ja Dawid rupeis hallidjeman Hebronis / oli hän colmentymmenen ajastacainen / 2. Sam. 5: 4. On siis Dawid syndynyt A. M. 2860, A. A. C. 1111.

XVII. Lucu.

Philisterit sotivat Israheli wastan / v. 1. Goliath ano yhde Israhelin sotajoucost cansans tappeleman / v. 4. Dawid läheerän Jsaldäns weljeins igö leirijn / v. 20. Cuuke Philisterin sanat / ja taridje idzens tappeleman hänen cansans / v. 22. se kelpa Saulille / v. 31. Dawid cadzotan Philisteridä ylö: mutta hän luotta Hedraan / v. 38. Uingo ja osa tiwellä hänen odjaans / että hän caatu. Hän haaka hänen pääns pois / v. 48. Philisterit pakene. war ja yhdän Israhelidä / v. 52.

Philisterit cocoisit sotawälens soitaan / ja tulit cocoon Sochoon / joca on Judeas / asetit leirins Sochon ja Afecan wälille Damminin rajalle. Mutta Saul ja Israhelin miehet menit cocoon / ja asetit leirins tammi-laroon / ja walmistit idzens sotiman Philisterejä wastan. Ja Philisterit seisoi wuorella siellä / ja Israheliterit seisoi wuorella täällä / että laro oli heidän wälilläns.

Gin tuli Philisterein leirist Cuningari / Goliath nimeldä / Gathist / cuutta kynärätä ja kämminen leweyttä pitkä. Ja hänellä oli wastilacti pääsängs / ja suomuren caltainen panzari ylläns / ja hänen panzarin painoi wöysi tuhatta Sicli waske. Ja wastiset saappat hänen jalwoisans / ja wasti kilpi hänen hartioillans. Ja hänen keihäns warsti oli njncuin cangan orsi / ja hänen keihäns rauta painoi cuusi sata Sicli rauta. Ja hänen kilpensecandaja kawi hänen edelläns.

Ja hän seisatti ja huusi Israhelin joucolle / ja sanoi heille: miri te läxitte walmistaman teidän sotaan: engö minä ole Philisteri / ja te oletta Saulin palveliat? walitca yri teistä / joca tule tänne minun cansani. Jos hän woi sotia minua wastan / ja lyö minua / njn me olem teidän palvelian / mutta jos minä hänen woitan ja lyön händä / njn teidän pitä oleman meidän palveliam / ja teidän pitä meitä palweleman. Ja Philisteri sanoi: minä härwäisin tänäpänä Israhelin sotajoucon / andacat minulle mies / me sodim kessenäm. Cosca Saul ja coco Israhel cuulinämät Philisterin puhet / hämmästyit he ja pelkäisit suurest.

Mutta Dawid oli yhden Ephrathin miehen poica Judean Bethlehemist / joca cudzuttin Jsai / hänellä oli cahderan poica / ja oli wanha mies Saulin aicaan / ja tyällinen miesten seas. Ja colme Jsain wanhimbata poica olit lähtenet Saulin cansa sotaan / wanhin cudzuttin Eliab / toinen Abi-Nadab ja colmas Sammah. Mutta Dawid oli heistä nuorin. Nämät colme Jsain wanhimbata poica olit lähtenet Saulin cansa sotaan. Nijn Dawid meni cotians jalens Saulin tygö / cadzeman Jsans lambaita Bethlehemiin. Mutta Philisteri tuli warhain amulla ja ehtona / ja sittä teco hän teli neljäkymmenellä päivällä.

Ja Jsai sanoi Dawidille pojallens: ota sinun

Dawid Saulin asenscanda 19.

Goliath Cuningari.

Jsai Dawidin Israhel. 1. Sam. 16: 11.

18 sinun weljelles tämä Epha cuitwautuita täh-
käpäitä / ja nämät kymmenen leipä / ja juo-
19 xe leirijn weljeis tygö. Ja nämät kymme-
nen tuoretta suusto / ja canna ne päämiehille /
ja edzi weljeis jos he rauhas owat / ja pane
20 mielees mitä he sinulle käskewät. Mutta
Saul / ja he / ja caicti Israelin miehet olit
tammilaros / ja sodeit Philisterejä vastaan.
21 Nijn David nousi warham amulla / ja jät-
ti paimenen haldun lambat / candoi ja meni
matcaans / njncuin Isai hända käskenyt
oli / ja tuli waunuin paicalle. Silloin olit
22 sotawäki lähtenet / ja walmistanet idzens
sotaan / ja huusit suurest sotiman. Sillä
Israel ja Philisterit olit walmistanet idzens
sotiman toinen toistans vastaan.

23 Nijn David jätti calut / cuin hän can-
doi calun wartialle / ja juori sodan rin-
24 daan / ja terwetti weljeisäns. Gosea hän
parhallans heitä puhutteli / cadzo / Sangar
Goliath Philisteri Gariht tuli Philisterein
25 sotajoucosta / ja puhui njncuin ennengin /
ja David cuuli sen. Ja cutca itkänäs
Israelin miehist näit hänen / pakent he ja
26 pelkäsit suurest. Ja caicti Israelin miehet
sanoit kessenäs : ettengö te nähnet sitä
miestä joca on tullut? hän on tullut pilka-
man Israeli. Ja joca hänen lyö / sen an-
da Gumingas suuren lahjan / ja tyttäreus
anda hän myös hänelle / ja teke hänen Isäns
huonen wapari Israelis.

27 Nijn David sanoi miehille / cuin hänen
tyhönäs seisoi : mitä sille miehelle annetan
joca tämän Philisterin lyö / ja otta häwäisty-
28 ren Israelist pois? mikä siis tämä ymbä-
rinsleikamatoim Philisteri on / cuin häwäise
eläwän Jumalan sotajouko? Nijn sanoi
29 Ganssa hänelle njncuin ennengin : Gehä-
nelle tehdän / joca hänen lyö. Gosea hänen
wanhin weljens Eliab cuuli hänen näitä pu-
hurwan miesten causa / närkästyi hän suurest
30 Davidin päälle / ja sanoi : mixi sinä olet
tänne tullut? ja mixis olet jättänyt sen wa-
hän lammaislauman medjän corpeen? kyl-
lä minä tiedän sinun ylpydes / ja sydämes
pahan sisun : sillä sinä olet tänne tullut sota-
31 cadzoman. Nijn David sanoi : mitäst
minä olen tehnyt? eikö se ole minulle kä-
sketty? Ja käänsi hänen toisen puoleen /
ja sanoi njncuin hän ennengin oli sanonut /

nijn Gausa wastais hända njncuin en-
nengin.

31 Ja cuin he cuulit ne sanat Davidin pu-
hurwan / ilmoitit bene Saulille / ja hän
32 noudatti hänen tygöns. Ja David sa-
noi Saulille : älkön kenengän sydän häm-
mästykö hänen tähtens / sinun palwelias
käy sotiman sitä Philisteriä vastaan.

33 Saul sanoi Davidille : et sinä woi sei-
so tätä Philisteriä vastaan : sillä sinä
olet nuorucainen / waan hän on sotamies
hänen nuorudestans.

34 Mutta David sanoi Saulille : sinun
palwelias cadzi Isäns lambaita / ja tuli
Lejoni ja carhu / ja woi lamban laumasta.
Nijn minä juorin ja löin sen / ja temmai-
35 sin lamban hänen suustans. Ja cuin he
carcaisit minua vastaan / njncuin minä tartuin
hänen partaans / löin hänen ja tapoin.
Nijn on sinun palwelias sekä Lejonin että
36 carhun lyönyt / njncuin pitä tämän ymbärins-
leikamattoman Philisterin oleman / cuin
jocu heistä / sillä hän on pilkanut eläwän
Jumalan sotawäke. Ja David sanoi :
37 HERra / joca minun silda Lejonilda ja
carhulda warjeli / hän minua myös war-
jeli taldä Philisterilda. Ja Saul sanoi
Davidille : mene / HERra olcon sinun
cansas.

38 Nijn Saul puetti waattens Davidin
päälle / ja pani wastilakin hänen päähäns
39 ja panjarin hänen päällens. Ja Da-
wid sdoi miecan wyöllens waatetten
päälle ja rupeis käymän / ja ei hän ollut
sijhen tottunut. Sanoi siis David Sau-
40 lille : en minä näin taida käyda / sillä en
minä ole tottunut. Ja hän pani sen pois
wyöldäns. Ja otti sauwans kateens / ja
41 walidzi oiaft wyysi silkätä kirwe / pani ne pai-
menencuckarons cuin hänen myötäns oli /
sälis / ja otti lingon kateens / ja käwi Phil-
steriä vastaan.

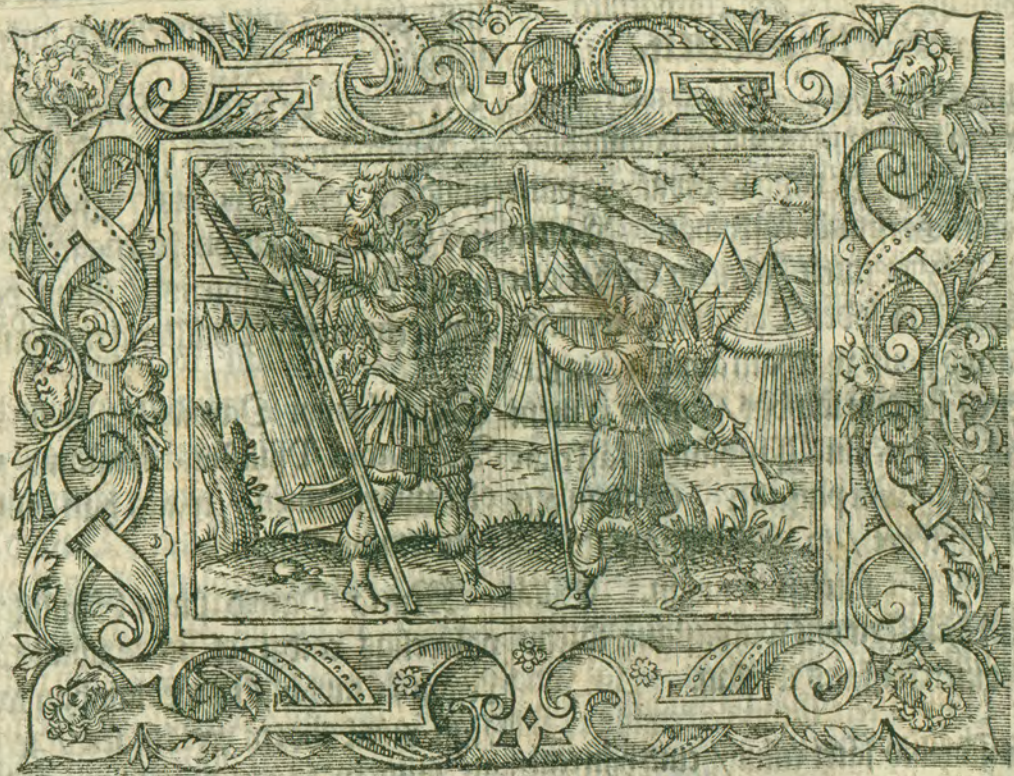
42 Keweli myös Philisteri ja lähestyi Da-
widita / ja hänen kilpencandaja hänen
edelläns.

43 Guin Philisteri näki ja cadzeli Davidit /
cadzoi hän hänen ylöns : sillä hän oli were-
wä ja caunis nuorucainen. Philisteri sa-

David lu-
pa tapella.
Goliathin
causa.

Syr. 47:3
4. & 5.

Philisterit
cadzo Da-
widin ylöns.

noi Dawidille: olengo minä coira / että tulet saurwalla minun tygöni? Ja hän kirjoili Dawidit hänen jumalittens cautta.

44 Ja Philisteri sanoi Dawidille: tule tänne minun tygöni / minä annan sinun libas taiwan linnuille / ja kedon pedoille. Nyn Dawid sanoi Philisterille: sinä tulet minun tygöni miecalla / keihällä ja kilwellä / waan minä tulen sinun tygös HERRAN Zebaothiin nimeen / Israelin sotawäen Jumalan /
45
46 jongas pilcannut olet. Tänäpäni anda HERRA Jumala sinun minun käsijn / että minä yön sinun / ja otan sinun pääs sinulda pois / ja annan Philisterein sotawäen ruumit tänäpäni taiwan linnuille ja kedon pedoille / että caieki maan asuwaiset tietäwät Israelillä olewan Jumalan / Ja että
47 coco tämä seuracunda ymmärtä / ettei HERRA auta miecan eli keihän cautta: sillä sota on HERRAN / ja hän anda teidän meidän käsijn.

48 GOSCA Philisteri idzens hangidzi / käwi ja lähestyi Dawidit. Nyn Dawid riensi ja juori sotawäestä Philisteriä vastaan. Ja pisti kätens cuckaroon / otti siel-
49 da kiven ja lingois ja paiscais Philisteriä odjaan / että kiwi istui hänen odjaans / ja hän langeis maahan castwoillens.

50 Nyn Dawid woitti Philisterin lingolla ja
51 kiwellä / löi ja tappoi hänen. Ja ettei Dawidilla ollut miecka / juori hän Philisterin tygö / ja otti hänen mieckans / ja weti tupest ulos ja tappoi hänen / ja sillä haekais pois

hänen pääns. Cuiin Philisterit sen näit / että heidän wälewimmans cuollut oli / nijn he pakent.

Ja Israelin ja Judan miehet nousit / hui-
52 sit ja ajoit Philisterejä taca laxon asti ja Ekronin porttijn / ja Philisterit langeisit lyötyinä tiellä / Echaarimin tielle / Gathin ja Ekronin asti. Ja Israelin lapses palasit ajamast taca / ja ryöstit Philisterein leirin. Mutta Dawid otti Philisterin pään / ja
53
54 weti Jerusalemijn / waan asen pani hän ma-
laans.

55 Mutta koska Saul näki Dawidin me-
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Wes 36. Seta Lejonin että carhun) Tämä näkö olewan sitte tapabittinen cuiin hän woideltin Cuningari / ja caunisterin cortedilla Jumalan lahjoilla / cap. 16: 13. ei Dawid tätä sano turhan cunnian pyhynöst / waan että hän uscoraisin Cuningas Saulilda. Sencaltaiset Dawidin tegot / nijn cunim moos tämä Goliathin ransa / owot facta Heroica, ja ei jocaidjelda seurattawat: sillä HERRA oli Dawidin sihen woidellut ja erimomaisesti cudjunut / ja lahjoittanut Pohällä hengellä / sentähden se hänelle moos menestoi. Mutta jos jocu rohtais seurata tätä Dawidin teo / hän kuusa Jumalata / ja picaiselda hukkuwaaras / lue Num. 25: 11. selitys.

Pfal. 10:7.

Dawid
työ Golia-
thin.
A.M.2884.
A. A. C.
1087.
Etatis 24.

XVIII. Luku.

Jonathan yhdistä idzens Dawidijn/ ja racasta händä
Jcun oma sydändäns / Saul myös ortta hänen ty-
göns/ v. 1. Walmot laulawat ja ylistawät Dawidi end
cum Sauli: Saul wihastu/ v. 6. Syöyä keihän hänen
peräns/ v. 10. Että Dawid käyrtä idzens toimellifest/ lu-
pa Saul hänelle tytären Merobin/ v. 14. Saul anda
tytären Michalin Dawidille/ sadan Philisterin esina-
han edest/ v. 27.

1 **U** cosca hän oli puhens lopetta-
nut Saulin cansa/ mieltyi Jo-
nathan ja Dawid kessenäns sy-
2 **W**ädämet/ ja Jonathan racasti hän-
dä nincuin oma sydändäns. Ja Saul otti
hänen sinä päiväns/ ja ei sallinut hänen e-
3 nämbi palata Isäns huoneha. Ja Jona-
than ja Dawid teit lyton kessenäns: sillä
hän racasti händä nincuin oma sydändäns.
4 Ja Jonathan riisui hamens jolla hän oli pue-
tettu/ ja andoi Dawidille/ nijn myös waat-
5 tens/ mieckans/ soudzens ja wyöns. Ja Da-
wid meni ruhunga Saul lähetti hänen/ ja
käyrti idzens toimellifest. Ja Saul asetti
hänen sotamiestens päälle/ ja hän oli otolli-
nen caikkelle Ganssalle/ nijn myös Saulin
palwelioille.

6 **U**itta tapahui/ cosca hän palais lyö-
mäst Philisteriä/ että waimot caikkis
Israelin Campungeist/ käwit wirsillä ja hy-
pyillä Cuningas Sauli wastan/ harpyilla/
7 ilolla ja candeilla. Ja waimot lauloit wi-
nen toisellens/ soittain ja sanoden: Saul loi
tuhannen/ mutta Dawid kymmenen tuhat-
8 ta. Nijn Saul närkästy sangen suurest/ ja
se puhe ei millän muoto hänelle kelewannut. Ja
sanoi: he owat andanet Dawidin kymme-
nen tuhatta/ ja minun tuhannen/ wielä hän
9 Cuningangin Waldacunnan saa. Ja Saul
cadzoi julmast Dawidin päälle sytä päiväst/
ja aina sytte.

10 **U**issa päiväns waiwais taas Ju-
dalan paha hengi Sauli/ ja hän ennu-
sti corona huonesans. Ja Dawid soitti kä-
delläns/ nijnain hänen socapäiväinen ta-
11 pans oli: ja Saulin kädes oli keihäs. Jon-
ga hän syöri/ ajatellen: minä syöran Da-
widin seinä wasten/ mutta Dawid wältti
12 cari kerta. Ja Saul pelkäis Dawidi: sillä
HERra oli hänen cansans/ ja oli mennyt
13 pois Saulin tykö. Nijn pani Saul hänen
14 pois tyköns/ ja teki hänen tuhannen miehen
päämieheri/ ja hän käwi ulos ja sisälle Gans-

san edes. Ja oli toimellinen caikkis hänen
toisäns/ ja HERra oli hänen cansans.

15 **C**osca Saul näki hänen tekerwän nijn toi-
mellifest/ pelkäis hän händä. Mutta coco
16 Israel ja Juda racastie Dawidi: sillä hän
käwi ulos ja sisälle heidän edesäns.

17 **J**A Saul sanoi Dawidille/ cadzo/ minä
Lannan minun wanhimman tytären
Merobin sinulle emännäri/ ole miehullinen/
ja sodi HERran sota: sillä Saul ajatteli/
ei minun kätten pidä häneen sattunnan/ mutta
Philisterein käsi. Mutta Dawid wastais
18 Sauli: mikä minä olen? eli mikä on minun
elämän? ja minun Isäni sucucunda Israe-
lis/ että minä tulisin Cuningan wäwyri?

19 Ja tapahui/ cosca aica tuli/ että Merob
Saulin tytär piti annettaman Dawidille/
annettin hän Adrielille Meholathiterille e-
männäri. Mutta Michal Saulin tytär ra-
20 casti Dawidi. Cosca se Saulille ilmoitet-
tin/ sanoi hän: se on oikein: Minä annan
21 hänen hänelle/ että hän olis hänelle paulari
ja Philisterein kädet tulisit hänen päällens.

22 Ja Saul sanoi Dawidille: sinä tulet tänä-
pänä toisen cansa minun wäwyren. Ja
Saul käski palwelioillens: puhucat Dawi-
dille salaisest/ ja sanocat: cadzo/ Cuningas
mielisty sinuun/ ja caikki hänen palwelians
racastawat sinua/ tule Cuningan wäwyri.

23 Ja Saulin palweliat puhuit ne sanat Da-
widin corwois/ mutta Dawid sanot: luulet-
taco te sen wäwyri/ tulla Cuningan wäwyri?
ja minä olen köyhä ja halpa mies. Ja Saul
24 lin palweliat ilmoitit sen hänelle/ sanoden:
nämät sanat on Dawid puhunut. Saul
25 sanoi: sanocat Dawidille: ei Cuningas a-
no yhtän muuta huomenlahja/ waan sata
Philisterein esinahca/ että Cuningan wiha-
miehille costetaisin: sillä Saul ajatteli Da-
widin hucutta Philisterein kätten cautta. Nijn
26 hänen palwelians sanoit Dawidille nämät
sanat/ ja se kelpais hänelle/ tulla nijn Cuning-
gan wäwyri. Ja se aica ei ollut wielä täy-
tetty.

27 Ja Dawid hangidzi/ ja läri matcan wä-
linens/ ja loi Philistereistä cari sata miestä/
ja Dawid cannoi heidän esinahcans ja käyrti
Cuningan lugun/ että hän olis Cuningan
wäwyri. Nijn andoi Saul tytären Mi-
28 chalin hänelle emännäri. Ja Saul näki ja
ymmärsi HERran olewan Dawidin can-

Saulin
juonet Da-
widin wa-
stian.

Dawid sa-
Michalin
emännä-
rens.

Jonathan
racasta
Dawidi.
1. Sam. 20:
17.
cap. 23: 16.
2. Sam. 1: 26.

Walmot
laulawat
Dawidin
cunmari.
Syr. 47: 7.

Täälä
Saulin
waino Da-
widin wa-
stian.

sa/ ja Saulin tytär Michal racasti händä.
29 Nijn Saul wielä enämmin pelkäis Dawi-
di/ ja tuli hänen wihamieherens caickena e-
30 linaitcanans. Ja cosca Philisterein Kuhiti-

nat läxit/ teki Dawid toimellisemmast kuin
caicki Saulin palweliat/ cosca he läxit/ että
hänen nimens tuli sangen cuulusari,

XIX. Lucu.

Saul käski palwelians tappa Dawidin/ mutta Jona-
than wara händä ja lepytti hänen Isäns/ v. 1. Paha
hengi waiwa Sauli/ ja hän syöri Dawidin perän lei-
hällä/ mutta Dawid pakene/ v. 9. Saul lähetti tappa-
man Dawidi omas huonesans/ mutta Michal pelasta
hänen. Dawid tulle Samuelin tykö Ramahn Wajo-
chiin/ v. 11. Saul lähetti händä noutaman/ ja ne quin
lähetettiin/ propheteerawat/ v. 19. Wiimein mene hän idze
sinne/ mutta hän myös Propheetera/ v. 22.

1 **S**aul puhui hänen posallens
Jonathanille/ ja caickille palwe-
liollens/ että he tappaisit Da-
widin/ mutta Jonathan Sau-
2 lin poica racasti sangen Dawidi. Ja Jona-
than ilmoitti Dawidille/ ja sanoi: minun
Isän Saul pyytä sinua tappa/ wariele siis
idzes huomena/ mene lymyyn ja kätke idzes.
3 Minä menen minun Isäni cansa/ ja seison
hänen ohefians ledolla/ josa sinä olet/ ja pu-
hun sinusta Isäni cansa/ ja mitä minä näen/
ne caicki minä ilmoitan sinulle.

4 **J**onathan puhui parhain päin Da-
widist hänen Isällens Saulille/ ja sa-
noi hänelle: älkön Cuningas syndiä tehkö
palweliatans Dawidit wastan: sillä ei hän
ole mitäkän rickonut sinua wastan/ ja hänen
5 työns owat sinulle juuri tarpelliset. Ja hän
on pannut hengens kateens/ ja loi Philiste-
rin/ ja HERRa teki sauren autumden coco

Israelille/ sens näit ja ihastuit/ mitis siis tah-
dot syndiä tehdä wiatoinda werta wastan/
furnatares Dawidit ilman syytä? Nijn 6
Saul cuuli Jonathanin änen ja wannoit:
nijn totta kuin HERRa elä/ ei hänen pida
cuoleman. Nijn Jonathan cuizui Dawi- 7
din/ ja sanoi hänelle caicki nämät sanat/ ja
saatti hänen Saulin eteen/ oleman hänen e-
desäns njnquin ennengin.

8 **S**ijn nousi taas sota/ ja Dawid meni ja
9 sodei Philisterejä wastan/ ja teki sauren
tapon/ että caicki Philisterit pakent händä.
Ja HERRan paha hengi tuli Saulin pääl- 9
le/ ja hän istui huonesans/ ja keihäs oli hänen
kädessäns/ ja Dawid soitti kädelläns. Mut- 10
ta Saul pyyti pista Dawidi keihällä seinä
wasten/ mutta hän wälitti Sauli että keihäs
käwi seinään/ ja Dawid pakeni/ ja pääsi si-
nä yönä.

11 **S**aul lähetti sanoman Dawidin
huoneseen/ että heidän piti ottaman hä-
nest waarin/ ja tappaman hänen huomenel-
tain. Mutta Michal Dawidin emändä il-
moitti sen hänelle/ ja sanoi: jolletcas tänä
yönä henges päästä/ njns huomeneltain ta-
petan. Nijn Michal laski hänen acuman 12
läpidze/ ja hän meni/ pakeni ja pääsi. Ja 13
Michal otti cuwan/ asetti sen wuoteseen/

ja pani

Saul käski
tappa Da-
widin.Jonathan
lepytti Is-
äns.Saul lä-
hetti taas
tappaman
Dawidi.
Psal. 59:1Michal
ne cuwan
Dawidin
salle.

14 ja pari wuohen nahän hänelle päänalaiseri / ja peitti waattella. Silloin lähetti Saul sanansaattajat tuoman Davidi / mutta hän sanoi : hän on sairas. Nijn lähetti Saul sanansaattajat cadzoman Davidie / ja sanoi : candacat händä tänne minun tygöni wuoteimens / surmatta.

16 Cosca sanansaattajat tulit / cadzo / curwa macais wuotees / ja wuohen nahca pään alla. Nijn Saul sanoi Michalille : miris olet minun peittänyt / ja päästänyt minun wiholiseni / että hän wälitti minun läteni? Michal sanoi Saulille : hän sanoi minulle / päästä minua / eli minä tapan sinun.

18 **S**ä David pakeni ja pääsi / ja tuli Samuelin tygö / joca oli Ramathas / ja ilmoitti caieki mitä Saul oli hänelle tehnyt / ja hän meni Samuelin cansa ja oleffeli Najothis.

19 Ja se ilmoitettin Saulille : cadzos / David on Ramahn Najothis. Nijn Saul lähetti sanansaattajat tuoman Davidi / ja he näit Prophetain cocouren propheterawan / ja Samuel oli heidän päällecadzojans. Nijn Jumalan Hengi tuli Saulin sanansaattaitten päälle / että ne myös propheteraisit. Cosca se Saulille ilmoitettin / lähetti hän toiset sanansaattajat / ne myös propheteraisit / ja hän lähetti colmannet sanansaattajat / jotca myös propheteraisit.

22 Nijn meni hän wäimein idze Ramathaan / ja cosca hän tuli sen suuren cairwon tygö joca on Secus / kysyi hän ja sanoi : cusa on Samuel ja David? nijn sanottin hänelle : cadzos / he owat Ramahn Najothis. Ja hän meni Ramahn Najothisin / ja Jumalan Hengi tuli myös hänen päällens / ja hän propheterais / sihenasti kuin hän tuli Ramahn Najothisin. Nijn hän myös rüsi waattens / ja propheterais Samuelin edes / ja langeis alasti maahan / coco sen päiwän ja coco yön / sentähden sanotan : ongost Saulin Prophetain seas?

Verf. 24. Alasti) Et hän ollut peräti alasti / waan hän rüsi Cuningalitet waattens päälldäns / ja piit ainoastans yriteltaiset waattens päälldäns / nijacuin jocu muu ihmien. Ja langeis maahan) se on / hän rucoilli heidän cansans / ja cuin he langeiste maahan / langeis hän myös maahan heidän cansans.

X X. Lucu.

David pakene Najothis / ja walitta Jonathanin edes tuscans / ja rucoille händä sanoman estens Cuningan tykönä / v. i. Jonathan lupa : nijn myös raihowans neu.

wo Dawidi / cosca hän cuulis Saulin aicoiwan jotain tehda händä wastan / v. 9. teke liston Dawidin cansa wallalla wannoin / ja anda hänelle merkin / v. 16. Sano Cuningalle estens / v. 24. Saul wihastu ja syöräkeihän Jonathanin perän / v. 30. Jonathan päästä Dawidin menmän / v. 35.

Sä David pakeni Ramahn Najothis / tuli ja sanoi Jonathanille : mitä minä olen tehnyt? mikä on minun wäärnydeni? eli mikä on minun pahateconi sinun Jsäs wastan / että hän seis minun hengeni perän? Hän sanoi hänelle : pois se / ei sinun pida cuoleman / cadzo / minun Jsän ei tee suurta eli piendä / jota ei hän ennen ilmoita minulle / cuingast minun Jsän sala tämän minulda? ei se pida nijn tapahuman. Nijn David wannoi wielä / sanoden : totifest sinun Jsäs tietä / että minä olen löytänyt armon sinun castuos edes / sentähden hän ajatteli : ei Jonathanin pida tästä mitän tietämän / ettei hän tulis murhelliseri. Totifest / nijn totta cuin HEXra ja sinun sielus elä / että askele on waitwoin minun ja cuoleman waitwolla.

Jonathan sanoi Davidille : minä teen sinulle caieki mitä sinun sydämes halaja. David sanoi hänelle : cadzo / huomena on ystew / ja minun pida atrioidzman Cuningan cansa / sallit siis että minä kätken minuni kedolle colmannen päiwän eh tosen asti. Jos sinun Jsäs minua kysy / nijn sano : David rucoilli suurest minulda juostarens hänen Caupungis Bethlehemijn : sillä siellä pidetän ajastaitainen uhri coco succuumalda. Ja jos hän sano : se on hywin / nijn on rauha sinun palwelialles : mutta jos hän wihastu / nijn ymmärrät hänen paha aicoiwan. Tee siis laupius sinun palwelialles / sillä sinä olet minun sinun palwelias cansa / tehnyt liston HEXran edes. Ja jos jocu wäärny minun on / nijn tapa sinä minua / miris sallit minun tulla sinun Jsäs eteen? Jonathan sanoi : pois se sinusta : jos minä ymmärräisin minun Jsäni aicoiwan sinulle paha tehda / ja en näitä sinulle ilmoitais?

David sanoi : cuca minulle ilmoitta / jos sinun Jsäs wasta sinua jotalin cowast? Jonathan sanoi Davidille : tule / kätäm kedolle / ja he menit molemmat kedolle. Ja Jonathan sanoi Davidille :

David walitta Jonathanin edes.

Rucoille händä neuwo.

Saul ja hänen sanansaattajans propheterawat. I. Sam. 10: 10.

1086.

HERRA Israelin Jumala / koska minä ky-
 selen Isäleni huomena ja colmandena päi-
 wänä / jos hän suo Dawidille hywä / ja en
 minä lähetä sinun tygös sana / ja ilmoita sitä
 13 sinun corwisas. Njñ tehkön HERRA sitä
 ja sitä Jonathanille. Mutta jos minun
 Isän taas ajattele jotakin paha sinua wa-
 stan / njñ minä sen myös ilmoitan sinun cor-
 wisas / ja lasten sinun rauhan menemän : ja
 HERRA olcon sinun cansas / njñcuin hän
 14 minun Isäni cansa ollut on. Jollen minä
 sitä tee / njñ älä sinäkin yhtän HERRAN ar-
 mo tee minun cansani / njñcaurwan kuin mi-
 15 nän elän / eikä silloin koska minä cuolen. Ja
 koska HERRA häwittä Dawidin wihamie-
 het idzeungin maaldans / njñ älä ota sinun
 armoas minun huonestani pois tjanciecki-
 16 fest. Näin teki Jonathan ljtön Dawidin
 huonen cansa / että HERRA sen waadeis
 Dawidin wihamiesten kädest.

17 Ja Jonathan taas wannoit Dawidille :
 sillä njñ rakkana piti hän hänen / että hän
 18 rakaisti häntä njñcuin sieluans. Ja Jona-
 than sanoi hänelle : huomen on osieui / jona
 sinua kysytän ja caiwatan sinua sialdas.
 19 Tule jällens colmandena päiwänä kjrust ja
 mene johongun paikkaan / johons taidat id-
 zes kätke arkiona / ja istu Uselin kiven wie-
 20 reen. Njñ minä ambuan colme nuolda sen
 siwulle / njñcuin minä olisin ammunnut
 21 maaltjn. Ja cadzo / minä lähetän pojan /
 sanoden hänelle : mene ja nouda nuoli jäl-
 lens : jos minä sanon pojalle / cadzo / nuoli

on taqanas täsä puoles / ota ylös / njñ tule :
 sillä rauha on / ja ei ole mitän häätä / njñ totta
 22 cuin HERRA elä. Mutta jos minä sanon
 pojalle : cadzo / nuolet owat paremmin ede-
 säas / njñ mene rauhan : sillä HERRA on
 päästänyt sinun menemän. Ja mitä sinä ja
 23 minä keskenäm puhumet olem / cadzo / HERRA
 on minun ja sinun waihellas tjanciecki-
 fest.

Njñ Dawid kätke idzens kedolle. Ja
 24 koska osieui tuli / istui Cuningas pöy-
 dän tygö rualle. Koska Cuningas istunut
 25 oli siällens / endisen tarwans jällen / seinän
 nojalle / nousi Jonathan / ja Abner istui
 Saulin wiereen / ja Dawidi caiwattin sia-
 stans. Ja ei puhunut Saul sinä päiwänä
 26 mitäkän : sillä hän ajatteli / hänen on josa-
 kin tapahtunut / ettei hän ole puhdas. Ja
 27 toisna päiwänä odesta cunsta / cuin Dawidi
 caiwattin siastans / sanoi Saul pojallens
 Jonathanille : miksei Isän poica ole tullut
 pöydän tygö / eilän ja tänäpäinä ?

Jonathan wastais Saulille : hän ru-
 28 coili minulda mennärens Bethlehemijn /
 Ja sanoi : anna minun mennä : sillä mei-
 29 dän siucueundam uhra Caupungis / ja mi-
 nun welsen idze on minua cudzunut / jos
 minä olen löytänyt armon sinun siimäis
 edes / njñ minä menen cadzoman wellejani /
 ja sentähden ei hän tullut Cuningan pöydän
 30 tygö. Ja Saul wihastui sangen suurest
 Jonathanin päällä / ja sanoi : sinä ilkiä ja

Jonathanin ja Dawidin listo.

tottelematoin poica/ engö minä tiedä/ettäs olet walinnut Isain pojan sinulles ja sinun
 31 itkiälle äitilles häpiäri? Sillä nijncaurwan
 cuin Isain poica elä maan päällä/ et sinä ei-
 kää sinun Cuningan waldacundas ole seis-
 wa/ lähetä siis nyt ja anna tuota händä mi-
 nun tygöni: sillä hänen pitä cuoleman.

32 Jonathan wastais Isällens Saulille/ ja
 sanoi hänelle: miri hänen pitä cuoleman?
 33 mitä hän on tehnyt? Silloin paiscais Saul
 keihän hänen peräns / syöstärens händä:
 nijn ymmärsti Jonathan hänen Isäns aicoi-
 34 wan Davidi tappa. Ja Jonathan nousi
 pöydän tykö sangen wihoisans/ ja ei syönyt
 sinä päivänä odesta cuusta mitän leipä:
 sillä hän murehtui Davidi/ että hänen Is-
 äns oli hänen nijn härväisnyt.

35 **S**ä Jonathan läri amulla kedolle/ sihen
 laican cuin hän oli lästön tehnyt Davi-
 36 din cansa/ ja wähä poicainen hänen can-
 sans. Ja hän sanoi pojalle: juore nou-
 man minun nuolen jonga minä ambuan/
 37 pojan juostes laske hän nuolen hänen ylid-
 zens. Ja cosca poica tuli sille parcalle jo-
 hon Jonathan nuolen amummut oli/ huu-
 38 si Jonathan hänen peräns / ja sanoi: eikö
 nuoli ole tuosa puoles? Ja huusi taas poica:
 kyruta sinuas nopiammin ja älä seisattele.
 Nijn poica otti nuolet / ja candoi Herral-
 39 lens. Eikä tietänyt asiast mitän/ waan
 Jonathan ja David ainoastans asian tie-
 40 sit. Nijn Jonathan andoi asens pojalle/ ja
 41 sanoi: mene ja wie Gaupungijn. Ja co-
 sca poica oli mennyt/ nousi David siastans
 meren puolelda / ja langeis maahan cas-
 woillens/ ja rucoili colme kerta / ja annoit
 42 suuta toinen toisellens ja itki / waan Da-
 wid ieki hartammin. Ja Jonathan sanoi
 Davidille: mene rauhan ja muista mitä me
 olem wannonet yhteen HERran nimeen/
 ja sanonet: HERra oleon sinun ja minun
 43 waibellam/ minun ja sinun siemenes waibel-
 la/ sen pitä psymän jancatkefest. Ja Da-
 wid nousi ja meni matcaans / mutta Jona-
 than palais Gaupungijn.

XXI. Luku.

David tulle Papiin Ahimelechin tygö / Nobeen/ v. 1.
 Hän anda hänelle cadjomusleipä/ v. 3. Goliathin
 miecan/ v. 8. David pakene Cuningas Achiren tygö
 Gathin: teeskele idzens mielipuolexi/ v. 10. wädän
 pois Achiren tygö/ v. 14.

Sä David tuli Nobeen Papiin Ahimelech-
 1 le Ahimelech
 lechin tygö.
 Ahimelech
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12

David tuli Nobeen Papiin Ahimelech-
 Ahimelech lechin tygö. Ahimelech
 sanoi hänelle: cuingas yrinäns tulet/ ja ei yhtän miestä ole
 sinun cansas? David sanoi Papille Ahimelechille:
 Cuningas on minun käskenyt asialle/ ja sanoi minulle:
 älä kenelläkän ilmoita wängätähden minä olen sinun lähettänyt/
 ja mitä minä olen käskenyt sinulle: sillä minä olen myös lähettänyt
 minun palveliaini sinne ja tänne. Jos nyt on jotakin sinun
 kates alla/ anna minulle wäyskin leipä/ taikka mitäs löydät.
 Pappi wastais Davidille/ ja sanoi: ei ole ensingän yhtei-
 siä leipiä minun kateni alla/ paidzi pyhä leipä/ jos waan
 muutoin palveliat owat pitänet heitäns waimoista
 pois. David sanoi Papille: waimot owat colme päivä ollet
 suljettuna meillä cosca minä lärin/ ja palveliain astiat
 olit pyhäät/ mutta jos tämä tie on saastainen/ nijn
 hänen pitä tänäpänä pyhitettämän astiam cautta.
 Nijn andoi Pappi hänelle siitä pyhästä/ sillä ei
 siellä ollut muuta leipä/ paidzi cadjomusleipiä / jotta
 olit corjatut HERran castwon edest/ että sinne
 panna sin toiset wastutiset leiwät / sinä päivänä
 jona ne corjattin.

7
 8
 9
 10
 11
 12

Yksi mies HERran eteen/ Saulin palvelioista/
 Doeg nimeldä/ Edomeri/ caikein woimallisim Saulin
 paimenist. Ja David sanoi Ahimelechille: eikö
 täällä ole sinun kates alla yhtäkän keihäst eli
 mieckä? en ottanut minä myötäni minun mieckani
 taikka asettan minun kateeni/ sillä Cuningan asia
 kyrutti. Mutta Pappi wastais: sen Philisterin
 Goliathin mieckä/ jongas löit tammilaros/
 on täällä kääritty yhteen hameseen Pääliswaatten
 taa/ tahdockos sitä/ nijn ota: sillä ei täällä
 ole yhtän muuta/ paidzi se. David sanoi: ei ole
 sen werta/ anna se minulle.

Sä David hangidzi ja pakeni Saulin
 castwon edest / ja tuli Achiren Gathin
 Cuningan tygö. Ja Achiren palveliat sanoi
 hänelle: eikö tämä ole David/ maan Cuningas/
 josta he weisaisit hyppysä/ sandeden: Saul löi
 tuhannen/ David kynnen tuhatta? Ja David
 pani ne sanat sydämeens/ ja pelkäsi suuresti
 Gathin Cuningast

David tulle Ahimelech lechin tygö.

David tygö cadjomusleipä Matth. 12:3 Luc. 6: 1.

Doeg. Psal. 52: 2.

David pakene Achiren tygö. Psal. 34: 1. Psal. 56: 1.

Saul söyri teihän Jonathanin perän. I. Sam. 18:3

Jonathan mara Davidi.

13 Achist. Ja muutteli menoians heidän edes-
fäns / ja hullutteli heidän käsifäns / ja krap-
steli portin owis / ja walotti sylkens parral-
14 lens. Silloin sanoi Achis palwelioillens:
cadzo / että tämän miehen näitte olerwan
mielipuolen / miiri te toitte hänen minun ty-
15 göni? Puuttuneco minulda mielipuolia /
että tämän toitte hullutteleman minun etee-
ni? pitäkö hänen tuleman minun huoneseni?

Verf. 5. Aftiat) Nijn cudjutat pyhäs Raamatus iho
eli ruumis. Christus myös cudzu Pawalin walituri aftiari
eli caluxi / Act. 9: 15. että Jumala teke sen cansa niincuin wir-
camies hänen calullans. Tahro siis Dawid täsä näin sanoa:
jos ihminen on pyhä / nju myös se on pyhä / cuin hän so-
juo / teke eli tekemät jättä. Niincuin Paulus sano / Tit. 1: 15.
Puhtalle owat caicki puhtat.

XXII Lucu.

Dawid anda Isäns ja weliens Moabiteriin Cu-
ningan haldun / jäs idze Harethin medzään / v. 3.
Doeg sano Ahimelechin andanen Dawidille leipä ja
miecan / v. 9. Saul anda tappa Ahimelechin ja hänen
Isäns huonen / wiisi miestä yhderättäymmendä ja
myös heidän Caupungins Noben / v. 11. Ab Jathar
pakene ja ilmoitta sen Dawidille / v. 20.

1 **D**awid läxi sieldä ja pakeni Abdul-
jan luolaan / cosca hänen wel-
ens ja caicki Isäns huone sen
cuulit / tulit ne myös sinne hä-
2 nen tygöns. Ja caickinaiset miehet / jotca
olit wairwas / ja welas / ja sydämen ki-
ruus / cocoisit idzens hänen tygöns / ja hän
oli heidän päämiehens / että liki neljä sata
miestä oli hänen tykönäns.

3 **J**a Dawid meni sieldä Mizpaan
Moabiteriin maacundaan / ja sanoi
Moabiteriin Cuningalle: anna minun Is-
sän ja äitini kändä ulos ja sisälle teidän ty-
könän / siihenasti että minä saan tietä mitä
4 Jumala teke minun cansani. Ja hän joh-
datti heidän Moabiteriin Cuningan eteen /
että he olisit heidän tykönäns / niincuurwan
5 cuin Dawid oli linnas. Nijn sanoi Pro-
pheta Gad Dawidille: älä ole sinä
6 linnas / mutta mene Judan maalle. Nijn
Dawid meni Harethin medzään. Ja
Saul cuuli että Dawid / ja ne miehet cum
hän tykönäns olit / tulit tuturi.

7 **E**sca Saul asui Gibeas yhdes medzi-
stös Ramahs / oli keihäs hänen kade-
fäns / ja caicki hänen palwelians seisoi hä-
nen tykönäns. Nijn sanoi Saul palweli-
oillens / cuin seisoi hänen tykönäns: cuul-
cat te Jeminin lapses: andaco Isain poica
teille caickille pelloet ja wynamäet / ja tekekö
hän teitä caickia tuhannen ja sadan päämie-

hiri? Että te caicki teitte lyston minua wa-
8 stan / ja ei ole yhtän / joca ilmoitti sen minun
corwillen / että minun poican on myös teh-
nyt lyston Isain poican cansa: ja ei ole yhtä-
kän / joca sitä pane paharens minun täl-
ten / ja ei myös ilmoita sitä minun corwain
cuulden / että minun poican on yllhtänne
minun palweliani minua wastan wäyhmän
minua niincuin tänäpän on nähtäwä.

9 **J**in wastais Doeg Edomeri / joca sei-
soi Saulin palweliam tykönä / ja sa-
noi: minä näin Isain poican / että hän tuli
Nobeen Ahimelechin Achitobin poican tygö.
Hän kysyi HExralle hänen edestäns / ja
10 ewästi hänen ja andoi hänelle Goliathin sen
Philisterin miecan. Nijn Cuningas lähet-
ti cudzuman Pappia Ahimelechia Achito-
bin poica / ja caicke hänen Isäns huonetta /
Pappeja jotca olit Nobes: ja he tulit caicki
Cuningan tygö. Ja Saul sanoi: cuules
12 Achitobin poica. Hän sanoi: täsä minä o-
len minun Herran. Ja Saul sanoi hänel-
13 le: miiri te teitte lyston minua wastan / sinä
ja Isain poica / että annoit hänelle leipä ja
miecan / ja kysyit HExralle hänen edestäns
yllhtäres händä minua wäyhmän niincuin
tänäpän on nähtäwä.

14 **A**himelech wastais Cuningast ja sanoi:
cucca on caickein sinun palwelioittes
seas niincuin Dawid? hän on uscollinen ja
Cuningan wäywy / waelda cuuliaisudesas
ja pidetän cuuluisna sinun huonesas. Olen
15 go minä ensin tänäpän / ruwentuit kysymän
HExralle hänen tähtens: pois se minu-
sta / ällän Cuningas luuleo senealtaist hä-
nen palweliasans / ja caickest minun Isain
huonest: sillä sinun palwelias ei tiennyt mi-
tän caickista näistä / suurest eikä piene-
st.

16 Cuningas sanoi: Ahimelech / sinun pi-
tä totifest cuoleman sinun ja coco Isäs huo-
nen. Ja Cuningas sanoi wartioillens /
cuin seisoi hänen tykönäns: käändäkö id-
17 zen ja tappacat HExran Papat: sillä hei-
dän kätens on myös Dawidin cansa / ja co-
sca he tiesit hänen paennen / nijn ei he ilmoit-
tanet sitä minulle. Mutta Cuningan pal-
weliat ei tahtonet satutta käsians HEx-
ran Pappijn / tapparens heitä. Nijn sa-
noi Cuningas Doegille: käännä sinä idzes
ia tapa Papat. Ja Doeg Edomeri kää-
18 si idzens ja tappoi Papat sinä päiwänä /
wiisi yhderättäymmendä miestä / jotca can-

Dawid
holho Is-
fäns ja
weliensä
Moabin
maalla.

Gad.

19 noit linaista pääliswaatetta. Ja hän loi Noben/Pappein Gaupungin miecalla/ sekä miehet että wainot/lapset ja imewäiset/härjät/ Astit ja lambat.

20 Ja yri Abimelechin Achitobin pojan poica pääsi/ Ab Jathar nimeldä/ ja pakeni Dawidin tygö. Ja ilmoitti hänelle että Saul oli tappanut HERran Papit. Silloin sanoi Dawid Ab Jatharille: minä sen sinä päivänä kyllä tiesin/ koska Doeg se Edome-ri oli siellä/ että hän sen Saulille oli ilmoittawa. Minä olen siis wicapää coco sinun 23 Isäs huonen cuolemaan. Pysy minun tyköni ja älä pelkä/ joca seisoo minun hengeni perän hän myös seisoo sinun henges perän/ ja sinä warjellan minun tyköni.

XXIII. Lucu.

Dawid autta Regilan Philistereidä/v.1. Saul pyysi händä piiritä/ Dawid pakene Siphin corpeen/v.7. Jonathan wastudista listrons Dawidin cansa/v.16. Siphiterit ilmoittawat Saulille Dawidin/v.19. Saul mene heidän cansans edzimän händä/ ja piiritä hänen Maontin corwes/v.24. Mutta että Philisterit tulewat maalle/tähty hänen louhua hänest/v.27.

1 **W**A Dawidille ilmoitettiin/cadzo/ Philisterit sotivat Regilat wastan/ ja ryhtäwät heidän ryh- 2 hens. Ntjn Dawid kysyi HER- ralle/ ja sanoi: pitkö minun menemän ja lhy- män Philisterejä? Ja HERra sanoi Dawidille: mene/ lhy Philisterit ja wapada 3 Regila. Ja ne miehet joca Dawidin cansa oliit/sanoit: cadzo/ me pelkäm täällä Judas/ ja menem Regilaan Philisterein sota- 4 wäen tygö. Ntjn Dawid taas kysyi HER- ralle/ ja HERra wastais hänelle/ ja sanoi: nouse ja mene Regilaan: sillä minä annan Philisterit sinun käsij.

5 Ntjn Dawid meni sotawälens cansa Regilaan/ ja sodei Philisterejä wastan/ ja ajoi heidän carjans pois/ ja tappoi heitä suurella tapolla/ ja Dawid wapahiti caitei Regilan asuwaiset. Mutta koska Ab Jathar Abi- 6 melechin poica pakeni Dawidin tygö Regi- laan/ wei hän sinne myötäns pääliswaat- ten.

7 **W**im sanottin Saulille Dawidin tulle- ri Regilaan/ ja hän sanoi: Jumala on andanut hänen minun käsij/ että hän on sal- wattu/ nyt hän on tullut Gaupungijn/ joca on warustettu porzeilla ja teljeillä. Ja Saul 8 cudzui caiken Ganssan sotaan Regilaan/ pty-

rittämän Dawidi miehinens. Guin Dawid 9 ymmärsi Saulin aicottwan paha hänellens/ sanoi hän Papille Ab Jatharille: tuo päälis- waate tänne. Ja Dawid sanoi: HER- 10 ra Israelin Jumala/ sinun palwelias on cuullut Saulin aicottwan tulla Regilaan/ härwittämän minun tähten Gaupungita. An- 11 danewateo Regilan asuwaiset minun hä- nen käsijns/ ja tulleso Saul tänne nyncuin palwelias on cuullut? HERra Israelin Jumala/ ilmoita se sinun palwelialles. Ja HERra sanoi: hän tule alas. Ja Dawid 12 sanoi: andanewateo Regilan asuwaiset mi- nun/ ja minun wäkeni Saulin käsijns? HER- ra sanoi: andawat.

Ntjn Dawid hangidzi miehinens/ joita 13 oli liki cuusi sata/ ja lärit Regilast/ ja wael- sit sinne ja tänne. Kosca Saulille sanottin Dawidin paemen Regilast/lactais hän me- 14 nemäst. Ja Dawid pysyi linnasa corwes/ wäywyi myös Siphin corwen wuorella. Ja Saul edzei händä nyncawwan cun hän eli/ mutta ei Jumala andanut händä hänen kä- 15 sijns. Ja Dawid näki Saulin lähteneri ed- zimän hänen hengens/ waan Dawid pysyi Siphin corwes.

Ntjn Jonathan Saulin poica hangidzi/ 16 ja meni Dawidin tygö medzään/ ja wahwi- sti hänen kätens Jumalas. Ja sanoi hä- 17 nelle: älä pelkä/ ei minun Isäni Saulin kä- si löydä sinua/ ja sinä tulet Israelin Gumi- gari/ ja minä olen likin sinua/ ja sen myös 18 minun Isän kyllä tietä. Ja he molemmat teit luyton kestänäs HERran edes/ ja Da- 19 wid pysyi medzäs/ mutta Jonathan palais cotians.

20 **W**etta Siphiterit menie Saulin tygö Giberaan/ ja sanoit: eikö Dawid ole kätetty meidhän tyköni linnasa medzäs Hachilan cuculalla/ liki corpe oikalla puo- 21 lella. Ntjn tulcan Guningas nyt alas hä- nen sydämens himon jälken/ me annam hänen Guningan käsij. Silloin sanoi 22 Saul: oleat sinatut HERrasa/ että te armadit minun päälleni. Mengit ja tu- 23 licat paremmiin/ että te saistit tietä ja näh- dä/ millä paicalla hänen jalcans owat ollet/ ja cuca hänen siellä on nähnyt: sillä minulle on hän sanottu sangen carwalari. Tutkisteleat ja wacoiat caitei wacat/ joi- 23 hin hän lymyttä idzens/ ja tulcat jällens minun tygöni/ koska te saatte wäy-

Ab Jathar pakene Dawidin tygö.

Dawid perlasta Regilan Philistereidä.

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

wan

1. Sam. 18: 3. cap. 20: 14. 15. & 16.

Siphiterit.

Jonathan wastudista listrons Dawidin cansa.

Saul edzei piiritärens Dawidi Regilaa.

wan tiedon / ngn minä menen teidän cansan.
Jos hän tässä maalla on / ngn minä hänen
edzin catkein tuhannen seast Judas.

24 **A**lle hangidzit ja menit Siphijn Sau-
lin eteen / mutta Dawid ja hänen mie-
hens olit Moanin corwes / oiftialla puolella
25 corpe ledolla. Cosca Saul matcusti sinne
wäkinens edzimän hända / ja se ilmoitettin
Dawidille / meni hän cuukulada alas / ja oli
Moanin corwes. Ja cosca Saul sen cuuli /
ajoi hän Dawidi taca Moanin corwes.
26 Ja Saul meni wäkinens yhdeldä puolelda
wuorta / ja Dawid wäkinens toifelda puo-
lelda wuorta. Ja cosca Dawid riensi pa-
keneman Sauli / pyrretti Saul wäkinens
Dawidin ja hänen wäkens / ottarens heitä
kynni.

27 Mutta sanansaattaja tuli Saulin tygö /
ja sanoi: kjruta sinuas ja tule nopiast: sillä
28 Philisterit ovat maalle tulleet. Ngn Saul
palais ajamaft Dawidi taca / ja meni Phi-
listerejä wastan / sentähden cudzutun se paic-
ka Sela Mahelcoth.

Verf. 28. Sela Mahelcoth) se on / eroallio.

XXIV. Lucu.

Saul edzi Dawidi EnGedin corwes / siellä tule hän
Syhdes luolas tapaturmast Dawidin käsijn / v. 1. Euiin
Saul oli mennyt ulos luolast / nousi Dawid myös / huuta
hända ja nähtä tilgan / jonga hän oli hänen hamestans
leicannut luolas / ofottaden ei hänelläns mitän paha ole.
wan hända wastan / v. 9. Se kelpa Saulille / ja että hän tte-
tä Dawidin tulewan Euningari hänen jälkensä wannot-
ta hän hänen ettei hän häwitäs hänen siemendäns hä-
nen jälkensä / ja mene cotians / v. 17.

EnGedi.

1 **A** Dawid myös siellä matcusti
2 ja osui EnGedin luonnis. Cosca
3 Saul palais Philisterein tykö /
sanottin hänelle: cadzo / Dawid
4 on EnGedin corwes. Ja Saul otti coline
tuhatta walittua nadvra miestä coco Israe-
list / meni edzimän Dawidi ja hänen mie-
hiäns medzäwöhten calliolle. Ja cosca hän
lähestyi lammasten huonetta tien ohes / oli
5 siinä luola / ja Saul meni sihen peittämän
jalcojans / mutta Dawid ja hänen miehens
istuit luolan perällä.

Silloin sanoit Dawidin miehet hänelle:
cadzo / tämä on se pätrwä josta HERRA sinul-
le on sanonut: cadzo / minä annan sinulle
wihamiehes sinun käsij / että tekisit hänen
cansans ngnen sinulle kelpa. Ja Da-
wid nousi ja leikkais sala cappelän Saulin

waatten liepest. Mutta sitte kuin hän oli
leicannut tilgan Saulilda / tykötti hänen sy-
dämens / ja sanot miehillsens: HERRA an-
daron sen cautana olla minusta / että minä
sen telisin ja satutaisin kätteni minun Herra-
ni / HERRAN woidelduun: sillä hän on
HERRAN woideldu. Ja Dawid asetti
miehens sanoilla / eikä sallinut carata Sau-
lin päälle.

29 Cosca Saul nousi luolasta / ja meni mat-
caans.

Nousi myös Dawid / ja läxi luolasta / ja
hynsi Sauli / ja sanoi: minun Herran Cu-
ningas. Saul cadzahri taans / ja Dawid
callisti caswons maahan ja cumarsi / ja sanoi
Saulille: mitis uscot ihmisten sanoja / joi-
ca sanowat: Dawid edzi sinun wahingo-
tas. Cadzo / tänäpä naki sinun silmäs / et-
tä HERRA oli andanut sinun minun käsijni
luolas / ja se on sanottu että minä tahdon
tappa sinun / waan minä armadin sinua: sillä
minä sanoin: en minä satuta minun kättäni
minun Herrani: sillä hän on HERRAN
woideldu. Minun Isän / cadzos tää tinea
sinun hamestas minun kädessäni / etten minä
tahdonut tappa sinua / cosca minä sen tilgan
leikkaisin hamestas. Tunne ja cadzo / ettei
yhän pahutta eli wäärnyttä ole minun kade-
säni / en minä myös ole syndiä tehnyt sinua
wastan / ja sinä seisot minun hengeni perän /
ottares hända pois. HERRA duomitcon
minun ja sinun wälillä / ja costacon sinulle
minun puolestani / waan minun kätteni ei pi-
dä sinuun sattuman. Ngnen wanha sa-
nanlascu on: jumalattomast tule jumalat-
tomus / mutta minun kätteni ei pidä sinuun
sattuman. Kenengä jälken Israelin Cu-
ningas on lähtenyt: ketäs ajat taca? cud-
lutta coira ja kirppua. HERRA olcon Duo-
mari / ja duomitcon minun wälilläni ja si-
nun / nähdon ja ratcaison minun asian / ja
wapahaton minua sinun käsistäs.

30 **E**yttecuin Dawid laikkais puhumast
Saulille / sanoi Saul: Dawid minun poi-
can / eikä se ollut sinun änes? Ja Saul cor-
gotti änen ja itki / Ja sanoi Dawidille: si-
nä olet hurscambi minua / sinä olet ofottanut
minulle hywä / mutta minä sitä wastan si-
nulle paha. Ja sinä olet tänäpä minulle
ilmoittanut / cuinga hywin sinä olet
tehnyt minua wastan / että HERRA oli

Dawid or-
sotta Saul-
ille wai-
mubens.

12

13

14

15

16

17

18

19

Saul tuse
Dawidin
tygö luo-
laan.

sulkenuit

David wannoi et tehan tabdo häwittä Saulin siemendä

Samuel cuole. A.M. 289. A. A. C. 1082. I. Sam. 28: 3.

David lähettä a noman Nabalilda elatust.

Nabalin kaitama roin was staus.

Abigail mene Davidi wasta.

20 sulkenut minun sinun käsiss/ ja et sinä kuiten gan minua tappanut. Cuinga jocu löhdäis wihohsensä/ ja annais hänen sitte mennä hywä tietä? H&Kra maracon sinulle sitä hywä/ jota tänäpäin minulle olet tehnyt.

21 Cadzo/ nyt minä tiedän sinun tulewan Cuningari/ ja Israelin waldacunda on sinun kädessä. Nijn wannoi siis nyt minulle H&Kran cautta/ ettes häwitä minun siemendäni minun jalkeni/ ja et pyhkiä minun nimeni minun Isäni huonestä. Ja David wannoi Saulille. Ja Saul meni cotians/ mutta David ja hänen miehensä menit linnaan.

Verf. 4. Peite. nän) Nijn puhdas on pohä Raamattu/ että hän cudzu seu jaleoja peittämissä/ cosca tarpeille mennän.

XXV. Lucu.

Samuel cuole/ v. 1. David mene Paranin corpeen/ lähettä anoman Nabalilda ruoca wäellensä/ v. 2. Nabal wasta händä pahoin/ v. 9. David wihastu ja mene sinne 400. miehen cansa/ v. 12. Abigail Nabalin emändä mene Davidit wasta/ wie hänelle ruoca/ ja puhu hänen cansans ystävälisest/ v. 18. David pala ja/ v. 32. Naabal cuole/ ja David otta Abigailin emännärens/ v. 38.

1 **S** Samuel cuoli/ ja coco Israel cocounsi murhettiman händä/ ja hautais hänen oman huone seens Ramahin.

2 **M**utta David hangidzi ja matcusti parannin corpeen. Ja hyri mies asui Naonis/ jolla myös oli tekemist Carmelis/ ja se mies oli sangen ricas/ ja hänellä oli colmetuhatta lammasta ja tuhannen wohta. Ja hän keridzi lambaitans Carmelis. Ja hänen nimens oli Nabal/ ja hänen emändäns nimi oli Abigail/ ja hän oli toimellinen waimo/ ja caunis castwoida/ mutta mies oli sangen cowa ja paha toisäns/ ja hän oli Calebista.

4 **J**alcosca David corwes cuoli Nabalin keridzewän lambaitans: lähetti hän kymmenen nuorucaista/ ja sanoi heille: mengät Carmelijn/ ja cosca te tulet Nabalin tygö/ nijn terwettäkät händä minun puolestan ystävälisest. Ja sanocat: terwe/ rauha oleon sinulle ja sinun huonelles/ ja caikille kuin sinulla on. Minä olen saanut cuulla/ että sinulla on lammasten keridziät/ cadzo/ paimenet kuin sinulla on/ olit meidän työnäm/ ja en me heitä ifänäns häwäisnet/ ja et heildämätän puuttunut nijncaurwan kuin he olit Carmelis. Nijn palweliouilles/ he

sanowat sinulle/ nijn anna siis nuorucasten löytä armo sinun castwos edes/ sillä me olem tullet hywän aican sinun tygös/ anna sinun palweliouilles ja sinun pojalles Davidille/ mitä sinun kätēs löytä.

9 **C**osca Davidin nuorucaiset sinne tulit/ ja caikti nämät sanat puhuit Davidin puolest Nabalille/ nijn he waickelit. Mutta Nabal wastais Davidin palweliouita/ ja sanoi: cuca on se David? ja cuca on se Isäin poica? nyt on monda palweliat jota jättäwät heidän Isändäns. Pitäkö minun ottaman leipäni/ weteni ja teurani/ jonga minä keridziälteni olen teurastanut/ ja andaman Cansalle/ jota en minä tiedä cuca he tullet orwat?

12 **N**ijn Davidin nuorucaiset palaisit tietäns/ ja tulduans Davidin tygö/ sanoit he hänelle caikti nämät sanat. Nijn sanoi David miehensä: wyöttäkän cutin mieckans wyöllensä. Nijn wyötti jocainen mieckans wyöllensä. Ja David wyötti myös mieckans wyöllensä/ ja läxi hänen cansans meljä sata miestä/ mutta caxi sata jäi calun tygö.

14 **M**utta hyri palweliouist ilmoitti Abigailille Nabalin emännälle/ sanoden: cadzo/ David on lähettänyt corwest suunaman meidän Isändäin/ mutta hän tinsui heitä. Ja ne miehet olit meille sangen tarpelliset/ ja ei meitä pahoin puhutelleet/ ja ei meildä mitän puuttunut nijncaurwan kuin me wäellim heidän tykänäns kedolla ollesam. Mutta he orwat ollet meidän turwam yötä ja päivä/ nijncaurwan kuin me caidzim lambaitam heidän tykänäns. Nijn ajattele/ ja cadzo mitäs teet: sillä pahutta on totifest tarjon meidän Isännällem/ ja hänen huonellens/ waan hän on tihy mies jota ei yrifän tohdi puhutella.

18 **N**ijn Abigail kyrutti/ ja otti caxi sata leipä/ ja caxi leili wyna/ ja wypi keitettyä lammast/ ja wypi waackaista jauhoja/ ja sata rusina rypeletä/ ja caxi sata rypeletä fiunita/ ja pani Alsin päälle. Ja sanoi palweliouillens: mengät edellä/ minä tulen peräst. Ja ei hän tästä sanonut Nabalille hänen miehensä mitätän. Ja cosca hän ajoi Alsilla/ ja tuli wuoren warioon/ cadzo/ David ja hänen wäkensä tulit wuorelta alas händä wasta/ nijn että hän cohtais heidän.

Mutta

21 Mutta David oli sanonut: minä olen turhan tallella pitänyt caieki kuin oli corwes/ ja ei ole mitään puuttunut caikista kuin hänellä oli/ ja hän costä minun hyvät työni pahalla. Jumala tehkön näitä Davidin vihemiesille/ ja vielä suurembia/ jos minä jätän hänelle huomeneri jongun joca seinään cuse/ caikista kuin hänellä on.

22 Mutta cosca Abigail näki Davidin/ kysytti hän ja astui nopeast alas Ufin päällä/ langeis maahan castwoillens Davidin eteen/ ja cumarsi maahan. Ja langeis hänen jalcains juureen/ ja sanoi: Ah minun Herran/ minun oleon tämä paha teco/ ja anna sinun pycas puhua sinun corwais cuulden/ ja cuule sinun pycas sana. Ulkän minun Herran asettaco sydändäns Nabalita vastaan/ tätä tyhä miestä: sillä nijn kuin hänen nimens cuulu nijn on hän/ Nabal on hänen nimens/ tyhmyys on hänen cansans/ mutta minä sinun pycas/ en ole nähnyt minun Herrani nuorucaisia/ jocas olit lähettänyt.

23 Mutta nyt minun Herran/ nijn totta kuin HERRa elä/ ja nijn totta kuin sinun sielus elä/ nijn HERRa on sinun estännyt ettes werta ruodattanut/ ja hän on wapahtanut sinun kätes. Mutta nyt oleon sinun vihemieses nijn kuin Nabal/ ja caieki kuin minun Herralleni paha suorwat. Tämä on se sunaus jonga sinun pycas minun Herralleni tuonut on/ ja anna se nuorucaisille/ joca minun Herrani cansa waeldawat. Anna pycalles tämä ricos anderi:

sillä HERRa teke minun Herralleni wapan huonen/ sinä sodit HERRan sotia/ ja älä yhtäkän pahutta anna löyhtä sinun tyköäs caiekena sinun elinaicans.

24 Jos jocu ihminen asetta idzens wainoman sinua/ ja seisä sinun sielus jälken/ nijn oleon minun Herrani sielu sidottu njden eläwitten kimpuum/ sinun HERRas Jumalas tefkönä/ mutta sinun viholises sielu pitä liggottaman lingolla. Cosca HERRa minun Herralleni caieki nämät hyvät tekerwä on/ nijn kuin hän sinulle sanonut on/ ja käste olla sinun Israelin Ruhtinan. Nijn ei pitä se oleman minun Herrani sydämelle langemiseri ja pahemmuxeri/ ettes ruodattanut werta ilman syytä/ ja auttanut idze sinuas/ ja HERRa on hywä tekerwä minun Herralleni/ ja sinä muistat sinun pycas.

25 Silloin sanoi David Abigailille: kytetty oleon HERRa Israelin Jumala/ joca sinun tänäpän on lähettänyt minua vastaan. Ja sunattu oleon sinun toimellinen puhes/ ja sunattu olet sinä joca minun tänäpän estit werta ruodattamast/ ja costamast omalla kädelläni. Totifest/ nijn totta kuin HERRa Israelin Jumala elä/ se joca minun on tänäpän estännyt sinulle paha tekemäst/ jolles nopeast olis tullut minua vastaan/ nijn ei olis Nabalilla jäänyt huomeneri yhtäkän semään cusewata. Nijn otti David hänen kädestäns caieki/ mitä hän oli hänelle tuonut/ ja sanoi hänelle: mene rauhas sinun huonesees/ ja cadzo/ minä cuulin sinun änes/ ja otin sinun hywäxi.

Abigail
puhu tot-
mellisesti
Davidin
cansa.

David
palaja taan
perin.

Cosca

36 **E**tska Abigail tuli Nabalin tygö / cadzo /
 Enijn hän oli walmistanut atrian hänen
 huonesans / nijnuin Cuningalisen atrian /
 ja hänen sydämens oli iloimen : sillä hän
 oli juuri juoris / mutta ei hän sanonut hä-
 37 nelle wäähä eli paljo huomenisen asti. Mut-
 ta huomenestain cosca Nabal oli wijnast
 caljennut / sanoi hänen emändäns hänelle
 caicki nämät. Silloin hänen sydämens
 38 cuoli hänes / että hän oli nijnuin kiwi. Ja
 kymmenen päivän peräst löi HERRA hä-
 39 nen / että hän cuoli. Cosca David cuuli
 Nabalin cuolleri / sanoi hän : kytetty oleon
 HERRA joca on costanut minun härwäi-
 styreni Nabalille / ja on warjellut palwe-
 lians pahasta / ja HERRA costi sen Naba-
 lille hänen pääns päälle.
 40 **J**A David lähetti ja andoi puhutella
 Abigaili / että hän ottais hänen emän-
 närens. Ja cosca Davidin palweliat
 tulit Abigailin tygö Carmelijn / puhuttelit
 he händä / ja sanoit : David lähetti meitä
 sinun tygös / että hän ottais sinun emän-
 41 närens. Hän nousi ja langeis maahan
 castwoillens / sanoden : cadzo / täsä on si-
 nun piycas palweleman ja pesemän minun
 42 herrani palweliain talcoja. Ja Abigail
 kytetti idzens / ja walmisti hänens / ja ajoi
 Afilla / ja otti wiji piycas cansans / joca olit
 hänen allans / ja seurais Davidin sanan-
 saattaita / ja oli hänen emändäns.
 43 **D**avid otti myös Abinoamin Jesreelist /
 44 ja olit molemmin hänen emändäns. Mut-
 ta Saul andoi tyttären Michalin Da-

widin emännän Phaltille Laxen pojalle
Gallimist.

XXVI. LUCU.

SAUL mene taas edzimän Dawidi Siphin cor-
 wes / v. 1. David tule Saulin leirijn Abisai can-
 sa / cusa Saul lewdis / v. 4. Abisai tahro tappa Saulin /
 mutta ei David salli / waan otta keihän ja westimalian
 Saulin pään pohjast / v. 8. soima heitä laiscoiri Cuning-
 gan warttoiji / v. 13. puhuttele Sauli / ja näyrd hänel-
 le keihän / v. 16. Saul tunnusta tyhmydens / siuna Da-
 widi ja mene corians / v. 17.

SAUL Siphiterit tulit Saulin tygö
 1 **S**ibeaan / ja sanoit : eikö Da-
 wid ole lymys Hakilan cuoku-
 2 **W**alla corwen cohalla ? Silloin
 nousi Saul ja meni Siphin corpeen / ja hä-
 nen cansans colme tuhatta walittua miestä
 3 Israelist / edzimän Dawidi Siphin corwe-
 sta. Ja siotti idzens Hakilan cuukulalle
 corwen cohalle tien wiereen / mutta David
 4 pyysi corwes. Ja cosca hän näki Saulin
 tulewan peräsäns corpeen / lähetti hän wa-
 cojat / ja ymmärsi Saulin totifest tullen.
 5 **J**A David nousi / ja tuli sishen paiteaan
 Johonga Saul idzens siottanut oli / ja
 6 näki paican / cusa Saul hänen sodan pää-
 miehens Abnerin Nerin pojan cansa oli : sil-
 lä Saul macais waunuin piycis / ja sota-
 wäki hänen ymbärilläns. Silloin wastais
 7 David ja sanoi Abimelechille / sille He-
 therille / ja Abisaille Zeru Jan pojalle Joabin
 weljelle : cuca mene minun cansani Saulin
 tygö leirijn Abisai sanoi : minä menen cansas
 Nijn tuli David ja Abisai Canssan ty-
 8 gö yöllä / ja cadzo / Saul macais nuckumun
 waunuin piycis / ja hänen keihäns pistetty

Siphiteett
ilmoitta-
wat Saul
lille Da-
widin
1. Sam. 23
19.

David
tule Saul
in tygö
lewates.

Nabal
cuoli.

Abigail ja
Abinoam
Davidin
emännät.
Michal
annetan
toiselle.

maahan hänen pääns pohjan / mutta Abner ja Cassa macais hänen ympärillään.

8 Silloin sanoi Abisai Dauidille: Jumala on sulkenut tänäpäin sinun vihemiehes sinun kätees / nyt minä syöksen händä keihälä maata wastoin / ettei hän enä tarwidze.

9 Mutta Dauid sanoi Abisaille: älä surma händä / sillä cuca satutta kätens H&Xran woideltuun / ja on wiatoim?

10 Vielä sanoi Dauid: nijn totta cuin H&Xra elä / jollei H&Xra lyö händä / elikä tule hänen aicans cuolla / eli mene sotaan ja hucu. Nijn andacon H&Xra caucana olla minusta / että minä satutaisin käteni H&Xran woideltuun / ota wainwoin keihäs hänen pääns pohjast / ja wesiimalja / ja kähäm.

11 Nijn otti Dauid keihän ja wesiimaljan hänen pääns pohjast ja meni matcaans / ja ei yhtän ollut joca sen näki taicka huomaidzi / eli heräis / waan he macaisit caicki nuckunun: sillä H&Xralda oli tullut sywä uini heidän päällens.

12 Josca Dauid oli tullut sille puolelle / ment hän caurwas wuoren cuukulalle / että isoi wäli oli heidän wälillään. Ja hän huusi Cassalle / ja Abnerille Nerin pojalle / ja sanoi: etkös cuule Abner? Abner wastaais / ja sanoi: cuucas olet / etkäs nijn huudat Guningast? Ja Dauid sanoi Abnerille: etkös ole mies / ja cuca on sinun wertas Israelis? mixes warjellut Herra Guningast? sillä nxi Cassasta on mennyt tappaman Herra Guningast. Ei se ole oikkein cuins tehnyt olet / nijn totta cuin H&Xra elä / te oletta cuoleman lapsen / ettet te warjelleet teidän Herran / H&Xran woideltua / cadzo / cusa Guningan keihäs ja wesiimalja on / cuin hänen pääns pohjas olit.

13 Silloin Saul tunsi Dauidin änen / ja sanoi: poican Dauid / eikö se ole sinun änes? Dauid sanoi: minun änen on / minun Herran Guningan. Ja vielä sanoi: mixi minun Herran waino palweliatans? mitä minä olen tehnyt / ja mitä paha on minun kädesäni? Nijn cuulcan sijs minun Herran Guningas palweliatans sanan / jos H&Xra on ylyttännyt sinun minua wastaan / nijn anna jocu ruocauhri syrytetä / mutta jos ihmitset sen tekewät / nijn olcon he kirotut H&Xran edes /

että he tänäpäin orrat minun syöxänet ulos / etten minä pyssis H&Xran perimises / ja sanowat: mene ja palwele muucalaisia jumalilta. Nijn ällön minun woren langetco maahan H&Xran eteen: sillä Israelin Guningas on lähcennyt kirppua edzimän / nijn cuin jocu ajele peldotana wuorilla.

Ja Saul sanoi: minä olen syndiä tehnyt / tule jällens poican Dauid: en minä sinun enämbi tee paha / että minun sielun on tänäpäin ollut callis sinun silmäis edes / cadzo / minä olen tehnyt tyhmäst ja sangen hullust. Dauid wastaais / ja sanoi: cadzo / täsä on Guningan keihäs / tulcan nxi nuorucaisista tänne / ja ottacan sen. H&Xra mara jocaidzelle hänen wanhurscaudens ja uscons jällen: sillä H&Xra olis sinun tänäpäin andanut minun kätenti / waan en minä tahtonut satutta kättän H&Xran woideltuun. Ja nijn cuin sinun sielun tänäpäin on paljo pidettäpä ollut minun silmäin edes / nijn olcon myös minun sielun paljo pidettäpä H&Xran silmäin edes / ja wapahcaon minua caikesta minun murhestani. Saul sanoi Dauidille: sinu nattu ole sinä minun poican Dauid / sinä teet ja toimitat. Nijn Dauid meni matcaans ja Saul palais cotians.

XXVII. Lucu.

Dauid pakene Achiren Philisterein Guningan tygö / v. 1. saa Zittagin asuarens / v. 5 Dauid lyö ja ryöstä / Gessuriterit / Girsuriterit ja Amalechiterit / ja wie Achiren tygö / v. 8. Achis usfo Dauidin / ja tahto palwoteleman händäns elnaitans / v. 10.

Dauid ajatteli sydämeäns / cuitengin minä yhtenä päiwänä joudun Saulin käsijn / ei ole minun parembata / cuin että minä menen Pilisterein maalle / että Saul lackais minua edzimäst caikis Israelin rajois / ja minä päässin hänen käsistans. Ja hän hangidzi ja läxi matcaan cuuden sadan miehen cansa / jotca hänen myöcäns olit / Achiren Maochin posan Gathin Guningan tygö. Nijn Dauid asui Achiren tykōnä Gathis / hänen miestens cansa idjecukin perheitens / ja Dauid caden emändäns cansa Abinoamin Jesreelist / ja Abigailin Nabalin emännän cansa Carmelist. Josca Saulille sanottin Dauidin paennen Gathin / nijn ei hän enä händä edzinnyt.

Dauid soima Saulin palweliat. en suoruto. mut.

1. Sam. 24: 15: Saul tunnusta Dauidin wiattomaxi. 1. Sam. 24: 18.

Dauid pakene Achiren tygö.

Nijn

ANNO Ante Chr. 1082. Achis ando Davidille Ziflagin

5 **N**in David sanoi Achixelle : jos mi-
nä olen löytänyt armon sinun edesäs/
nijn anna minulle yhteen Gaupungijn sia
maalle/asuaren siellä/mitä sinun palvelias
6 asu Cuningalises Gaupungis sinun tykö-
näs ? Sinä päivänä andoi Achis hänelle
7 Ziflagin/sitä on Ziflag Judan Cuninga-
sten wielä tänäpäin. Waan se aica kuin
David asui Philisterein maalla/oli ajastai-
ca ja neljä cuucautta.

8 Ja David nousi miehensä ja carcais
Gessuriterein/ ja Girfiterein/ ja Amalechi-
terein maalle : sillä nämät asuit jo wanhaast
9 siinä maasa kuin Surrjn mennän/ Egyptin
maahan asti. Ja koska David oli caiten
maan hönny/ ei hän jättänyt yhtäkän miestä
eli waimoa elämän/ ja otti heidän lambans/
10 härkäns/ Afins/ Camelins ja waattens/
palais ja tuli Achiren tykö. Ja Achis sa-
noi hänelle : olettaco te tänäpäin carannet
kenengän päälle ? David wastais : lou-
nan päin Judan/ lounan päin Jerahmeli-
thin ja lounan päin Keniterein päälle.

11 Ja ei David jättänyt eläwäri yhtäkän mie-
stä eli waimoa wiedärens Gathjn/ ja ajat-
teli : ettei he puhuis jotakin meitä wastan.
Näin teki David/ ja tämä oli hänen ta-
pans njncaurwan kuin hän asui Philisterein
12 maalla. Sentähden Achis uscoi Davidin/
ja ajatteli/ hän on tehnyt idzens cauhistet-
tawari hänen Canssallens Israelille : sen-
tähden olcan hän aina minun palvelian.

XXVIII. LUCU.

Achis käste Davidin mennä Israeli wastan v. 1.
Ei Jumala wasta mitän Saulille/ v. 3. hän mene
noitawaimon tykö/ ja anda nosta Samuelin haudast/
v. 7. hänelle sanotan Israeli cauruwan päivän peräst
Philisterein edes/ ja myös hän poikimens / v. 15. hän
peljässty ja lange maahan : mutta waimo wirgotta hä-
nen ja anda hänelle ruoca/ v. 20. syö ja mene marcans/
v. 24.

1 **A** Philisterit cocoisit sishen aican
heidän sotawäkens menemän so-
2 taan Israeli wastan. Ja Achis
sanoi Davidille : Sinun pitä
tietämän että sinä/ ja sinun wäkes pitä mene-
män minun cansani sotaan. David wa-
stais Achixelle : olcon/ sinä saat nähda mitä
sinun palvelias on tekewä. Achis sanoi
Davidille : sentähden asetan minä sinun
minun pääni wartiari jecapäiwä.

3 **N**in oli Samuel cuollut/ ja coco Israel
oli händä itkenny ja haudannet hänen/

hänen Gaupungjns Ramahn. Nijn Saul
oli ajanut maacunnast noidat ja welhot
pois. Kosca Philisterit cocoisit heidän /
ja sioitti idzens Sunemjn. Cociois myös
Saul caiten Israelin/ ja sioitti idzens Gil-
boaan. Kosca Saul näki Philisterein sota-
5 joucon/ pelkäis hän/ ja hänen sydämens oli
suurest hämmästynt. Ja Saul kysyi HERR-
ralle/ ja ei HERRa mitän händä wastannut/
eikä unen/ wälkeuden eli Prophetain cautta.
Silloin sanoi Saul palvelioillens : edykät
7 minulle waimo/ jolla noidan hengi on/ men-
näreni hänen tygöns/ ja kysyäreni hänelle.
Hänen palvelians sanoit hänelle : cadzo/
Endoris on waimo/ jolla on noidan hengi.
Ja Saul muutti waattens/ ja otti toiset
8 päällens/ ja meni sinne/ ja cari miestä hänen
cansans/ ja tuli yöllä waimon tykö/ ja sa-
noi : noidu minulle noidan hengen cautta/
ja saata minulle se kuin minä sanon si-
nulle. Waimo sanoi hänelle : cadzo/ sinä
9 tiedät kyllä mitä Saul tehnyt on/ cuinga
hän on häwittänyt noidat ja welhot maa-
cunnast/ miris siis tahdot minun sieluani
pauloin/ että minä cuoliari lyötäisin. Nijn
10 Saul wainoi hänelle HERRan cautta/ ja
sanoi : njn totta kuin HERRa elä/ ei tämä
jueta sinulle pahudexi.

Nin waimo sanoi : kenen minä nostan
11 sinulle ? hän sanoi : nosta minulle Sa-
muel.

Kosca waimo näki Samuelin/ huusi hän
12 cortiast/ ja sanoi Saulille/ sanoden : miris
olet minun peittänyt ? sinä olet Saul. Ja
13 Cuningas sanoi hänelle : älä pelkä/ mitäs
näet ? Waimo sanoi Saulille : minä näen
jumalat asturwan maasta ylös. Hän sanoi :
14 cuinga hän on muotoans ? hän sanoi : wan-
ha mies tule tänne/ ja on waatetettu ha-
mella. Nijn ymmärsi Saul sen olerwan Sa-
muelin/ ja cumarsti castwoillens maahan/
ja rucoili.

Mutta Samuel sanoi Saulille : miris
15 olet minua wairwammut/ nostaden mi-
nua ? Saul sanoi : minä olen suures abdi-
stures/ Philisterit sotiwat minua wastan/
ja Jumala on minusta erinnyt/ ja ei wasta
minua Prophetain/ eikä unen cautta/ sen-
tähden olen minä andanut sinun cudzua/
ilmoittaman mitä minun tekemän pitä.

David roostä Gessurim ja Amalechin.

David lähe Achirin cansa sotaan.

1 Sam. 25:1

Lev. 20:27 Deut. 18:11.

Saul edjä noitawaimoa.

Noitawaimo nosta Samuelin haudast.

Syr. 46: 23.

1: Sam. 15: 16
20
Samuel ilmoitta Saulille sen onnettomuden joca hänelle eärjendele.
1. Sam. 15: 28.

16 Samuel sanoi: mitäs kysyt minulta /
17 että HERA on sinusta erinnyt / ja on si-
18 nun vihamiheres tullut? HERA on si-
19 nulle tekewä niincun hän minun tauffani
puhunut on / ja rewäise waldaunnan kade-
stäs pois / ja anda Davidille sinun lähim-
mäiselles. Ettes cuullut HERAn andä /
20 että täyttänyt hänen vihans julmutta A-
malechi vastaan / sentähden on HERA näi-
21 tä sinulle tänäpäin tehnyt. Ja vielä sittede
anda HERA Israelin sinun Canssas Phi-
listerin käsijn. Huomena pitä sinun ja si-
nun poicas oleman minun tykönäni. Ja
HERA anda Israelin sotajoucon Philiste-
rein käsijn.

20 Nijn Saul caadui äkist maahan nijn pit-
käxi kuin hän oli / ja pelästyi suurest Samu-
elin puhen tähden / nijn ettei hänen mitän
enämbi woima sillen ollut / sillä ei hän ollut
mitän syönyt coco sinä päivänä ja yönä.

21 Ja waimo meni Saulin tygö / ja näki
hän suurest pelästyneri / ja sanoi hä-
nelle: cadzo sinun pycas on cuullut sinun sa-
nas / ja olen pannut sieluni kateeni / nijn että
minä cuullainen olin sinun sanalles / jongas
22 puhuit minulle. Nijn cuule pycas sana: mi-
nä panen etees palan leipä / että söisit ja
tulisit wäkees jälle / ja menisit matcaas.
23 Hän kielsi / ja sanoi: en minä syö. Nijn hä-
nen palwelians ja waimo waadeit händä
syömän / että hän cuuli heidän sanans.

24 Ja hän nousi maasta ja istui ruotelle.
Ja waimo toi huonesta lihawan wasican /
kirutti idzens / ja teurasti sen / otti jauhoja
25 ja secoitti / ja leikvoi sen happamat. Ja can-
doi Saulille ja hänen palwelioillens. Ja co-
sca he olit syönet / nousit he ja matcüst yöllä.

Verf. 3. Samuel) Tästä puhu Raamattu / että cutin ym-
märeis mitä tästä puhutan Samuelin nousemisest / on noitumus
ja teestelemys / niincun että paha hengi seualtaista puhu
noitawaimon ja Saulin cansa / Samuelin sias ja nimellä. v.
6. Walkeuden) walkeus on se kuin oli Papin wirantilwes.
Luc Exod. 28: 30 v. 13 Jumalat) se on / duomarit / Exod.
22: 8. ja hame on Papin hame / Exod. 28: 31.

XXIX. Lucu.

Philisterit tahdo otta Davidi cansans sotaan /
ettei hän luowuis heistä ja olis heidän vihohisens / v.
1. Achis ilmoitta Davidille hywän tahtons hänen coh-
tans la Ruhtinaften tahdon / v. 6. David sano estens ja
mene Philisterin maalle jälle / v. 8.

1 **M**utta Philisterit cocoisit caiken
heidän sotajoucons Aphechijn /
2 ja Israel soitti idzens Aijijn
Jesreelis. Ja Philisterin pää-
miehet menit sadoin ja tuhannin / mutta Da-
wid meni jälst miehinens liki Achist.

3 **J**in sanoi Philisterin päämiehet: mi-
tä nämät Hebrerit tahtowat? Achis
sanoi heille: eikö tämä ole David Saulin
Israelin Cuningan palwelita? joca on ollut
ajastajan minun tykönäni / ja en minä ole
lönnnyt mitäkän hänen cansans sijtä ajasta /
cun hän tuli minun tygöni / tähän päivän
asti.

4 Nijn Philisterin päämiehet vihastuit hä-
nen päällens / ja sanoi hänelle: anna sen
miehen palata / ja olla siällans cubungas
hänen asettanut olet / ettei hän tulis meidän
canssam sotaan / ja olis meidän vihamiheres
sodas: sillä / millä taidais hän paremmin
Herrallens mielinouten tehdä / cun näiden
miesten päällä? Eikö hän ole David / josta
5 he weisaisit hyppys? Saul löi tuhannen /
mutta David kymmenen tuhatta.

6 **J**in cudzui Achis Davidin / ja sanoi
hänelle: nijn totta cun HERA elä /
minä pidän sinun oikiana ja hywänä mies-
nä / ja sinun ulos ja sisällekäymises minun
cansani sotaleirijn kelpa minulle / ja en ole
lönnnyt yhtän pahutta sinusta / sijtä ajasta
cunis tulit minun tygöni / nijn tähän asti.
7 Mutta et sinä kelpa päämiehille. Nijn pa-
lata nyt tacaperin / ja mene rauhan / ettes
paha tekis Philisterin päämiesten silmäin
edes. David sanoi Achiselle: mitä minä
8 olen tehnyt / ja mitäs olet löytännyt sinun
palwelialdas / sijtä ajasta cun minä olen ol-
lut sinun tykönäni / nijn tähän päivän asti /
etten minä tule ja sodi minun Herrani Cu-
ningan vihamiheriä vastaan?

9 Achis wastais ja sanoi Davidille: minä
tiedän sinun otolliseri minun silmäin edes /
niincun Jumalan Engelin / mutta Philiste-
rein päämiehet orwat sanonet: älä anna hä-
nen tulla meidän canssam sotaan. Nijn
10 nousi siis warhain amulla / ja sinun Herras
palweliat cun sinun cansas tullet orwat / ja
cosca te oletta amulla warhain nosnet / ja
walkia on / nijn mengät teidän tietän.
11 Nijn David oli miehinens amulla war-
hain ylhällä / matcüstaman ja tuleman Phi-
listerin maalle jälle / mutta Philisterit
menit Jesreelin päin.

XXX. Lucu.

David kysy HERAALL E ios hänen piä me-
nemän heidän peräns joca Zittagin poidit / v.
7. He löytawät tiellä Egyptiläisen / joca heidän wie sota-
wäen tygö / v. 11 David löi heitä ja otta jälle ca-
iken saalin / v. 17. joca sen niille joca jätit heistä / v. 21.

David läheterän Philiste-
rein joucof tacaperin.
1. Par. 12: 19.

Achis oli
sijtä Davidi.

Saul syö
noidan ty-
könä

Amalechiterit polttawat ja ryöivät Sislagin.

1 ihettä myös siitä Judan vanhimmille ja ystäville /
cusa hän oli waeldannut / v. 26.

1 **S**osca Dawid colmandena päivä
nä tuli Sislagin miehinens / olit
Amalechiterit tulleet etelän puo-
lelta / lyönet Sislagin / ja poltta-
2 net tulella. Ja olit wienet waimot / jotca
siellä olit pienimmäst nijn suurimmaan / ei he
yhtäkän surmanneet / mutta weit pois ja me-
3 nit tietäns. Gosca Dawid tuli miehinens
Caupungin / ja näki sen polteturi / ja wiedy-
ri heidän emändäns ja tyttäreus pois /
4 Gorgotti Dawid ja wäli / kuin hänen can-
sans oli änen / ja itki sihenasti ettei heillä
5 enämbi woima itke ollut. Ja Dawidin
cari emändätä olit myös wiedyt pois / Abi-
6 noam Jesreeliteri ja Abigail Nabalin emän-
dä Carmelist. Ja Dawid oli suurest ah-
distettu / sillä Canssa tahdoit hänen kiwittä /
ja caiken Canssan sielut olit murheisans /
poicains ja tyttäreus tähden. Mutta
Dawid wahwisti idziäns H&Krasa hä-
nen Jumalans.

7 Ja sanoi Papille Ab Jatharille Abimele-
chin pojalle : tuo minulle pääliswaate.
8 Ja cosca Ab Jathar oli tuonut Dawidille
pääliswaatten / Kyysi Dawid Herralle / ja
sanoi : pitäkö minun ajaman sitä joucko taca /
pitäkö minun ottaman heidän kynnin ? hän
sanoi : aja heitä taca / ja sinä saarutat hei-
9 dän / ja otat saalin. Nijn meni Dawid
mateaan / ja cuusi sata miestä kuin hänen
cansans olit / ja tulit Besorin ojan tygö /
mutta muutamat rupeisit sinä seisoman.
10 Mutta Dawid ja neljä sata miestä menit
sotawäen perän / ja cari sata miestä jotca si-
hen seisoman jäit / ei wöydzimet mennä Be-
sorin ojan ylidze.

11 **S**Abhe löysit yhden Egyptin miehen kedol-
lelta / sen he weit Dawidin tygö / ja an-
12 noit leipä syöddä ja wettä juoda. Ja an-
noit rypälen sicumit ja cari rypäleettä rosi-
noit / ja sitteduin hän oli syönyt / tuli hänen
hengens wirgoteturi : sillä ei hän ollut col-
mena päivänä eikä colmena yönä leipä syö-
nyt / eikä wettä juonut.

13 Dawid kyysi hänelle : kenengäs olet ja
custas olet ? hän sanoi : minä olen Egyptin
nuorucainen Amalechiterein palvelia / ja
minun H&Kran on hyljännyt minun / ja
sittedu on jo colme päivä kuin minä sairari tu-
14 lin. Me tulim etelästä päin Chrethin ja

Judan / etelästä päin Galeb / ja poltim
Sislagin.

Dawid sanoi hänelle : wietkös minun
15 sen sotawäen tygö ? hän sanoi : wannos
minulle Jumalan cautta / ettet sinä minua
tapa / eli anna minua minun Herrani kä-
sijn / nijn minä wien sinun sen sotawäen ty-
gö. Ja hän wei heidän : ja cadzo / he olit
16 hajottanet heitäns coco maahan / soit / soit
ja pidit juhla / sen suuren saalin tähden /
songa he olit siellä saanet Philisterein ja
Judan maalda.

Ja Dawid löi heitä amusta ruweten
17 ehtosen asti / liki toiseen päivään / nijn
ettei heistä yhtäkän pääsnyt / paidzi neljä
sata nuorucaista / jotca istuit Camelein pääl-
le / ja pakenit. Nijn Dawid pelasti caiki
18 kuin Amalechiterit ottanet olit / ja sai hänen
cari emändätäns jälleus. Ja ei puuttu
19 nit niistä mitän / piendä eli suurta / poista
ja tyttäreistä / eli muusta saalista kuin he ikä-
näns ottanet olit / Dawid toi ne caiki ta-
caperin jälleus. Ja Dawid otti lambar
20 ja härjät / ja andoi ne aja hänen carjans e-
dellä ja he sanoit : tämä on Dawidin saalis.

Ja cosca Dawid tuli nyden cahden sa-
21 dan miehen tygö / jotca olit wäsyris ja jälist
seuraisit Dawidi / ja olit jäänet Besorin o-
jan tygö / menit he Dawidi wastan / ja sitä
sotawäke kuin hänen cansans oli / ja Dawid
meni sen wäen tygö ja terwetti heitä ystä-
wälistest. Nijn wastaisit ne kuin pahat ja
22 tylyt miehet olit / nyden seast kuin Dawidin
cansa olit matcustanet / ja sanoi : ettei he
ollet meidän cansam / ei pida heille annetta-
man siitä saalist kuin me saanet olemma /
mutta idzecukin ottacan emändäns ja lap-
sens / ja mengän tietäns.

Nijn sanoi Dawid : ei teidän nijn pida
23 tekemän minun weljeni näiden cansa kuin
H&Kra meille andanut on / ja on meidän
warjellus ja andanut sen sotawäen meidän
käsim / jotca olit tulleet meitä wastan. Cua
24 teitä pitä cuuleman tässä arias / senaltainen
kuin nyden osa on jotca olit sodas meidän
cansam / pitä myös oleman heidän osans
kuin meidän caluim tykönä owat ollet / ja pi-
25 tä yhdencaltainen jaco oleman. Tämä on
ollut siitä ajast ja aina sittedu oikeus ja tapa
Israelis tähän päivän asti.

Ja cosca Dawid tuli Sislagin / lähetti
26 hän saalista nysille yllimmäisille Judast / kuin

Jäänet tu-
lewat sa-
liti osallis-
sesti.

Dawid lä-
hetoi sa-
liti Judan
wanhimm-
mille.

Dawid aja
heitä taca.

hänen ystäväns olit / ja sanoi : cadzo / täsä
 on teille sumaus HExran wiholisten saa-
 27 list. Nylle cuin on Beth Elis / nylle Ka-
 28 mothis etelän päin / nylle Jatheris. Nylle
 Aroeris / nylle Siphmothis / nylle Esth-
 29 moas. Ja nylle cuin on Nachalis / ja nylle
 Zerahmeliteren Caupungist / ja nylle Ke-
 30 niteren Caupungist. Nylle Harmast / ja
 nylle cuin on Chorsanist / ja nylle Athachist.
 31 Nylle Hebronist / ja caikista paicoista / cusa
 Dawid oli miehens waeldanut.

XXXI. Lucu.

Philisterit sotiwat Sauli wastan / ja Israel caatin
 Philisterein edes colmen Saulin poian cansa /
 Saul myös haawoitetan / v. 1. lange mieckaans / ja cuo-
 le : nijn myös hänen asenscandaja / v. 4. Moni Israelist
 iättä Caupungins / ja pakene / v. 7. Philisterit utawat
 Saulin pään ja hänen asens / ja lähettäwät ymbärins
 heidän maans äriin / v. 8. Zaberen miehet Gileadist otta-
 wat Saulin ja hänen poicans ruumit / ja hautawat Ja-
 bereen / v. 11.

1 **W**in Philisterit sodeit Israeli
 wastan / ja Israelin miehet pa-
 kenit Philisterejä / ja langeisit
 2 lyöynä Gilboan ruorella. Ja
 Philisterit ripuit Saulis ja hänen poti-
 sans / ja surmaisit Jonathanin / Abinada-
 3 bin ja Melehisuan / Saulin pojat. Ja so-
 ta oli angara Sauli wastan / ja joudzimie-
 het kärwit hänen päällens jousten cansa / ja
 haawoitettin pahoin joudzimiehildä.

4 **W**in sanoi Saul asenscandajalle : wedä
 sinun mieckas / ja pistä sillä minua lä-
 pidze / ettei nämät ymbärins leickamat tomat

tulis ja pistäis minua läpidze / ja pilckais mi-
 nua. Mutta hänen asenscandaja ei tah-
 tonut : sillä hän pelkäis idzens suurest.
 Nijn otti Saul mieckans ja langeis sishen.
 Cosca hänen asenscandaja näki Saulin
 cuolleri / langeis hän myös mieckaans / ja
 cuoli. Ja nijn cuoli Saul ja colme hänen
 poicans / ja hänen asenscandaja / ja caicki
 hänen miehens sinä päiwänä.

5 **C**osca Israelin miehet jotka olit toisella
 puolella laro / ja toisella puolella Jorda-
 ni / näit Israelin miehet paenneri / ja Saulin
 poikimens cuolleri / jätti he Caupungit ja pa-
 kenit. Nijn tulit Philisterit ja asuit nysä.

6 **J**a toisna päiwänä tulit Philisterit ryö-
 stämän tapetuuta / ja löysit Saulin ja
 colme hänen poicans macawan Gilboan
 ruorella. Ja haekaisit hänen pääns pois /
 9 ja otit hänelä aset / ja lähetit ymbärins
 Philisterein maacunda / ilmoitetta heidän
 epäjumalittens huoneis / ja Ganssan seas.
 Ja panit hänen asens Astharothin huone-
 10 seen / mutta hänen ruumins ripustit he
 Bethsan muurin päälle.

11 **C**osca Zaberen asurwaiset Gileadis cuulit /
 mitä Philisterit Saulille tehnet olit : Han-
 12 gidzit he caicki kelpawaiset miehet sotaan /
 kärwit caiken sen yön / ja otit Saulin ja hä-
 nen poicans ruumit alas Bethsan muurin
 päällä / weit Zabereen / ja poldit siellä.
 Ja otit heidän luuns / ja hautaisit puun-
 13 ala Zabereen / ja paastoisit seid-
 zemen päiwä.

Ensimmäisen Samuelin Kirjan loppu.

SECUN-

Saul ja
 hänen col-
 me poicans
 caaturwat
 sodas.
 1. Par. 10:1.
 A.M. 2890.
 A.A.C.
 1081.

Saul hau-
 datan Ja-
 bereen.
 2. Sam. 2:4